Nr. 4. Kraków, dnia 30 kwietnia 1928 r. Rocznik XLIX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń", która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej.

Z zagadnień struktury i administracji samorządu Gminy m. Krakowa.

Dr. KAZIMIERZ BUCZKOWSKI.

MUZEA ZAGRANICZNE.

(Sprawozdanie z podróży służbowej).

W roku ubiegłym zwiedziłem za zgodą i zezwoleniem Pana Prezydenta miasta, a przy pomocy zasiłku Ministerstwa W. R. i O. P. muzea zagraniczne.

Celem mej podróży było zaznajomienie się z urządzeniami muzeów zagranicznych. Musiałem jednak również jako historyk sztuki zaznajomić się dokładnie z zabytkami miejscowości przez które przejeżdżałem i zabytkami muzeów, których urządzenia studjowałem. Dlatego w sprawozdaniu niniejszem staram się pokrótce i tą drugą stronę mego zadania omówić.

W toku podróży zwiedziłem Wiedeń, Zurich, Zug, Berno, Lucernę i Genewę. Przybywszy do Francji, zdążałem ku Marsylji, zatrzymując się w miastach Bourg, Valence i Vienne. Z Marsylji udałem się do Arles, Nimes i S. Gilles. Następnie poznałem Avignon, Villeneuve, Lyon, Paryż. Po blisko 10-dniowym pobycie w Paryżu zwiedziłem Chartres, Reims, Nanci, Strassburg i przybyłem do Monachium. Dalsza droga wiodła przez Augsburg, Norymbergę, Ansbach i Rottenburg. Berlin poznałem. były ostatniemi miastami w Niemczech, które i W. ocław Podróż trwała około dwa miesiące.

Poza Austrją i Szwajcarją, gdzie nie mogłem się dłużej ze względu na ograniczony czas zatrzymać, starałem się każdemu miastu poświęcić czas proporcjonalnie do jego zabytków. I tak najdłużej zatrzymałem się w Paryżu bo około 10 dni, w Berlinie przez 8 dni, Monachium 7 dni. Po trzy do pięciu dni byłem w Arles, Avignonie, Lyonie, Strassburgu i Norymberdzie.

W Wiedniu, z powodu krótkiego pobytu, zwiedziłem tylko najważniejsze zabytki miasta i „Kunsthistorisches Muzeum". Kilkudniowy pobyt w Szwajcarji zaznajomił mię z charakterem architektury gotyckiej tego kraju, o tyle oryginalnej, bo pozostającej pod wpływem architektury gotyckiej francuskiej i południowo niemieckiej (katedra w Bernie i Genewie), dalej z wysoko rozwiniętem budownictwem średniowiecznem świeckiem (Zug, Berno, Lucerna) i jego charakterystycznem malarstwem fasadowem, wreszcie z typem muzeum szwajcarskiego (Berno). W Bourg zatrzymałem się celem zobaczenia kościoła św. Mikołaja, którego rzeźby stanowią doniosłe przedsięwzięcie artystyczne z początku XVI wieku, wywierające szeroki wpływ na rzeźbę francuską; w Valence mogłem zapoznać się z budownictwem najstarszej szkoły romańsko-overgnackiej.

Ponieważ w planie mej podróży, ze względu na ograniczony czas niemożliwem było poznanie romanizmu niemieckiego (głównie kraje nadreńskie i Saksonja), tembardziej starałem się wyzyskać sposobność zaznajomienia się z romanizmem południowo-francuskim, gdzie szczególnie dobrze zaobserwować można wpływ antyku na romanizm, wobec olbrzymiej ilości zabytków antycznych i romańskich obok siebie stojących.

Tę kulturę artystyczną świata antycznego i epoki romańskiej oglądałem w miastach Viennie, Nimes, Marsylji, Arles, S. Gilles. Dwa pierwsze z nich przedstawiają dla historyka sztuki szczególniejszy interes, ze względu

na rozmaitość zabytków rzymskich (amfiteatry, areny, obeliski, termy itd.), dwa ostatnie ze względu na podstawowe zabytki romanizmu kościół S. Trophim i kościół S. Gilles. W miastach tych zwiedzałem również muzea prowincjonalne.

W Avignonie zaznajomiłem się z architekturą, rzeźbą i malarstwem avignońskiem, ciekawemi dla każdego polskiego historyka sztuki, ze względu na silne prądy artystyczne krążące w średniowieczu między Avignonem a Polską. Pozatem pałac papieży w Avignonie, przedstawia przykład wzorowego odnowienia historycznego budynku i urządzeń ułatwiających jego zwiedzenie.

W Lyonie, w Paryżu, w Monachjum i w Berlinie poświęciłem czas głównie muzeom, zwiedzając zarazem ważniejsze zabytki.

Zabytki z epoki Ludwika XIV, XV, XVI miałem sposobność poznać w Wersalu, a następnie przeszczepione na ziemię niemiecką w Ansbachu i Nymfenburgu.

W katedrze w Chartres tej matce rozwiniętego gotyku, w katedrze w Reims najpiękniejszym pomniku architektury i rzeźby szampańskiej, w katedrze w Strassburgu, tem wspólnem dziele ducha niemieckiego i francuskiego, zapoznałem się z gotykiem w najpiękniejszych jego formach, który to styl pozatem śledziłem w wyżej wymienionych miastach w dziesiątkach innych zabytków architektury świeckiej.

Cała sztuka średniowieczna Krakowa, której zabytki tak bogato są reprezentowane w krakowskiem Muzeum Narodowem i stanowią najcenniejszą część jego zbiorów związaną jest ściśle ze sztuką miast niemieckich Norymbergi, Augsburga, Rottenburga i Wrocławia. Dokładne poznanie zabytków tych miast uważałem za jeden z pierwszych obowiązków mej podróży.

Zwiedzając muzea starałem się je poznać pod dwojakim względem, z jednej strony ich zbiory, z drugiej urządzenia i organizacje.

Nie mogąc studjować wszystkich dzieł sztuki, ograniczałem się do poznania dzieł wielkich indywidualności artystycznych, mających wpływ na całą sztukę i tych grup przedmiotów, które łączą się z zabytkami, znajdującemi się w zbiorach polskich; tak n. p. w Muzeum lyońskiem specjalnie zajęły mnie tkaniny, ze względu na niezmiernie bogaty dział tkanin w Muzeum Narodowem w Krakowie; w Muzeach monachijskich, norymberskich i berlińskich rzeźba i malarstwo średniowieczne, również z uwagi na odpowiednie działy w Muzeum Narodowem.

Pośród muzeów, które poznałem, a których urządzenie i organizację mogłem w wielu wypadkach dokładniej śledzić dzięki objaśnieniom, udzielonem przez ich kierowników znajdowały się: „Kunsthistorisches Museum" we Wiedniu, Berneńskie Muzeum historyczne w Bernie, Muzeum Miejskie i lapidarjum kościoła św. Piotra we Vienne, Musée de l'Ain w Bourg, Lapidarjum i Muzeum Arlaten w Arles, Muzeum Sztuk Pięknych i t. zw. Maison carrée w Nimes, Muzeum Calveta w Avignonie, Muzeum historyczne tkanin i Muzeum w Pałacu Sztuki w Lyonie, Muzeum Sztuk Dekoracyjnych, Carnavalet, Cluny, Guimeta, Trokadero, Le Petit palais, Louvre, Mickiewicza, Luksemburg w Paryżu, Muzeum Miejskie w Reims, Muzeum Miejskie, Muzeum Sztuk Dekoracyjnych i Muzeum Alzackie w Strassburgu, Bawarskie Muzeum Narodowe, Pinakoteki, Gliptoteki, Nowa Państwowa Galerja, Galerja im. Szalcka w Monachjum, Muzeum Germańskie, Dom Albrechta Dürera w Norymberdze, Muzeum Maksymiljana, Muzeum Fuggerów w Augsburgu, Ortsmuzeum w Rottenburgu, Stare i Nowe Muzeum, oraz Muzeum Cesarza Fryderyka i Narodowa Galerja w Berlinie, wreszcie Śląskie Muzeum Przemysłu Artystycznego i Starożytności i Śląskie Muzeum Sztuki we Wrocławiu.

Trudnem jest w ramach niniejszego sprawozdania wyliczenie wszystkich zaobserwowanych szczegółów. Możliwem jest tylko omówienie najważniejszych spostrzeżeń.

Pouczającem niezmiernie jest śledzenie różnorodności typów instytucji muzealnych. Tak n. p. Francja posiada szereg muzeów prowincjonalnych, budzących podziw ze względu na małe rozmiary miasteczek je utrzymujących, a zasilanych przez Rząd nieraz pierwszorzędnemi dziełami sztuki. Miasta na południu Francji posiadają przepyszne muzea—lapidarja, których urządzenie nieraz pełne smaku, może być wzorem projektowanego lapidarjum nowego gmachu Muzeum Narodowego w Krakowie.

W Muzeum Lyońskiem utrzymywanem przez Izbę Handlową Lyońską, związanem silnie z przemysłem lyońskim i usługami i korzyściami; dalej w paryskiem Muzeum Sztuk dekoracyjnych powstałem drogą zrzeszenia zbieraczy artystów i mecenasów sztuki, od tego zrzeszenia zależnem i wzbogacanem, a przez Rząd utrzymywanem poznać można dwa zupełnie odrębne typy muzealne. Inne znów rodzaje muzeów, przedstawiają monachijskie pinakoteki, których urządzenia i organizacja pod wieloma względami jest odmienną od zbiorów artystyczno-historycznych dalej gliptoteka, Muzeum Maksymiljana w Augsburgu świadomie dążące do wyeliminowania objektów nie odnoszących się do Augsburga, małe Ortsmuzeum w Rottenburgu, a wreszcie Dom Dürera w Norymberdze.

Również budynki muzealne przedstawiają najrozmaitsze odchylenia. Jedne z nich są zabytkami historycznemi n. p. Louvr, Cluny, Muzeum w Reims i Strassburgu, inne znów są złożone z części, historycznych i nowych (Carnavalet). Trzeci rodzaj stanowią budynki nowe z planowo włączonemi zabytkami architektonicznemi, jak Muzeum germańskie w Norymberdze, gdzie w kompleksie nowych gmachów znajduje się kościół gotycki. Gmachy muzealne otoczone są przeważnie ogrodami, zakładanemi albo około muzeów, albo w ich dziedzińcach.

Obserwując wnętrza muzeów, wielokrotnie można stwierdzić, jak trzeba być ostrożnym w ich planowaniu, jak n. p. niewłaściwem jest stosowanie dla celów muzealnych sal elipsowatych i niesymetrycznych (Narodowa Galerja w Berlinie) i sal kolumnowych (Stare Muzeum berlińskie) z powodu trudności zawieszenia obrazów i nie odpowiedniego ustawienia zabytków.

Kwestja oświetlenia i ogrzewania została w muzeach zachodnich najrozmaiciej rozwiązaną. Ważnem niezmiernie jest wyposażenie stawianego budynku w sale z oświetleniem różnego rodzaju (górne, boczne, górnoboczne) i odpowiedni stosunek liczbowy tych sal do siebie. Oświetlenie sztuczne poszczególnych obrazów

u nas jeszcze niestosowane zauważyć można w Muzeum Carnavalet. Z nowszych sposobów ogrzewania, praktycznem jest stosowany w Pinakotekach monachijskich system ogrzewania górnego. Praktycznem również jest umieszczenie pod dachem szklannym kaloryferów (Muzeum Schalcka) zapobiegających nagromadzeniu się śniegu w czasie zimy.

Z urządzeń muzealnych i sposobów konserwacji zabytków stosowanych zagranicą część tylko w naszych warunkach jest aktualną, ze względu na odrębne u nas warunki ekonomiczne.

W każdem prawie większem muzeum zagranicznem wpada w oko zwiedzającego jakieś odrębne, godne zanotowania rozwiązanie szczegółu technicznego. I tak Muzeum Cluny, posiada niezwykle, estetyczne karty objaśniające i grupowe i poszczególne, witryny na rzeźby średniowieczne z zastosowaniem tła, ochronę małych tryptyków zasłonami szklannemi, Muzeum Trocadero prowadzi w swym zakresie odlewnię gipsów i jest wzorem efektownego wystawienia tak niewdzięcznego materjału jakim są odlewy gipsowe. Muzeum Carnavalet, posiada w ciekawy sposób rozłożoną kolekcję wachlarzy z XVIII wieku, Muzeum Sztuk dekoracyjnych doskonałe rodzaje szaf z użyciem odpowiedniego tła dla bronzów, srebra, fajansu, porcelany, wyszywanek biedermajerowskich, odpowiednie wystawienie kolekcji obić kurdybanowych, szpad itd.

W Muzeum Luksemburskiem uderza sposób zawieszenia obrazów i zabezpieczenia rzeźb przed uszkodzeniem ze strony publiczności, w Muzeum Petit Palais, sposób zawieszenia obrazów (ruchomo na prętach) i podział sal parawanami, w Muzeum Tkanin w Lyonie, oprawa tkanin, przechowywanie próbek, w Muzeum Sztuk Pięknych w Lyonie, niezwykle gustowne tła pod obrazy.

Wiele mogą nauczyć pinakoteki w Monachium, stosujące najnowsze sposoby zawieszenia obrazów na ścianach specjalnie wyprawionych, posiadające wzorowe magazyny i formy napisów objaśniających.

W Bawarskiem Muzeum Narodowem w Monachium, uderza sposób wystawienia kolekcji wyrobów z kości słoniowej, rzeźby średniowiecznej, kafli, oraz praktyczne podpory na broń palną i podstawki na porcelanę.

W Muzeum Germańskiem w Norymberdze, zwracają uwagę praktyczne podstawy na halabardy i broń palną, sposób wystawienia hełmów i pancerzy, sposób zawieszenia ornatów, użycie podpór marmoryzujących; w Nowem i Starem Muzeum i Galerji Narodowej w Berlinie, sposób przymocowania kamiennych przedmiotów do parawanów, wystawienie waz greckich, rozwieszenie obrazów, a w gabinecie graficznym techniczna strona rozwieszenia grafiki i specjalne gabloty wystawowe.

Niezwykle wysoki poziom zagranicznych muzeów państwowych zależy w wielkiej mierze od bardzo surowej oceny w zakupnie i przyjmowaniu zabytków. Każda rzecz przyjmowana, albo kupowana przechodzi przez ścisłą komisję złożoną z fachowców. Szczególnie w zakresie przyjmowania słabszych rzeczy, zagraniczne zarządy muzealne są tak wstrzemięźliwe, że np. w Luwrze kwestjonowano przyjęcie z wyjątkowo pięknym obrazem Chardina, drugiego słabszego obrazu, związanego z pierwszym warunkiem darowizny. Przedmioty słabsze przyjmują muzea państwowe tylko wtedy, gdy ofiarujący zgadza się na wysyłkę ich do muzeów prowincjonalnych, będących stałym rezerwowarem dla zabytków usuwanych z muzeów centralnych. Nie mające tych rezerwoarów muzea miejskie zagraniczne zachowują tem większą ostrożność w przyjmowaniu darów, nietylko chcąc osiągnąć największą jakość, ale pamiętając, że każdy gmach muzealny przy nieopatrznym go zapełnianiu okazuje się wkrótce za małym.

Muzea we Francji zasadniczo nie przyjmują depozytów, co jest częściowo zrozumiałem wobec olbrzymiego bogactwa materjału muzealnego, w Niemczech przyjmuje się depozyty, ale tylko pierwszorzędne i z warunkiem pozostawienia ich w Muzeum przez pewien dłuższy okres czasu.

Inwentaryzacja zbiorów prowadzoną jest rozmaicie. Zły lub zanadto skomplikowany system inwentaryzacyjny raz wprowadzony, ciąży na wielu muzeach zagranicznych paraliżując pracę inwentaryzacyjną. We Francji inwentaryzacja jest na ogół dość słabą, w Niemczech w wielu instytucjach wzorową. W szeregu muzeów niemieckich, jak w Bawarskiem Muzeum Narodowem w Monachium, stosują rzadki u nas, a możliwy jedynie w Muzeach o niezmieniającem się urządzeniu typ inwentarzy działowych łącznie z katalogami sytuacyjnemi, umożliwiającemi w każdej chwili kontrolę inwentarza.

Sprzedaż i wymiana dubletów w Francji ze względów ustawowych niedopuszczalna, jest natomiast w Niemczech często stosowana. Wypożyczanie przedmiotów muzealnych na wystawy krajowe i zagraniczne, przedsiębrane zawsze z ostrożnością, przy odpowiedniem zabezpieczeniu, wymaga w państwowych muzeach francuskich nawet zezwolenia ministra, w niektórych zaś muzeach niemieckich dokonywanem jest pod zastaw innych przedmiotów. Urządzanie specjalnych wystaw w salach stale na ten cel przeznaczonych spotyka się w niektórych muzeach, jak n. p. w Lyonie i w Muzeum Sztuk Pięknych w Augsburgu.

Ubezpieczanie zbiorów muzealnych napotyka się dość rzadko zagranicą wobec bogactwa zbiorów, powodującego nadmierną wysokość wkładki ubezpieczeniowej.

Nocna służba w Muzeum wykonywaną jest prawie zawsze przez jednych i tych samych ludzi.

Wszystkie muzea zagraniczne posiadają własne warsztaty muzealne służące do konserwacji. Na pierwszorzędnych siłach w tych zakładach pracujących, polega w znacznej mierze przewaga techniczna muzeów niemieckich. Zajęci w nich spełniają w razie potrzeby obowiązki służby. Zarządy wszystkich muzeów dążą do tego, aby każdy służący miał fach w ręku, mogący się przydać w pracy muzealnej. Jak wielką rolę spełniają te warsztaty w życiu zagranicznych muzeów dowodem tego jest wielka liczba pracowników w warsztatach, np. w Muzeum Germańskiem w Norymberdze 4 stolarzy, 2 malarzy, 2 ślusarzy, 1 fotograf, 1 odlewacz gipsowy, 1 czyszczący żelaza, 1 odczyszczający obrazy.

Pamięć ofiarodawców czci się przez umieszczenie ich nazwisk na darach (tak np. w Pinakotekach na wszystkich bez wyjątku obrazach darowanych znajdują się tabliczki z nazwiskami ofiarodawców), portretów przy większych kolekcjach, tablic marmurowych z nazwiskami i zawsze z miejscem wolnem dla przyszłych ofiarodawców.

Zarządy Muzeów dokonywują na żądania oceny dzieł sztuki stanowiących prywatną wła-

s n o ś ć. Ocena taka dopuszczalną jest prawie we wszystkich muzeach, lecz tylko pod względem artystycznym, a nie pod względem wartości, bez zaświadczeń piśmiennych i w zasadzie bezpłatnie.

Ze specjalnych udogodnień w zwiedzaniu korzystają w muzeach zagranicznych cudzoziemcy i badacze. Otrzymują oni w wielu wypadkach pozwolenie na zwiedzanie muzeów nawet w dnie, gdy muzeum jest z powodu porządków zamknięte (muzea Lyońskie). Specjalne udogodnienia posiadają również członkowie istniejących po miastach zagranicznych Towarzystw „Przyjaciół Muzeum", w formie wolnych wstępów, oprowadzań, prelekcji, zaproszeń na specjalne wystawy i t. d.

Personal muzealny stanowią zagranicą prawie bez wyjątku historycy sztuki (w tem prehistorycy i archeologowie). W galerjach niemieckich pracują stale zatrudnieni pierwszorzędni restauratorowie obrazów (o kompetencji ograniczonej naturalnie tylko do restauracji obrazów). W innych muzeach, np. w muzeum Guimeta zatrudnia się czasowo, do inwentaryzacji specjalnych działów, pierwszorzędnych uczonych.

Urzędnikom muzealnym ułatwia się drogą zasiłku, odbywanie studjów i podróży naukowych związanych z interesem instytutu. Tak np. w Narodowem Muzeum Bawarskiem w Monachium istnieje specjalny fundusz, dzięki któremu co pewien czas, każdy urzędnik może uzupełnić zagranicą swe studja.

Przy końcu sprawozdania uważam za swój obowiązek nadmienić, że żadne muzeum zagraniczne nie cierpi ani w przybliżeniu na taki brak miejsca, na salach i w magazynach jak Muzeum Narodowe i jego oddziały w Krakowie.

Wynikająca z braku miejsca konieczność zawieszenia obrazów w kilku rzędach, ciągłe zmiany wystawianych przedmiotów, niemożność stałego wystawienia pierwszorzędnych zabytków, w muzeach zagranicznych prawie, że nie istnieją.

W Niemczech (w Berlinie i w Norymberdze zwłaszcza) spotkać się można z żywym ruchem budowlanym idącym w kierunku budowy nowych pawilonów muzealnych według wymogów współczesnego budownictwa muzealnego.

Sprawozdanie sanitarne za rok 1927.

Ludność miasta Krakowa na podstawie spisu z dnia 30 marca 1927 roku wynosiła 200.332 mieszkańców cywilnych. — Domów w dniu 31 grudnia 1927 roku liczył Kraków 5.938. — Ilość nowowybudowanych domów w 1927 r. wynosiła 140.

I. Walka z ostremi chorobami zakaźnemi.

Liczba zgłoszonych przypadków:

Choroba		Zachorowali			Zmarli			Razem	
		Miejscowi	Obcy	Razem	Miejscowi	Obcy	Razem	Zachorowało	Zmarło
Dur brzuszny	Chrz.	126	87	213	18	14	32	241	37
	Żydów	22	6	28	2	3	5		
Dur plamisty	Chrz.	7	17	24	2	3	5	24	5
	Żydów	1	0	1	0	0	0		
Czerwonka	Chrz.	86	36	122	14	5	10	141	20
	Żydów	16	3	19	1	0	1		
Płonica	Chrz.	337	149	486	20	28	48	633	53
	Żydów	137	12	149	5	0	5		
Nagminne zapalenie opon mózgordzeniowych	Chrz.	3	7	10	0	2	2	14	4
	Żydów	3	1	4	1	1	2		
Odra	Chrz.	106	103	100	0	0	0	126	2
	Żydów	17	0	12	1	1	2		
Róża	Chrz.	32	6	38	4	5	9	49	11
	Żydów	10	1	11	2	6	2		
Krztusiec	Chrz.	125	3	128	9	0	9	143	10
	Żydów	15	0	15	1	0	1		
Zimnica	Chrz.	4	1	5	0	0	0	6	1
	Żydów	0	1	1	0	1	1		
Zakażenie połogowe	Chrz.	12	18	30	12	18	30	36	36
	Żydów	5	1	6	5	1	6		
Gruźlica	Chrz.	552	365	917	309	181	490	997	532
	Żydów	62	18	80	29	13	42		
Jaglica	Chrz.	115	202	317	—	—	—	371	—
	Żydów	23	31	54					

Choroba		Zachorowali			Zmarli			Razem	
		Miejscowi	Obcy	Razem	Miejscowi	Obcy	Razem	Zachorowało	Zmarło
Włośnica	Chrz.	8	0	8	—	0	0	8	—
	Żydów	0	0	0		0	0		
Błonica	Chrz.	87	44	131	10	8	18	161	25
	Żydów	21	9	30	4	3	7		
Wodowstręt	Chrz.	1	1	2	1	1	2	3	3
	Żydów	0	1	1	0	1	1		
Pokąsanie przez podajrzane zwierzęta o wodowstręt	Chrz.	97	3	100	0	0	0	110	—
	Żydów	10	0	10	0	0	0		
Ospa wietrzna	Chrz.	121	0	—	0	0	0	142	—
	Żydów	21	0		0	0	0		
Mumps	Chrz.	7	1	8	0	0	0	10	1
	Żydów	2	0	2	0	1	1		
Różyczka (Rubeola)	Chrz.	9	0	9	0	0	0	9	—
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Zapalenie rdzenia Polio-omelitis anterier	Chrz.	0	5	5	0	0	0	6	1
	Żydów	0	1	1	0	1	1		
Ostra choroba zakaźna	Chrz.	1	1	2	1	1	2	2	2
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Influenza (grypa)	Chrz.	12	0	12	9	0	9	17	14
	Żydów	5	0	5	5	0	5		
Śpiączka. Encephalitis lethargica	Chrz.	1	0	1	1	0	1	1	1
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Paratyfus A	Chrz.	1	0	1	0	0	0	1	—
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Paratyfus B	Chrz.	0	1	1	0	0	0	1	—
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Tężec	Chrz.	1	15	16	1	12	13	16	13
	Żydów	0	0	0	0	0	0		
Przymioł (Lues)	Chrz.	18	2	20	18	8	20	29	29
	Żydów	8	1	9	2	1	9		
Świerzb	Chrz.	5	0	5	0	0	0	5	—
	Żydów	0	0	0	0	0	0		

Czynności przy chorobach zakaźnynch . . . 1.774
Zdezynfekcjonowano po różnych chorobach zakaźnych osób 1.643
Zdezynfekcjonowano mieszkań 1.502
W oczyszczalni miejskiej wykąpano i zdezynfekcjonowano osób 16.909

Wykąpano w łaźniach miejskich przy ulicy Karmelickiej i Rejtana osób 55.559
Osób zgłoszonych do szczepienia ochronnego od ospy było 8.993
Zaszczepiono przeciw ospie osób 8.074
Zastosowano szczepienie ochronne przeciw chorobom zakaźnym u osób 261

Wykonano badań bakterjologicznych w kierunku chorób zakaźnych:

Materjał — w kierunku	wyników dodatnich	wyników ujemnych	Ogółem
Plwocin — T. B.	134	174	308
Kałów — czerwonki	1	18	19
Kałów — B. Ty.	—	39	39
Moczów — B. Ty.	—	9	9
Mlek — B. Ty.	—	3	3
Nalotów z gardła — Di Ty.	1	7	8
Krwi — odcz. Wasser.	2	29	29
„ — malarja	—	1	1
„ — odcz. Widala	2	1	3
„ — bakterji	—	1	1
Wód — b. coli i b. chorobotw.	71	205	276
	211	485	696

II. Walka z gruźlicą.

a) W poradniach przeciwgruźliczych:

	Poradnia przeciwgruźlicza	
	Towarzystwa przeciwgruźliczego	Towarz. „TOR.“ Dz. VIII.
1. Przyjętych chorych względnie leczonych	8736	402
2. Ilość dni czynnych Poradni	295	185
3. Udzielono porad	8890	1449
4. Ilość pielęgniarek	4	1
5. Ilość odwiedzin w mieszkaniach chorych	1608	383

b) W sanatorjum miejskiem na Prądniku Białym:

1. Leczono na gruźlicę płuc . . . . 466 osób
2. Leczono na gruźlicę innych narządów . . . . 33 „

Razem . . . . 499 osób

III. Walka z jaglicą.

Leczonych z powodu jaglicy 371
w tem obcych 235
Zgłoszonych ze szkół 45
„ z zakładów opiekuńczych 26
Zgłoszonych przy poborach wojskowych . . . 1
Specjalnych poradni przeciwjagliczych w mieście Krakowie niema jeszcze, chorzy leczą się w szpitalach względnie klinice okulistycznej.

IV. Walka z chorobami wenerycznemi i nierządem

należy do zakresu działania Inspektoratu sanitarno-obyczajowego.

V. Lecznictwo.

a) Szpitale względnie sanatorja:

Nazwa szpitala względnie sanatorjum	Ilość łóżek etatow.	Ogólna ilość chorych leczonych	Z tej liczby było leczonych z powodu					Ogólna ilość dni leczenia
			gruźlicy	jaglicy	rzeżączki	kiły	wrzodu m.	
Szpital OO. Bonifratrów	125	1805	193	—	—	—	—	37.975
Szpital ortoped. dla dzieci	23	144	14	—	—	—	—	8.645
Miejskie Zakłady sanitarne	220	996	499	—	—	—	—	49.401
Dom Zdrowia	21	487	6	—	—	—	—	4.907
Lecznica związkowa	40	723	7	—	—	3	—	5.061
Lecznica dla nerwowo chorych	27	87	—	—	—	—	—	7.395
Ambulatorjum chirurgiczne SS. Miłosierdzia	17	197	8	—	—	—	—	3.096
Szpital św. Łazarza	1145	17.044	1921	251	276	590	91	360.690

b) Kasa chorych:

1) ubezpieczenie członków Kasy chorych . . 50.355
2) „ „ ich rodzin . . . 67.140
3) ogólna liczba leczonych
a tej liczby leczonych z powodu . . . 213.895
a) gruźlicy 18.955
b) jaglicy 170
c) rzeżączki 1.991
d) kiły 2.751
e) wrzodu miękkiego 234

Lekarzy rejestrowanych było 465, nie rejestrowanych w Województwie 100, razem 565.

VI. Zaopatrywanie w wodę.

Ludność miasta jest zaopatrywana w wodę wodociągową, z wodociągów 30 studzien wodociągowych i ze studzien gruntowych prywatnych.

Wodociąg jest zasilany:

a) sztuczną wodą gruntową czerpaną w ujęciu bielańskiem przy pomocy studzień w ilości 73.

b) naturalną wodą gruntową w ujęciu na Zwierzyńcu przy pomocy studzien w ilości 20.

Wody te są oczyszczone za pośrednictwem filtrów.

c) czynnych studzien wodociągowych w mieście jest 116
d) studzien gruntowych publicznych . . . 34

Wykonano analiz chemicznych:

próbek wody wodociągowej 137
w tem z wynikiem ujemnym 14
wykonano analiz bakterjologicznych próbek wody wodociągowej 190
w tem z wynikiem ujemnym 13
co należałoby przypisać błędom w sposobie poboru wody.

VII. Usuwanie nieczystości.

Prace Zakładu czyszczenia miasta dzielą się na cztery działy, a mianowicie:

1. Wywóz popiołu i zmiotków domowych.
2. Czyszczenie ulic i placów.
3. Czyszczenie dołów kloacznych.
4. Czyszczenie kanałów.

Ad 1), ad 2).

Czyszczenie odbywa się dwojakiem sposobem:

1. Mechanicznie, przez zastosowanie szczotkowozów automobilowych z beczkami do kropienia.

2. Ręcznie, przez utworzone w tym celu kolumny robocze.

Popioły, zmiotki domowe, błoto i zmiotki uliczne wywożono na specjalnie do tego celu urządzone wysypisko w Dębnikach

Czysty śnieg zebrany z ulic i torów tramwajowych wrzucono do włazów kolektora w ulicy Garncarskiej i innych komisyjnie ustalonych otworów kolektora.

W roku 1927 wywieziono błota i zmiotków ulicznych 41.332 m^3, śniegu 41.385 m^3.

Czyszczono stale placów	. . .	18
„ „ ulice	. . . .	400
Czyszczono realności	. . . .	131
„ podwórzy	. . . .	169

Wedle ostatniego nadesłanego wykazu Budownictwa miejskiego O. B. powierzchnia dróg i placów czyszczonych przez Zakład czyszczenia miasta wynosi około 1,230.000 m^2.

Ad 3) W roku 1927 wywieziono nieczystości kloacznych 13.234·50 m^3, czyszczono dołów kloacznych 2023.

Ad 4) Wykonano robót kanalarskich w realnościach prywatnych 228, wywożąc 390 m^3 nieczystości kloacznych kanalarskich.

Budownictwo miejskie B. (kanalizacja miasta):

1) wykonało kanałów miejskich . . 3326 m. b.
2) „ nowych wodociągów . 50 sztuk
3) „ reparację wodociągów . 90 „
4) wykonało połączeń ulicznych realności z kanałem miejskim . . . 118 „

Odbyto komisji sanitarno-budowl. . 250

VIII. Nadzór nad żywnością.

A) Badano, względnie przeprowadzono rewizję:

1)	restauracje, jadłodajnie, wyszynki i kawiarnie	780 razy
2)	piekarnie	258 „
3)	mleczarnie	75 „
4)	sklepy korzenne	2515 „
5)	cukiernie i sklepy cukiernicze . .	43 „
6)	sklepy z nabiałem	4 „
7)	owocarnie	40 „
8)	handel ryb i śledzi	4 „
9)	masarnie	76 „
10)	wędliniarnie	23 „
11)	jatki	225 „

Doniesień na powyższe objekta zrobiono . . . 647

Doniesień na pow. objekta do ukarania zrobiono 18

B) W pracowni chemicznej miejskiej dokonano badań przedmiotów użytku codziennego oraz innych, jak poniżej:

L. p.	Przedmiot badania	Ilość próbek	Uznano za nieodpowiednie: szkodliwe dla zdrowia	zafałszowanie i podrobienie	fałszywe oznaczenie	zepsucie	sprzeczność z obowiązującemi przepisami	Uwaga
1	Mleko	z placów targowych 2059	dodatek wody do 20%	64 (od 20—30%)	3	ponad 30%	1	339 odjęto tłuszcz
		z rogatek		—	—		—	—
		z mleczn. sklepów i kawiarń 1033		41	3		3	135 odjęto tłuszcz
2	Śmietanka i śmietana	311	—	123	67	2	—	
3	Jaja	10.757	—	—	2285	187	—	
4	Masło i tłuszcze	508	—	160	5	9	43	
5	Ser	57	—	2	—	—	1	
6	Mąka	68	—	3	2	2	2	
7	Pieczywo zwyczajne	162	4	—	26	2	73	
8	Pieczywo zbytkowe	186	—	—	127	2	8	
9	Wyroby cukiernicze	558	—	2	15	5	378	
10	Wyroby masarskie	4	1	—	—	1	—	
11	Konserwy rybne	10	1	—	—	—	—	
12	Konserwy mięsne	7	—	—	—	—	—	
13	Konserwy jarzynowe	30	—	—	—	26	—	

L. p.	Przedmiot badania	Ilość próbek	Uznano za nieodpowiednie					Uwaga
			szkodliwe dla zdrowia	zafałszowanie i podrobienie	fałszywe oznaczenie	zepsucie	sprzeczność z obowiązującemi przepisami	
14	Ocet	10	—	3	2	—	3	
15	Wódki i likiery	51	1	3	17	—	7	
16	Wino, miód do picia, piwo	29	—	1	1	1	2	
17	Miód pszczelny	47	—	12	19	1	3	
18	Soki i marmolady	52	—	3	9	1	14	
19	Korzenie i przyprawy	13	3	2	—	2	—	
20	Sól	—	—	—	—	—	—	
21	Cukier	1	—	—	—	—	—	
22	Kawa	4	—	—	—	—	—	
23	Herbata	38	—	—	1	—	—	
24	Kakao	9	—	—	—	—	1	
25	Studzienna woda	52	7	—	—	—	—	
26	Woda wodociągowa	254	—	—	—	—	—	
27	Woda płynąca i odpływ.	71	—	—	—	—	—	
28	Środki kosmetyczne	21	1	—	—	—	—	
29	Preparaty farmaceut.	8	2	—	—	—	—	
30	Rudy i metale	4	—	—	—	—	—	
31	Przetwory ropy naftow.	10	—	—	—	—	—	
32	Grzyby	16	—	—	—	1	—	
33	Inne przedmioty badan.	88	—	—	—	—	10	
	Razem . . .	16.328	20	428	2577	242	546	474 odj. tłuszcz.

Komisji i rewizji odbyto 274.
Opinji fachowych wydano 227.

C) Sprawy związane z konsumcją mięsa, wędlin, drobiu i ryb.

Na terenie m. Krakowa znajdują się 2 Rzeźnie miejskie, jedna dla uboju bydła i nierogacizny, druga dla uboju koni; nadto 2 rzeźnie rytualne dla bicia drobiu. Jatek skoncentrowanych w 8 miejscach jest 173
Lokali sklepowych ze sprzedażą mięsa i wędlin 360
Bydła dorosłego ubito 24966
Cieląt, owiec i świń 71076
Koni 4400

Pośród ubitych zwierząt stwierdzono następujące choroby: U bydła rogatego, trzody owiec i kóz

a) gruźlicę w organach wewnętrznych u przeważającej ilości w płucach gruczołach chłonnych trzewiowych i mięśniowych, oraz na błonach surowiczych u sztuk . . 425 bydła
„ „ . . 31 trzody
b) ropnicę i posocznicę u sztuk 5 cieląt
c) ogólną wodnicę „ „ 4 bydła
d) stany zapalne (płuc, osierdzia,

żołądka, jelit, nerek, macicy i otrzewnej) u sztuk . . 195 bydła, owiec, trzody
e) promienicę u sztuk . . . 10 bydła
f) przyszczycę „ „ . . . 16 bydła i trzody
g) pomór świń „ „ . . . 14 trzody
h) różycę świń „ „ . . . 10 „
i) wągrzycę „ „ . . . 26 „
j) włośnicę „ „ . . . 43 „
k) bąblowce „ „ . . . 1270 bydła, trzody
l) motylica „ „ . . . 2496 bydła, trzody, owiec
m) sapalenie robocze płuc u szt. 80 bydła i owiec
n) cowy Mischera „ „ 22 trzody
o) nowotwory „ „ 30 bydła, trzody, owiec
p) żółtaczka „ „ 7 cieląt
r) wychudzenie i wodnostość mięsa . . . . 36 bydła, cieląt, trzody
s) nacieki krwawe mięśni wskutek urazów mech. . . . 80 byoła, trzody
t) mięso nie dojrzałe . . . 20 cieląt
u) ropnie w różnych drganach wewnętrznych . . . . . 200 bydła, świń.

II. U koni:

a) nosaciznę płuc . . . . 9 sztuk
b) zapalenie płuc . . . . 19 „
c) stany zapalne (płuc. żołądka, jelit, nerek, wątroby) . . 85 „
d) bęblowec wątroby . . . 8 „
e) wychudzenie i wodnistość mięsa . . . . 7 „
f) nowotwory . . . . . 16 „
g) złamanie nóg . . . . . 14 „

Mięso ze sztuk gruźliczych zacznie wychudzonych lub dotkniętych uogólnioną formą ostrą razem 4 sztuki zniszczono w całości.

Sztuki z gruźlicą uogólnioną razem 125 sztuk dopuszczono po dokonaniu sterylizacji pod deklaracją w jatce urzędowej (w taniej jatce). Gdy proces chorobowy przy gruźlicy chronicznej uogólnionej nie był znacznie rozszerzony, sprzedano mięso w jatce urzędowej w stanie surowym jako mięso o mniejszej wartości odżywczej. W przypadkach lokalnej gruźlicy dopuszczono mięso do konsumcji bez żadnego ograniczenia. We wszystkich wymienionych wypadkach zniszczono zajęte gruźlicą organa

Mięso pochodzące ze świń wągrowatych dopuszczono warunkowo do konsumcji tj. po uprzedniej przeprowadzonej sterylizacji przekazano do sprzedaży w taniej jatce. Mięso mniej wartościowej lub pośledniej jakości w niektórych wypadkach chorobowych, jak różyca świń, wychudzenie, niedojrzałość, żółtaczka, wodnistość mięsa, cowy Mischera, nacieki krwawe mechaniczne i t. p. dopuszczono do sprzedaży ograniczonej tj. wyłącznie w jatce urzędowej. Części mięsa względnie mięso w całości bezwartościowe dla konsumcji lub szkodliwe dla zdrowia ludzkiego przekazano do przetwórni wadliwy.

Dokonano konfiskat mięsa, drobiu, wędlin i t. p. w ilości 212. i tyle doniesień skierowano do Magistratu lub prokuratorji.

Z ogólnej sumy konfiskat przypada na:

a) gruźlicę 13 przypadków (bydło, trzoda)
b) wągrzyca 4 „ (trzody) oraz 100 kg. kiełbas.
c) włośnicę 2 „ (trzody) oraz 100 kg kiełbas
d) różycę 6 „ „
e) węglik 1 „ (bydło)
f) żółtaczka 7 „ (bydło, trzoda)
g) stany zapalne 20 przypadków (bydło, owce)
h) zepsucie 20 prsypadków (cielęta, świnie)
j) niedojrzałość 12 przypadków (cieląt)
k) wychudzenie, wodnistość mięsa 36 przypadków (bydło, cielenta)
l) wychudzenie 45 przypadków (bydło, cielęta)
m) niedostateczne wykrwawienie przy rzezi z konieczności 7 przypadków (bydło)
n) nacieki krwawe wskutek urazów mech 5 przypadków (cielęta)
o) motylica wątrób 30 przypadków (bydło owce)
p) zepsucie mięsa, szynek, kiełbas 200 kg.

W pracowni dla badań mikroskopowych przeprowadzono badanie mięsa i wyrobów mięsnych w 680 przypadkach nietylko sposobem mikroskopowym, lecz i przy pomocy specjalnych metod chemicznych i biologicznych.

W marcu wprowadzono rozp. Magistratu obowiązujące badanie mięsa wieprzowego i wyrobów masarskich na obecność włodni tak uboju miejscowego jakoteż zamiejscowego pochodzących. W tym celu uruchomiono przy rzeźni stację trychinoskopijną zaopatrzoną w odpowiednią ilość potrzebnych mikroskopów aparat projekcyjny (trychinoskop) Laitza, i niezbędne przybory. Badanie przeprowadza specjalnie wyszkolony personal tak zwani badacze włości, (trychinoskopiści) który pozostaje pod ścisłym nadzorem lekarzy weterynaryjnych i Dyrektora Rzeźni. W okresie na rok ubiegły przypadłym zbadano 49.869 próbek z całych sztuk nierogacizny, 1190 połówek, 1303 polędwic, 911 szynek i 4624 z kiełbas. Badaniem tym rozpoznano włodnie w 43 wypadkach, wągrzycę w 7, w tych ostatnich raz jedem w słoninie amerykańskiej. W rzeźni sanitarnej podano ubojowi zwierzęta zakażone i podejrzane o choroby zakaźne, razem 160 sztuk bydła rogatego, 25 cieląt i 225 świń. Do przetwórni padliny (kafikarni) dostawiono zwierzęta padłe i zabite w rakarni oraz konfiskaty z rzeźni w następującej ilości:

Koni	266 sztuk,	bydła	25 sztuk
trzody . . .	103 „	psów	519 „
kotów . . .	4 „	drobiu . . .	3 „

konfiskat mięsnych 15.422 kg., ogółem w kilogramach 51.604 kg.

Wymienione zwierzęta i konfiskaty przerobione zostały sposobem termicznym na sterylizowane użyteczne produkty jak mączka mięsna służąca na doskonały nawóz i karmę dla trzody oraz tłuszcz dla celów technicznych.

Ukarano za przekroczenie regulaminu o handlu mleczywem 111 osób.

Odstąpiono Prokuraturze przy Sądzie okręgowym karnym 759 spraw z powodu przekroczenia ustawy o kupczeniu żywnością.

IX. Policja sanitarna.

Przeprowadzono rewizje sanitarne w:

Fabrykach wody sodowej	10	razy
„ czekolady	4	„
„ cukierków	18	„

fabrykach miodu	2	razy
„ win owocowych	2	„
„ octu	6	„
„ innych	27	„
drukarniach	13	„
aptekach	3	„
fryzjerniach	256	„
magazynach pierza	24	„
pracowniach rękodzieln. i zakładach przemysł.	559	„
zakładach więziennych	16	„
urzędach publicznych	9	„
pracowniach galwanicznych	3	„
łaźniach	9	„
hotelach i pensjonatach	110	„
różnych zakładach	33	„
palarniach kawy	4	„
schroniskach	7	„
domach noclegowych	14	„
mieszkaniach stróżów	226	„
„ suterenowych	16	„
szlifierniach szkła	2	„
magazynach włosienia	2	„
składach szmat i kości	3	„
dworcach kolejowych	52	„
cmentarzach	22	„
kinach, teatrach, domach modlitwy, pralniach i t. p.	26	„

Co do drobnych usterek sanitarnych wydawano zarządzenie na miejscu i dopilnowano ich wykonania, co do większych usterek lub w razie oporu stron, rorobiono doniesienia do Magistratu.

Doniesień takich zrobiono 509.

Odbyto komisji:

poborowych	55
budowlanych	730
porządkowych	753
sądowo-lekarskich	5
przemysłowych	260
policyjno-ogniowych	147
kanałowo-wodnych	21
cmentarnych (ekshumacje i przewozu zwłok	1120

X. Opieka nad matką i dzieckiem.

Przeprowadzono badań w zakładach opiekuńczych	357
Badano i leczono ambulatoryjnie sierót	207
Dokonano rewizje w zakładach opiekuńczych i w szkołach	96
W stacji opieki nad niemowlętami korzystało osesków	299
Zbadano przez lekarza	250
Udzielono porad	636
Odwiedzin domowych przez pielegniarkę	362

W stacji powyższej pracuje:
lekarz, pielegniarka i posługaczka. Stację tą utrzymuje Krakowskie Towarzystwo przeciwgruźlicze, które znów jest subwencjonowane przez Gminę.

Dnia 17. X. 1927 uruchomiła Gmina ambulatorjum lamp kwarcowych dla pracowników miejskich i dzieci ubogich, których rodzice nie mają opieki lekarskiej.

Ilość położnych praktykujących w roku 1927 wynosiła 216.

Przy rewizji przyborów akuszerskich podniesiono zarzuty przeciw 12 akuszerkom.

XI. Higjena szkolną.

Lekarze okręgowi miejscy dokonali rewizji w szkołach powszechnych i średnich 91.

O skonstantowanych usterkach donieśli Magistratowi celem wykonania wszystkie szkoły powszechne miejskie pozostają pod kontrolą 8 lekarzy szkolnych i 4 higjenistek szkolnych.

Szkół tych jest 56, a uczęszcza do nich dzieci 19.832.

Sprawozdanie z działalności lekarzy naczelnych miejskich przedkłada Miejski Urząd Zdrowia z każdego roku szkolnego Kuratorjum Okręgu Szkolnego przez Radę szkolną miejską.

Działalność zaś higjenistek szkolnych przedstawia się za rok 1927 w cyfrach następująco:

1) Zaprowadzono do:

ambulatorjum dentyst. szkol. miej	866	dzieci
„ okulistycznego	145	„
„ chirurgicznego	5	„
„ chorób gardła, uszu, nosa	42	„
„ „ skórnych	13	„
„ „ nerwowych	7	„
„ „ wewnętrznych	23	„
łazien miejskich	2488	„
poradni przeciwgruźliczej	47	„

2) Dokonano:

wywiadów domowych	300	„
wizyt szkolnych	895	„
badań dzieci z lekarzem szkolnym	915	„
wypełnienia kart lekarskich dla dzieci	2064	„
inspekcji czystości	12439	„

Sprawozdanie z ambulatorjum dentystycznego szkolnego miejskiego przedstawiają się następująco:

1) Ogólna liczba pacjentów	1836
2) Chłopców	688
3) Dziewcząt	1248
4) Plomb założono (w tem 29) w zębach zulocznych	1465
5) Zaopatrzono karzeni	444
6) Wyleczono z gorzeli zębowych	41
7) Stałych zębów wyjęto (w tem 64 zapaleń okostnej)	421
8) Mlecznych zębów usunięto	2654
9) Zdjęto kamień zębowy i oczyszczono zęby	536
10) Inne zabiegi dentystyczne	3618
11) Ogólna liczba ordynacji	8605
12) Zbadano dzieci szkolnych	7365
13) Zdrowe uzębienie posiada	1612
14) Wysłano odezw do rodziców	2722

XII. Opieka nad chorymi umysłowo i nierozwiniętymi:

Zbadano umysłowo chorych 32

Z czego przypada na:

psychozę	21
niedorozwój	5
padaczka	3
dementio praec.	1

alkoholizm 1
badany na wezwanie sądu 1
Ciężej chorych umieszczono w szpitalach.

XIII. Walka z alkoholizmem.

Za przekroczenie ustawy antialkoholowej ukarano w roku 1927 osób 87.

XIV. Propaganda.

Miejski Urząd Zdrowia uzupełnia z roku na rok broszurki i pouczenie o chorobach przenośnych, jak czerwonce, durze brzusznym, szkarlatynie, płonicy, gruźlicy, jaglicy i t. d. i pouczenia te względnie wskazówki rozdaje otoczeniu chorego.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. 3697/28
VIII.

Kraków, dnia 31 marca 1928.

Opłata od psów na rok 1928.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje do wiadomości, że na podstawie § 1 Statutu dla poboru opłat od psów utrzymywanych w mieście Krakowie, uchwalonego przez Radę miasta w dniu 30 listopada 1923 r., zatwierdzonego reskryptem z dnia 9 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 25/924 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na podstawie art. 1, 20 i 36 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych Dz. U. Rz. P. Nr. 94 poz. 747, a zmienionego uchwałą Prezydjum miasta działającego na podstawie § 53 Statutu m. z dnia 28 października 1925 r. L. VIII. 7310/25, zatwierdzoną reskryptem z dnia 21 grudnia 1925 r. Nr. S-F 4021/25 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, oraz w myśl reskryptu Województwa krakowskiego z 23/3 1928 r. L. SM 215/4-1928, zatwierdzającego uchwałę Rady miasta z 15/12 1927 r., wynosi opłata od psów za rok 1928 od każdego pierwszego psa 30 zł., zaś od każdego następnego 40 zł. rocznie.

Opłata ta płatną jest w 2-ch równych ratach półrocznych.

Opłatę powyższą ma każdy posiadacz (dzierżyciel) psa, podlegającego opłacie, uiścić zgóry bez osobnego wezwania płatniczego w Głównej Kasie miejskiej, najdalej w pierwszych 4-ch tygodniach każdego półrocza.

Posiadacze psów, którzy uiścili już opłatę od psów za I-sze półrocze 1928 w kwocie 20 zł., obowiązani są do dopłaty za II półrocze br. tylko kwotę 10 zł. od każdego pierwszego psa, zaś 20 zł. od każdego następnego psa.

W myśl § 3 statutu dla poboru opłat od psów wolne są od podatku:

1) szczenięta liczące mniej niż 8 tygodni,
2) psy należące do przejezdnych, przebywających w obrębie miasta nie dłużej niż 4 tygodnie,
3) jeden pies łańcuchowy do pilnowania obejścia,
4) jeden pies pasterski (owczarski) trzymany po wykonaniu pracy na uwięzi,
5) psy będące w posiadaniu Władz państwowych i komunalnych oraz przedstawicieli państw obcych.

Nieuiszczony w terminie podatek, ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych i odsetek za zwłokę.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 2521/1928
M. U. P.

Kraków, dnia 2 kwietnia 1928.

Opłaty mytnicze, pobór w r. 1928/9.

OBWIESZCZENIE.

Uchwałą z dnia 15/XII 1927 r. postanowiła Rada miasta pobierać opłaty mytnicze w roku budżetowym 1928/9 w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych, idących luzem po 10 gr.,
2) „ „ „ w zaprzęgu „ 40 gr.,
3) od automobilów osobowych i ciężarowych oraz od doczepek po 2 zł.,
4) od autobusów po 3 zł.

Reskryptem z dnia 14/III 1928 r. L. Sm. 1328/2-28 Województwo krakowskie w porozumieniu z Izbą Skarbową w Krakowie zatwierdziło powyższą uchwałę Rady miejskiej.

O tem zawiadamia się strony interesowane.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 9614/1928
VII.

Kraków, dnia 4 kwietnia 1928.

Podniesienie stanu sanitarnego i porządkowego miasta Krakowa.

ROZPORZĄDZENIE.

Stwierdzono, że przepisy rozporządzenia Magistratu z dnia 10 maja 1927 r. L. 10792/927 VII, nie są należycie przestrzegane. Wobec tego Magistrat przypomina powyższe przepisy i wzywa do ścisłego ich przestrzegania.

Przepisy te brzmią:

§ 1. Zanieczyszczone błotem dolne części fasad domów, należy odczyścić i stale utrzymywać w należytym porządku.

§ 2. Obejścia domów, parcele, podwórza, ogrody utrzymywać należy w należytym porządku, a znajdujące się tam błoto, rumowisko itp. należy bezzwłocznie wy-

wieźć na miejsce przez Magistrat oznaczone. Tam, gdzie niema dotychczas zbiorników na nawóz, urządzonych stosownie do obowiązujących przepisów i szczelnie nakrytych, należy przystąpić do ich budowy, a w czasie przejściowym należy gnojowiska przysypywać ziemią.

§ 3. Studnie tam, gdzie one dotychczas istnieją, należy oczyścić, ponaprawiać i utrzymywać w należytym stanie.

§ 4. Wychodki, pissoiry należy oczyścić i ponaprawiać, doły kloaczne często opróżniać, a treść kloaczną wywozić do leja w Dz. XXI. Zaznacza się przytem, że wylewanie nieczystości kloacznych na role jest zakazane w czasie od 1 maja do 15 września.

§ 5. Trąby zlewne i komórki kloaczne powinny być należycie codziennie oczyszczane.

§ 6. Wszystkie znajdujące się w realnościach urządzenia wodociągowe, kanalizacyjne, należy utrzymywać stale w stanie zdatnym do użytku, a korzystanie z nich powinno być bez żadnych utrudnień dostępne osobom, dla których urządzenia tę są przeznaczone.

Właścicielom i administratorom realności, stróżom, jak również i lokatorom zabrania się:

a) wyłączania urządzeń, doprowadzających wodę do mieszkań,

b) zamykania dopływu wody do mieszkań,

c) zdejmowania i usuwania w całości lub części urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych i ustępowych oraz doprowadzania ich do stanu nieużywalności,

d) utrudnienia w jakiejkolwiek innej formie w korzystaniu z wyżej wymienionych urządzeń,

e) niepotrzebnego rozlewania lub wypuszczania wody i wogóle jakiegokolwiek z rozmysłu, czy niedbalstwa pochodzącego marnowania wody.

§ 7. Popiół, zmiotki domowe i wszelkie odpadki, nie dające się spalić, mają być składane do żelaznych skrzynek, skąd będą usuwane przez Zakład czyszczenia miasta.

§ 8. Wszelką padlinę należy bezzwłocznie, a najdalej do 48 godzin usunąć z obrębu zabudowań na miejsce na ten cel przeznaczone.

§ 9. Sienie, schody, korytarze i ganki, podwórza, zejścia do suteryn i piwnic, należy codziennie do godziny 9-tej rano starannie zamieść, a przynajmniej raz na tydzień dokładnie wymyć. Klatki schodowe należy przynajmniej raz na dzień dokładnie przewietrzać.

§ 10. Schody na każdem piętrze, podwórza, przez które przechodzi się do mieszkań w oficynach, należy od zmierzchu do godziny 10-tej wieczór dostatecznie oświetlać; schody ciemne nawet i we dnie mają być oświetlane.

§ 11. Mieszkania w ogólności, a w szczególności mieszkania niskie, ciasne, przez liczniejsze rodziny zajęte, należy codziennie przewietrzać i w czystości utrzymywać.

§ 12. Zabrania się mieszkańcom:

a) wystawiania w klatkach schodowych kubłów ze śmieciami lub zlewkami,

b) wszelkiego zanieczyszczania klatek schodowych, korytarzy, ganków, dziedzińców, sieni, parkanów, węgłów domowych, oraz wszystkich tych miejsc, których zanieczyszczanie jest zarządzeniami Magistratu zakazane,

c) wyrzucania śmieci, wylewania pomyj przez okna lub drzwi na dziedzińce i ulice,

d) przechowywania na gankach i klatkach schodowych kości, pomyj, szmat i wszelkiego rodzaju odpadków,

e) trzepania garderoby, mebli, dywanów w klatkach schodowych, w oknach tudzież na balkonach od strony ulic. Trzepanie dywanów, pościeli itp. wolno uskuteczniać tylko w czasie od godziny 8—10 rano i tylko w podworcach lub na tylnych gankach domów,

f) utrzymywania trzody chlewnej oraz drobiu wolnochodzącego; utrzymywane przez mieszkańców w dzielnicach przyłączonych konie, bydło lub nierogacizna, trzymane być mają w specjalnie na ten cel przygotowanych stajniach i chlewach; gnojowiska mają odpowiadać wymogom sanitarnym,

g) rozgrzebywania śmieci na wysypiskach, przeznaczonych na składanie śmieci, popiołu i odpadków, oraz wybierania z szmat, kości itp.

h) wrzucania stałych przedmiotów do kanałów, oraz wlewania do zbiorników na popiół itp. nieczystości i kału.

Wszelkie przekroczenia przepisów, objętych niniejszem rozporządzeniem, jakoteż wszelkich innych przepisów, dotyczących utrzymania czystości i porządku w mieście, karane będą w myśl § 60 ustęp 30 statutu miejskiego, względnie rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30 września 1857 r. Dz. u. p. Nr. 198 po myśli art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 388, przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89 grzywnami lub karami aresztu, oraz w drodze postępowania doraźno-nakazowego po myśli rozporządzenia dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 września 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 776. Niezależnie od przewidzianych powyżej kar, zarządzał będzie Magistrat usuwanie stwierdzonych nieporządków z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo winnych.

Przeciw wysokości usunięcia nieporządków, nie będzie służyło w myśl § 5 rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854 r. Dz. u. p. Nr. 96 prawo czynienia zarzutów. Rekurs wniesiony przeciw zarządzeniom wydanym na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia nie będzie miał ze względów sanitarnych mocy wstrzymującej.

Nad przestrzeganiem przepisów porządkowo-sanitarnych czuwać będą organa Magistratu i Policji.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 9276/1928 VII. — Kraków, dnia 11 kwietnia 1928.

Ochrona plant.

ROZPORZĄDZENIE.

Magistrat przypomina niniejszem rozporządzenie z dnia 9 kwietnia 1927 roku L. 8872/927 o ochronie plant i ogrodów miejskich.

Przepisy te brzmią:

§ 1.

Planty i ogrody miejskie, dostępne dla wszystkich, oddaje się pod opiekę publiczności.

Mianowicie ochraniać należy drzewa, krzewy i wszelką roślinność na plantacjach i w ogrodach, dbać o ochronę i całość pomników oraz urządzeń plantacyjnych i ogrodów, a wreszcie starać się o utrzymanie należytego porządku i czystości.

§ 2.

W szczególności należy na plantacjach i w ogrodach miejskich zachowywać się w sposób, wykluczający wszelkie rozmyślne i z niedbalstwa pochodzące uszkodzenia przedmiotów, względnie urządzeń plantacyjnych i ogrodów. Niedozwolone jest puszczanie wolno psów, które należy wodzić na smyczy i zaopatrzyć w kagańce, pozostawianie małych dzieci bez dozoru, deptanie i niszczenie lub zanieczyszczanie trawników, zrywanie roślin lub kwiatów, łamanie lub obrywanie drzew i krzewów z gałęzi itp. Zakazane jest dalej niszczenie, zanieczyszczanie i dotykanie pomników, siadanie, wyginanie, stawanie lub przechodzenie przez ogrodzenia, stawanie na ławkach, rysowanie, wyrzynanie, zanieczyszczanie lub jakiekolwiek inne uszkadzanie ławek, przewracanie i uszkadzanie koszów na odpadki, wspinanie się po latarniach itd.

Wogólności zakazane są wszelkie czyny i zaniedbania, które mają na celu lub spowodować mogą jakolwiek rozmyślne lub z niedbalstwa pochodzące uszkodzenie albo niszczenie plantacji, ogrodów lub ich urządzeń.

§ 3.

Wszelkie odpadki, papiery, niedopałki papierosów i cygar, ogryzki, skórki pomarańczy itp. wrzucać należy do koszów w tym celu ustawionych przy ścieżkach. Rzucanie przedmiotów tych na ścieżki, trawniki, w zagajniki, pozostawianie ich na ławkach lub pod ławkami, a wreszcie jakiekolwiekbądź inne zaśmiecanie lub zanieczyszczanie plantacji i ogrodów jest zakazane.

§ 4.

Zabronione jest rozmyślne powodowanie kurzu i pyłu na ścieżkach, spanie lub wylegiwanie się na ławkach, siadanie na nich osobom widocznie nietrzeźwym lub zanieczyszczonym, uprawianie żebraniny. Wogólności zakazane jest wszystko, co mogłoby osobom innym uprzyjemnić lub obrzydzić pobyt na plantacjach lub w ogrodach.

§ 5.

Ścieżki plantacyjne i ogrodów przeznaczone są wyłącznie dla komunikacji pieszej. Przepis ten nie odnosi się do wózków dziecinnych. — Zabronione jest wjeżdżanie na ścieżki wozami, rowerami, konno lub przenoszenie koszów, drzewa i jakichkolwiek ciężarów, granie w piłkę nożną, stawanie na środku chodnika lub jakiekolwiek inne tamowanie swobodnej komunikacji.

Chodzić należy prawą stroną ścieżki, wymijać na prawo, wyprzedzać na lewo.

§ 6.

Wszelkie wykroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karane będą po myśli § 60 ustęp 30 statutu dla Gminy miasta Krakowa lub rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854 r. Dz. u. p. Nr. 96, względnie po myśli art. 21 lub 22 ustawy z dnia 7 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656 i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 378, przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89, oraz w drodze postępowania doraźno-nakazowego po myśli Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 września 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 776.

Nadto osoby winne rozmyślnego lub z niedbalstwa pochodzącego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń lub przedmiotów, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu, zobowiązane będą do zwrotu odszkodowania.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nad przestrzeganiem tego rozporządzenia czuwać będą organa Magistratu i Policji Państwowej.

Magistrat, przypominając powyższe rozporządzenie, wzywa Publiczność, aby nietylko sama przepisów tych przestrzegała, lecz by w zrozumieniu, że plantacje i ogrody są wielkiem upiększeniem miasta i służą dla wygody wszystkich, wspierała również władze w ściganiu wszelkich przekroczeń, powodujących niszczenie lub oszpecanie plant i ogrodów.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. Prez. 3023/28. Kraków, dnia 18 kwietnia 1928.

OGŁOSZENIE

o wypłacie odsetek za pierwsze półrocze 1927 roku od obligacji Gminy miasta Krakowa z roku 1909 i 1919.

Począwszy od dnia 1 maja 1928 r. wypłacać będzie Główna Kasa miejska w Krakowie 4% odsetki od obligacyj Gminy m. Krakowa emitowanych w roku 1909 i 1919, złożonych w tejże Kasie do konwersji i będących własnością obywateli polskich, tudzież od obligacji uznanych przy złożeniu za własność obywateli francuskich, angielskich, amerykańskich, czechosłowackich i włoskich, za czas od 1 listopada 1926 r. do 30 kwietnia 1927 r. w wysokości obliczonej w projekcie planu amortyzacyjnego, tj. od każdych 200 koron nominalnej wartości obligacji:

1) wypuszczonych w r. 1909 po 94 grosze,
2) „ w miesiącu lutym 1919 po 28 gr.

Od wypłaty odsetek wyłącza się na razie obligacje uznane przy złożeniu za własność obywateli austrjackich, węgierskich, rosyjskich i niemieckich, a to aż do czasu zawarcia przez Rząd polski z odnośnemi państwami układu o wzajemne stosowanie ustaw waloryzacyjnych.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w r.

L. 2230/28
VIII.

Kraków, dnia 21 kwietnia 1928.

Plac targowy przy ul. Sienkiewicza.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat na podstawie §§ 6 i 8 regulaminu targowego dla stoł. król. m. Krakowa otwiera z dniem 1 maja 1928 r. nowy plac targowy dla sprzedaży nabiału, jarzyn i t. p. przy placu Kazimierza Wielkiego Dz. XV, a mianowicie na chodniku położonym między przedłużoną ul. Łobzowską, a ul. Kościelną.

Czas trwania targów na powyższym placu we wszystkie dni tygodnia wyłącznie do godz. 11-tej przed południem.

Równocześnie Magistrat zakazuje sprzedaży powyższych artykułów na narożniku ul. Czarnowiejskiej i Konarskiego, ul. Mazowieckiej i Lubelskiej, oraz przy ul. Kazimierza Wielkiego przed realn. 57—65, a to pod rygorem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 3061/1928
M. U. P.

Kraków, dnia 24 kwietnia 1928.

Pobór opłat mostowych na r. 1928/29.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej m. Krakowa z dnia 21/III 1927 r., zatwierdzonej reskr. Województwa Krakowskiego z 17/IV 1928 r. L. Sam. 1194/4-1928 w porozumieniu z Izbą Skarbową w Krakowie na zasadzie postanowień art. 24 ust. z dnia 10/XII 1920 roku Dz. u. z r. 1921 Nr. 6 poz. 32, oraz § 2 lit. h rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 r. Dz. u. Nr. 40 poz. 356, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Gmina m. Krakowa pobierać będzie w czasie od 1 kwietnia 1928 do 31 marca 1929 r. na pokrycie kosztów utrzymania prowizorycznego mostu na Wiśle, oraz na amortyzację i oprocentowanie kapitału, wyłożonego przez Gminę na pokrycie połowy kosztów budowy mostu prowizorycznego i stałego na moście prowizorycznym na Wiśle opłaty mostowe w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

a) od osób dorosłych po 5 gr., od dzieci do lat 10 po 2 gr., od dzieci niesionych lub wiezionych na wózkach nie pobiera się opłaty;

b) od zwierząt domowych, idących luzem po 5 gr.;

c) od wózków ręcznych lub wozów po 10 gr.;

d) od samochodów osobowych, ciężarowych i od doczepek po 20 gr. za przejście lub przejazd w obie strony.

O czem się interesowanych zawiadamia.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 372/928
3 Z. W.

Kraków, dnia 30 kwietnia 1928.

Uzupełnienie rozp. Prezydenta Rzpltej co do opłat za wodę.

OGŁOSZENIE.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 297 z 1928 r.) przepis art. 7 ustawy z 11 kwietnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 39, poz. 406 z 1924 r.) o ochronie lokatorów, która weszła w życie od dnia 1 czerwca 1924 r., został uzupełniony następującem postanowieniem:

3. Przepis ust. 2 niema zastosowania do opłat za wodę i kanały w domach, znajdujących się w miastach, albo uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, względnie w częściach miast, lub wspomnianych uzdrowisk, które gminnych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w dniu wejścia w życie ustawy, nie posiadały, skoro domy takie zostały połączone z wodociągiem gminnym, albo z kanałami gminnymi.

Przepis powyższy wszedł w życie w dniu 17 marca 1928 r. i może mieć zastosowanie do realności, które po dniu 1 czerwca 1928 r. zostały połączone z rurociągami wodociągowymi oddanymi do użytku publicznego po powyższym terminie i w przyszłości wykonane zostaną w Krakowie.

Wykaz dotyczących ulic za czas od 1 czerwca 1924 r. do 31 grudnia 1927 r. dołącza się.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Wykaz ulic

w których wykonane zostały rurociągi wodociągowe w latach 1924, 1925

Ulica	Dz.	Od punktu	Do punktu	mb
Rok 1924 od dnia 1-go czerwca				
Grottgera	XV	realności w ulicy Sienkiewicza l. 26, sp. 237	realności l. or. 4, sp. 248	88.99
Ks. Józefa	XIII	realności l. or. 54, sp. 133	do strażnicy wodociągowej	304.90
Łączna	XVI	ul. Kazimierza Wielkiego	realności l. or. 4, sp. 157/XVI	42.70
Rok 1925				
Aleja pod Kopcem Krakusa	XXII	ul. Wapiennej	realności l. or. 22, sp. 725	358.42
Aleja Słowackiego	XV	ul. Łobzowskiej	realności l. or. 17, sp. 360	112.50
Aleja Słowackiego	V	ul. Długiej	octowiarni P. Guzikowskiego l. or. 31, sp. 25	159.75
Aleja 3-go Maja	XIV	Parku Dra Jordana	ul. Piastowskiej	1054.40
Cieszyńska	XVII	realności l. or. 14, sp. 197	ul. Wrocławskiej	98.15
Czerwona	XVIII	ul. Sadowej	willi P. Mitki l. or. 8, sp. 45	78.60
Dębowa	XI	ul. Skwerowej	ul. Konfederackiej	73.15
Dekierta	XXII	placu miejskiego	realności l. or. 29, sp. 642	96.55
Dietlowska	VI	P. K. O.	ul. Starowiślnej	110.65
Gliniana	XIX	ul. Grzegórzeckiej	Młyna Związkowego	324.26
Grottgera	XV	ul. Kościelnej	realności l. or. 4, sp. 248	87.88
Grottgera	XV	ul. Sienkiewicza	ul. Łęczyckiej	151.30
Kącik	XXII	ul. Romanowicza	realności b. fabryki zapałek »Znicz«	192.15
Kamienna	XVII	ul. Długiej	ul. Montelupich	197.35
Konopnickiej	XI	ul. Madalińskiego	wzdłuż realności l. or. 1 i 3	37.46
Kościelna	XV	Al. Słowackiego	ul. Grottgera	58.00
Ks. Józefa	XIII	b. koszar kawalerji obecnie prywatna własność l. or. 54 sp. 133	granicy gm. Przegorzały	573.74
Ks. Józefa	XIII	strażnicy wodociągowej	Wodociągu rezerwowego	719.76

U l i c a	Dz.	O d p u n k t u	D o p u n k t u	mb
Lubelska	XVII	ul. Śląskiej	realności l. or. 18 (fabryka firmy Sulikowski)	80.13
św. Łazarza	VI	ul. Sołtyka przed realnością l. or. 11, sp. 245	realności l. or. 9, sp. 293 w ul. św. Łazarza	26.70
Na Dołach	XXII	od ul. Wałowej	ul. Lipowej	44.90
Plac Jabłonowskich	IV	ul. Garncarskiej	realności l. or. 6, sp. 512 (Kooperatywa mieszkaniowa)	49.37
Polna	XI	ul. Skwerowej	ul. Konfederackiej	61.45
Przecznica Mogilskiej	VI i XVIII	Osiedla Oficerskie	ku Olszy	442.61
Przemysłowa	XXII	realności l. or. 8, sp. 747 p. Sachy	realności l. or. 12, sp. 696/XXII	81.55
Romanowicza	XXII	realności l. or. 9, sp. 535	realności l. or. 15, sp. 711	134.55
Skwerowa	XI	ul. Tynieckiej	realności l. or. 10, sp. (P. Mąkoszewskiego)	85.10
Skwerowa	XI	ul Dębowej	ul. Polnej (strona wschodnia)	204.20
Słoneczna	XII	wzdłuż realności l. or. 23, sp. 152	— — — — —	24.60
Szopena	XIV	realności l. or. 27, sp. 140	Parku Krakowskiego	23.70
Wałowa	XXII	ul. Romanowicza przez plac miejski	ul. Dekierta	434.25
Wielopole	VI	ul. Dietlowskiej	realności l. or. 15, sp. 70	90.90
Żytnia	XVIII	ul. Czerwonej	realności l. or. 19, sp. 15 przed ul. Celarowską	74.93

Wykaz ulic

w których wykonane zostały rurociągi wodociągowe w latach 1926 i 1927.

Ulica	Dz.	Od punktu	Do punktu	mb
Rok 1926				
Dąbrowskiego	XXII	realności l. or. 17, sp. 561	realności l. or. 14, sp. 728	107.20
Fabryczna	XIX	ul. Mogilskiej	realności wolny dom składowy i skład Peterka	401.30
Friedleina	XVII	ul. Łokietka	realności l. or. 26, sp. 128	300.45
Kasztelańska	XII	ogrodu PP. Norbertanek, wylot ul. Salwatorskiej	realności l. or. 20, sp. 102	160.65
Dra Juljusza Lea	XV	przed domem służby miejskiej (róg ulicy Ruskiej)	ul. Ruskiej	32.93
Dra Juljusza Lea	XV	ul. Nowowiejskiej	ul. Konarskiego	329.11
Prochowa	XIX	ul. Rzeźniczej	ul. Chodkiewicza	191.77
Przecznica Mogilskiej	XVIII	Osiedla Oficerskie	ku Olszy	364.00
Retoryka	III	ul. Wolskiej realności l. or. 24, sp. 71	ul. Smoleńsk	141.97
Robotnicza	XXII	realności l. or. 7, sp. 348	realności l. or. 3, sp. 737 (Funkcjonarjuszy tramw.)	132.19
Ruska	XV	ul. Dra Juljusza Lea	realności l. or. — sp. — (Profesorów Uniwersytetu)	69.90
Smolki	XXII	ul. Kalwaryjskiej	realności l. or. 8, sp. 698	117.43
Zabłocie	XXII	ul. Romanowicza	targowicy drzewnej	226.31
Rok 1927				
Aleja Dembowskiego	XXII	realności l. or. 7, sp. 709	realności l. or. 10, sp. 702	60.00
Aleja Słowackiego	XVII	ul. Mazowieckiej, wzdłuż realności l. or. 30-36, sp. 322	(Zakład pensyjny we Lwowie)	76.27
Aleja Skrzyneckiego	XXII	ul. Rydlówka	realności l. or. — sp. — (Szkoła rzemieślnicza)	164.99
Duchacka	XVIII	realności l. or. 14, sp. 19	realności l. or. — sp. — (P. Pawlikowskiego)	34.00
Jerozolimska	XXII	ul. Wielickiej	do końca placów Towarzystwa »Jedność«	184.42

U l i c a	Dz.	O d p u n k t u	D o p u n k t u	mb
Krzemionki	XXII	wzdłuż realności l. or. 20, sp. 743	— — — — —	11.20
Podrzeźnicza	XIX	ul. Rzeźniczej	Rzeźni miejskiej	74.67
Retoryka	III	ul. Zwierzynieckiej	realności l. or. — sp. — (P. Bujasa)	142.61
Robotnicza	XXII	ul. Kolejowej	realności l. or. 3, sp. 737 (Tramwaje miejskie)	57.37
Ruska	XV	ul. Wybickiego	realności l. or. — sp. — (Profesorów Uniwersytetu)	32.00
Rydlówka	XXII	ul. Bonarka	Al. Skrzyneckiego	336.87
Salwatorska	XII	ul. Słonecznej	realności l. or. — sp. 163 (dom P. Cyrankiewicza)	102.55
Sienkiewicza	XV	Karmelickiej, wzdłuż budującego się	domu Zakładu pensyjnego we Lwowie	81.35
Słoneczna	XII	ul. Salwatorskiej	ul. Senatorskiej	152.02
Słoneczna	XII	realności l. or. 23, sp. 152	wzdłuż domów Spółki mieszkaniowej	16.25
Szopena	XIV	wzdłuż realności l. or. 25, sp. 266	— — — — —	6.90
Tatarska	XII	realności l. or. 3, sp. 28	realności l. or. 7, sp. 25	50.20
Wadowicka	XXII	ul. Bonarka	Rogatki miejskiej	842.83
Wrocławska	XVII	realności l. or. — sp. 4 (Fabryka Piaseckiego)	realności l. or. 42, sp. 230	400.97
Wybickiego	XV	ul. Pomorskiej	realności l. or. 2, sp. 198	50.23
Zielna	X	ul. Szwedzkiej	baraku gminnego dla bezdomnych w ul. Bocznej - Zielnej	676.26
Hetmana Żółkiewskiego	XIX	realności l. or. 17, sp. 81 (Fabryka »Potęga«)	końca ulicy	162.08

L. 5253/27
B. a.

W y k a z

częściowej zmiany policzbowania domów po lewej stronie ulicy Krupniczej (pomiędzy lp. 32 a 40) w Dz. IV. Piasek w Krakowie.

L. sp.	Liczba porz.		Właściciel domu	L i c z b a		
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hipot.	now. wyk. hipot.
			Narożnik ulicy Garncarskiej			
154	32	32	Patrz ulica Garncarska L. p. 1	—	—	—
—	—	(34)	parcela	—	—	—
514	—	36	Norek Edward	599/2	652	566
495	34	38	Stow. Zakład św. Jadwigi w Krakowie	595/2	793	394
—	—	40	ogród detto	—	—	—
509	38	42	Lewalska Marja	593	117	393
419	40	44	Narożnik ulicy Wenecja patrz Aleja Mickiewicza L. 5	—	—	—
			Narożnik Aleji Mickiewicza			

Zestawiono w Budownictwie m. Oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 5336/27
B. a.

W y k a z

częściowej zmiany policzbowania domów po lewej stronie ulicy Dietlowskiej w Dz. VI. Wesoła w Krakowie (od l. p. 78 do 90).

L. sp.	Liczba porz.		Właściciel domu	L i c z b a		
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hipot.	now. wyk. hipot.
			Narożnik ulicy Starowiślnej.			
78	78	78	patrz ul. Starowiślna L. p. 22			
180	80	80	Kleinberger Amalja i Grünwald Roman	402	1855	235
—	82	(82) (84)	parcele			
			Narożnik ulicy bez nazwy.			
233	84	86 88 90	patrz ulica Wielopole 19, 21			
			Narożnik ulicy Wielopole.			

Zestawiono w Budownictwie m. Oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 5500/27
B. a.

Zmiana policzbowania domów

w części ulicy Dietlowskiej przemianowanej obecnie na ulicę Wielopole (dalszy ciąg) odnośnie do uchwały Rady miejskiej z dnia 27 października 1927 r. L. 1249/27 Bb.

L. sp.	Liczba porz. dawna ulica Dietlowska	Liczba porz. nowa ulica Wielopole	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hipot.	Liczba now. wyk. hipot.
82	86	22 i 24	Neumann Maksymiljan, Lebenheim Samuel, Poss Ferdynand i Helena	408	1175	349 dwie bramy wejśeiowe
387	88	26	Dr. Czubryński Antoni i Marja	409	2795	351
354	90	28	Schönthal Amalja	410/1	2765	352
386	92	30	Hirsch Herman, Salomea Margulies, Leon i Franciszka	410/2	2766	353
384	94	32	Szmoch Paulina, Altendorf Anna i Daniel Klipper	410/3	2778	239
			Narożnik ulicy Morsztynowskiej			

Zestawiono w Budownictwie m. Oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 5480/27
B. a.

W y k a z

częściowej zmiany policzbowania domów po prawej stronie ulicy Dębowej w Dz. XI Dębniki w Krakowie pomiędzy dotychczasowemi liczbami porz. 11 a 19.

L. sp.	Liczba porz.		Właściciel domu	L i c z b a		
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hipot.	now. wyk. hipot.
216	11	11	Zalejski Andrzej i Antonina	143/10		287
		(3)	parcela			
			Narożnik ulicy Konfederackiej			
		(15)	parcela			
		(17)	parcela			
			Gmina miasta Krakowa			
282		19, 21		149/69	444	460
28	19	23	patrz ulica Skwerowa Lsp. 50			
			Narożnik ulicy Skwerowej			

Zestawiono w Budownictwie m. Oddz. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 1994/28
B. a.

Wykaz policzbowania domów w ulicy Kornela Ujejskiego w Dz. XII „Półwsie Zwierzynieckie“ w Krakowie.

Strona lewa.

L. s.	L. porz. Dawna	L. porz. Nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Syrokomli				
		2	parcela				
157		4	Gmina miasta Krakowa	1832/3	2665	886	
159		6	Gmina miasta Krakowa	1832/4 1832/13	2665	839	
160		8	Gmina miasta Krakowa	1832/6 1833/14	2665	932	
		10 12	parcela				
			Narożnik ulicy Włóczków ulica zamknięta ogrodem PP. Norbertanek				

Strona prawa.

L. s.	L. porz. Dawna	L. porz. Nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Syrokomli				
		1	parcela				dom w budowie
		(3)	parcela				
		(5)	parcela				
		(7)	parcela				
		(9)	parcela				
			ulica zamknięta ogrodem PP. Norbertanek				

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 1275/28
B. a.

Wykaz policzbowania domów w ulicy Olszańskiej w Dz. XVIII „Warszawskie“ w Krakowie.

Strona lewa.

L. s.	L. porz. Dawna	L. porz. Nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Rakowickiej				
12		2	patrz ulica Rakowicka l. p. 37				
		(4)	parcela				
		(6)	parcela				
			Narożnik ulicy bez nazwy				

Strona prawa.

L. s.	L. porz. Dawna	L. porz. Nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Rakowickiej				
6	(1) (3) (5)		patrz ulica Rakowicka l. p. 35				
			Narożnik ulicy bez nazwy				

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 2094/28
B. a.

Wykaz policzbowania domów w ulicy Barakowej w Dz. XX „Dąbie“ w Krakowie.

Strona lewa.

L. s.	L. porz. dawna	L. porz. nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ul. Kosynierów Wał oporowy				
		(2) (4) (6)	parcele				
		(8)	parcela				
		10	patrz ulica Kosynierów l. p. 2, 4, 6				
			Ulica zamknięta zabudowaniami 5 p. saperów				

Strona prawa.

L. s.	L. porz. dawna	L. porz. nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ul. Niepołomskiej Wał oporowy				
143 145 152		1 3 5	Gmina miasta Krakowa barak dla bezdomnych	405/1 405/1 405/1		61 61 61	
		(7)	parcela				
			Droga polna				
			Ulica zamknięta zabudowaniami 5 p. saperów				

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 1731/28
B. a.

Wykaz zmiany policzbowania domów w ulicy Rybitwy w Dz. XXI „Płaszów“ w Krakowie.

Strona lewa.

L. s.	L. porz.		Właściciel domu	Liczba			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
			Narożnik ul. Płaszowskiej				
		2	parcela				
271	1	4	Mikołajczyk Aleksander i Józefa	309/2	908	1223	
42	3	6	Wałach Wiktorja	309/1		908	
110	5	8	Ładyga Andrzej i Anna	310	1	934	
141	7	10	Bobek Jan i Marja	311	1	935	
		12	parcela				
		14	parcela				
			Błonia gminne				

Strona prawa.

L. s.	L. porz.		Właściciel domu	Liczba			Uwaga
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hip.	now. wyk. hip.	
			Narożnik ul. Płaszowskiej				
	2	1	parcela				
254		3	Wąsiołkowic Wincenty i Regina	591/2	50	1374	
54	4	5	Krupa Franciszka, Antonina, Leopold, Stanisław, Genowefa, Adolfina, Robert, Helena, Bronisław i Eleonora	287	58	883	
		7	parcela				
38	6	9	Siwek Franciszek	72, 74		38	
	8	11	parcela				
20	10	13	Wadas Tekla, Stanisław, Kazimierz i Józef	294		907	
33	12	15	Siwek Ludwik	75/1 75/2		33	
			Narożnik ulicy Wiejskiej Błonia gminne				

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 1346/28
B. a.

W y k a z
zmiany policzbowania domów po stronie prawej w ulicy Saskiej w Dz. XXI „Płaszów“ w Krakowie.

L. sp.	L. porz.		Właściciel domu	L i c z b a		
	dawna	nowa		kat. parc.	star. wyk. hipot.	now. wyk. hipot.
			Narożnik ulicy Przewóz			
		od 2 do 20	parcele gruntowe			
			Narożnik ulicy Krzywda			
			Narożnik ulicy Płaszowskiej			
		od 1 do 9	parcele gruntowe			
227	8	11	Gmina miasta Krakowa Szkoła	331		1
		od 13 do 19	parcele gruntowe			
			Narożnik ulicy Krzywda			

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 5501/27
B. a.

W y k a z
częściowej zmiany policzbowania domów w lewej stronie ulicy Hetmańskiej w Dz. XXII „Podgórze“ w Krakowie pomiędzy L. p. 10—14.

L. sp.	L. porz.		Właściciel domu	L. kat.	L. st. hip.	L. n. hip.
	dawna	nowa				
555	10	10	Oświecimska Elżbieta, Bronisława, Władysław i Kosiarska Stefanja	496	832	559
751		12	Dutkiewicz Tymoteusz i Helena	494	961	626
560	12	14	Gołosińska Jadwiga	493	854	578
			Ulica zamknięta zabudowaniami wojskowej fabryki wozów taborowych z głównem wejściem od ulicy Wielickiej L. p. 2.			

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 5502/27
B. a.

Wykaz zmiany policzbowania domów w ulicy Zamkniętej w Dz. XXII „Podgórze“ w Krakowie.

Strona lewa.

L. s.	L. porz. dawna	L. porz. nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Wielickiej				
26	1	2	patrz ulica Wielicka L. p. 27				
	3	4	parcela				
273 a	5	6	Kulawik Józef i Agnieszka	871/1 11/2 870/3	235	676	
273	5	8	Kalemba Mikołaj i Agnieszka	870/1 11/2		235 1029	
285	7	10	Wójcik Marjan 1-o Wójcik 2-o Fit Jadwiga	868 869	372	234	
			Narożnik ulicy nowo-otwierającej się bez nazwy Tor kolejowy				

Strona prawa.

L. s.	L. porz. dawna	L. porz. nowa	Właściciel domu	Liczba kat. parc.	Liczba star. wyk. hip.	Liczba now. wyk. hip.	Uwaga
			Narożnik ulicy Wielickiej				
691	od 2 do 8	1 3 5	Lichtig Abraham Salomon i Dr. Samuel (fabryka trykotarzy)	876/1 876/2		830 944	
	10	7	parcela				
			Narożnik ulicy nowo-otwierającej się bez nazwy Tor kolejowy				

Zestawiono w Budownictwie m. O. A. (Biuro policzbowania domów).

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Wykaz
konsensów budowlanych, wydanych w kwietniu 1928 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. I.				
Dr. Abraham Himmelblau	klozety spłukiwane na wszystkich kondygnacjach	Gołębia 16	Fr. Stankiewicz	1933
Dr. Zygmunt Fendler	pomieszkanie w poddaszu	Jagiellońska 7	Z. Prokesz	1472
Firma Rząca & Chmurski i Spółka	3 kioski na wodę sodową	u wylotów ulic: Szewska, Smoleńsk i św. Tomasza na plantach	St. Strojek	2297
Dz. III. i IV. do Dz. V.				
Adam Golec	przebudowa wychodków, zniesienie ganków drewnianych i wychodków zimnych	Krowoderska 23	A. Ślęzak	2413
Zgrom. SS. Miłosierdzia	prowizoryczny kiosk na sprzedaż wyrobów tyton. w podwórzu	Warszawska 6	J. Pokutyński	2151
Dz. III.				
Hr. Jerzy Baworowski	prowizoryczna wozownia	Smoleńsk 1	H. Frommer	1365
Zarząd fundacji stypend. im. Ostoi Zagórskiego	przebudowa wychodków	Smoleńsk 10—12	L. Lisowski	2282
Dz. IV.				
Inż. Wacław Nowakowski	pl. dodatkowy III piętra oficyn, częściowa nadbud. II piętra od frontu, nadbudowa III piętra nad całym budynkiem	Sobieskiego 15	W. Nowakowski	2654
Inż. M. Nanowski	otwarte zadaszenie w podwórzu	Czysta 5	Włodzim. Zakulski	1723
Dz. VI.				
Stanisław Rąb	ogrodzenie od strony ulicy Radziwiłłowskiej bocznej	Radziwiłłowska 10	Wilczyński	2377
Dr. Jakób Siódmak	prowizoryczna szopa i ogrodzenie murowane	Św. Łazarza 23	J. Kryłowski	1900
Klara Begleiter	plan dodatkowy wewn. adaptacje	Potockiego 1	Wł. Stupnicki	2386

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. VII.				
Dawid Landau i Salomon Dukler	nadbudowa III i IV piętra	Dietla 44	S. Singer	1788
Markus Tigner	dwu piętrowa oficyna	Zielona 8	I. Goldberger	2551
Henryk Bass i Aron Fruchthändler	nadbudowa III piętra	św. Sebastjana 7	S. Mehl	1606
Dz. VIII.				
Hirsch Sybirski	dom frontowy IV piętr. i II piętrowa oficyna	Starowiślna wh. 645	E. Skawiński	123
Majer Silber	pralnia na strychu	Dietla 109	Z. Prokesz	1745
Wanda Jawornicka	dobud. oficyn II piętra	Starowiślna 33	A. Siódmak	1162
Maurycy Burstin	przebudowa wychodków na spłukiwane	Jakóba 11	A. Czunko	1314
M. D. Weinberg	ogrodzenie	ogr. ul. Skawińskiej lk. 57—58 58/1	— —	5123
Hirsch Hausman	nadbudowa III piętra	Starowiślna 45	Wł. Stupnicki	1853
Gmina miasta Krakowa	dom czynszowy	parcela lk. 18/1	Budown. m. A.	1829
Fryderyk Weingrün	dom III piętrowy	Starowiślna 62	Z. Hausner	5630
Dz. IX.				
Józefa Pietruszkowa	nadbudowa I piętra	Czackiego 12	A. Sołtys	1656
Dz. X.				
Franciszek Nagraba	wychodek	Twardowskiego 89	J. Kolesiński	1738
Władysław Wojtyga	prowizoryczna szopa, mieszkanie dla stróża i wychodek	Twardowskiego wh. 42	M. Sarnecki	959
Dz. XI.				
Ks. Józef Jędrys	wychodek i ogrodzenie	Pułaskiego 12	J. Wilczyński	5109
Dz. XII.				
Józef Wilczyński	prowizoryczny barak bud. ze stróżówką i podcieniem	Salwatorska 13	J. Wilczyński	1374
Oskar Bruder	pl. dodatk. IV piętr. dom.	Aleja Krasińskiego lk. 1991	H. Lamensdorf	4942
Abraham i Wiktorja Fischler	II piętrowa oficyna	Lelewela 5	J. Wilczyński	960

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. XIII.		
Zarząd Wodociągowy	rezerwowy zakład wodociągowy	Ks. Józefa 24	— —	5908
Helena i Wiktorja Ziąbek	pl. dodatkowy I piętrowy dom z portjerką	Ks. Józefa 81	E. Skawiński	1519
Marja Skawiniakowa	parterowy dom	Kr. Jadwigi 126	Guzikowski	236
Karolina Wiśniewska	przebudowa stodoły	Kr. Jadwigi 44	Tadeusz Gliński	1284
Franciszek Wawrzusiak	pl. dodatkowy parterowy dom z wychodkami i szopą gospodarczą	Kr. Jadwigi 100	A. Wiktor	5266
M. i Stanisław Sikorowie	part. dom mieszkalny	Ks. Józefa 79	Wł. Stupnicki	5930
		Dz. XIV.		
Stanisław Nawarkiewicz	parterowe oficyny.	Czarnowiejska 66	Korzeniak i Wiktor	5844
		Dz. XV.		
Inż. Michał Caputa	prowizoryczny drewniany barak dla przechowywania przez czas budowy materjałów budowlanych	Jul. Lea wh. 90	Józef Rusin	5758
Dr. Iwo Jaworski	III-piętrowy dom frontowy i III-piętr. lewa oficyna	Józefitów 10	Struszkiewicz Burstin	371
Inż. Michał Caputa	dom III-piętrowy narożny	Jul. Lea p. lk. 208/2	M. Stadnicki	1168
Komitet budowy drugiego domu czynszow. Zakładu Pensyjnego dla funkcjon. miasta Krakowa	pl. dodatkowy V-piętrow. domu narożnego	parcela lk. 8/65	Nowakowski	5926
		Dz. XVI.		
Jan Stysło	pl. dodatk. parter. dom	Jul. Lea 146	Z. Szufa	1373
		Dz. XVII.		
Józef Mysiak	stajnia, prowizoryczny wychodek z dołem kloacznym, gnojownik, ogrodzenie	Mazowiecka 78	E. Oraczewski	1486
Marcin Chwastek	prowizoryczny wychodek, gnojownik i adaptacje w oficynie równoległej do domu frontowego	Mazowiecka 31	E. Oraczewski	1821
Kazimierz Banaś	dom przyziemny ze stajnią i gnojownik w głębi realności	Wrocławska wh. 273	Mączyński	2671
Marja Dwuraźna	gnojownik	Świętokrzyska 5	— —	2305

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. XIX.				
Henryk Rozmaryn	kiosk prowizoryczny	Grzegórzecka 58	St. Kryłoszański	5535
Dz. XX.				
Henryk Rozmaryn	zadaszenie do suszenia cegły przy cegielni oraz budynek mieszkalny dla robotników	Niepołomska lk. 504, 505, 510, 511/1	St. Kryłoszański	5536
Dz. XXI.				
Zarząd Współdzielni pracowników Elektrowni miejskiej	pl. dodatk. na budowę domu pryziemnego dla St. Lepki	Gromadzka lk. 704/2	Z. Szufa	1605
Stefanja Figlowa	nadbudowa I piętra prowizorycznie na lat 10	Wita Stwosza 21	A. Sołtys	1199
Józef Lorek	tymczasowy kiosk spożywczy w parkanie	Płaszowska 98	A. Dostal	796
Jan Rypalski	komórka i ustęp	Płaszowska 71 lk. 295	A. Dostal	1602
Władysław Zawieja	przyziemny dom	Płaszowska boczna wh. 708/3	J. Bujas	1352
Dz. XXII.				
Franciszek i Józef Lasoń	dom przyziemny	Czyżówka lk. 1059/5	Fr. Zwoźniak	1986
Władysław Bieda	komórka w podwórzu	Łagiewnicka 21	P. Królikowski	1497
Andrzej Majcher	II-piętrowa oficyna i sień front. przejazd.	św. Benedykta 10	I. Goldberger	2216
Firma Polska Butonia Dr. Weiss i Schreiber	tymczasowa portjerka	Kącik 17	S. Singer	817
Firma Bracia Tokarze	ogrodzenie	Robotnicza lk. 892/1	J. Merenda	1381
Mieczysław Sroczyński	ogrodzenie frontowe	Krzemionki 20	A. Dostal	1193
Wojciech Stankiewicz	izba poddaszna pl. dodatkowy	Kingi 11	A. Dostal	2681
Piotr i Salomea Słomakowie	przyziemny dom	Aleja pod Kopcem lk. p. gr. 931/1	— —	808
Franciszka Brzezińska	nadbudowa II piętra	Rękawka 26	A. Dostal	1320
Józef Feuereisen	II-piętrowy dom	parcela lk. 241/2 i część parceli lk. 1621	Ł. Rock	1988

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. XXII.				
Anna Sikorowa	dom przyziemny z suterenami i poddaszem	Aleja pod Kopcem parcela lk. 852/3	J. Stobiecki	1719
Julja Juraszewska	dom przyziemny	Skwerowa lk. parc. gr. 141/65	J. Nieckarski	881
Rozalja Hampel	dom przyziemny	Rydlówka lsp. 874/1	A. Sołtys	2020

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 284/28

IV.

REGULAMIN

Komitetu fundacji im. ś. p. Eustachego i Kazimiery Chronowskich, według postanowień fundatora i aktu fundacyjnego.

I. Zakres działania.

Zadaniem Komitetu fundacji im. ś. p. Eustachego i Kazimiery Chronowskich jest:

1) rozdawnictwo stypendjów i

2) ogłaszanie co roku sprawozdań ze stanu kapitału fundacyjnego i stypendjów oraz przesyłanie tych sprawozdań władzy nadzorującej fundacje stypendjalne.

II. Skład.

W skład Komitetu wchodzą:

1) każdorazowy prezydent m. Krakowa, względnie jego zastępca jako przewodniczący,

2) trzech członków wybranych przez Radę miasta Krakowa z pośród poważnych obywateli krakowskich narodowości polskiej, wyznania chrześcijańskiego na czas kadencji Rady miejskiej,

3) trzech kuratorów fundacji: Dr. Klemens Bąkowski, architekt Wacław Krzyżanowski i Dr. Józef Skąpski.

W razie ustąpienia którego z kuratorów, wejdzie w miejsce jego, obywatel wyznania chrześcijańskiego przez niego wymieniony, w razie ustępstwa tegoż następcy wejdzie w jego miejsce znowu następca przez poprzedniego wymieniony i t. d.

Każdy kurator winien ustanowić swego następcę już w chwili wejścia w skład kuratorji.

Gdyby, który z następujących kuratorów nie ustanowił następcy, wyznaczy osobę kuratora Prezydent stoł. król. miasta Krakowa w porozumieniu z Arcybractwem Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie z pośród poważnych obywateli krakowskich, narodowości polskiej, wyznania chrześcijańskiego.

III. Prawa i obowiązki członków.

Członek Komitetu ma prawo i obowiązek brania udziału w posiedzeniach Komitetu oraz współdziałania w jego czynnościach według swej najlepszej wiedzy i woli.

Nadto każdy członek Komitetu obowiązany jest donosić Prezydentowi m. Krakowa o każdej zmianie swego miejsca zamieszkania, celem umożliwienia doręczania zaproszeń na posiedzenia Komitetu.

IV. Ustąpienie członka.

Za zrzeczenie się godności członka Komitetu uważa się:

a) nie wzięcie udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komitetu bez podania powodu,

b) niezawiadomienie Prezydenta miasta Krakowa o zmianie miejsca zamieszkania, o ile wskutek tego adres członka stanie się nieznanym.

W razie ustąpienia członka Komitetu Przewodniczący zarządzi co potrzeba, celem uzupełnienia składu Komitetu.

V. Posiedzenia.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący pisemnie z podaniem porządku dziennego przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia.

Do ważności uchwał Komitetu wymagana jest obecność przynajmniej czterech członków i przewodniczącego.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości zdań rozstrzyga przewodniczący.

Z posiedzenia Komitetu spisze protokół sekretarz Komitetu, którym będzie referent spraw fundacyjnych w odnośnym Wydziale Magistratu. Protokół podpisuje Przewodniczący komitetu i sekretarz.

VI. Rozpisanie konkursu na stypendja.

O stypendja ubiegać się mogą uczniowie krakowskich szkół przemysłowych i rękodzielniczych, dalej uczniowie, czeladnicy warsztatów, narodowości polskiej, wyznania chrześcijańskiego, którzy zamierzają kształcić się w szkołach fachowych, a nie mają na to funduszów.

Konkurs na stypendja ogłosi Przewodniczący Komitetu w sposób, który Komitet ustanowi jako najbardziej odpowiadający celowi z podaniem w szczególności ile i w jakiej wysokości będą rozdane stypendja, kto może się ubiegać o nie, oraz że podania z uzasadnieniem prośby, należycie udokumentowane należy wnosić do Prezydenta m. Krakowa.

VII. Rozdanie stypendjów.

Na posiedzeniu zwołanem do rozdania stypendjów przedłoży sekretarz wszystkie wniesione podania z załącznikami. Przy rozdaniu Komitet będzie się kierować nietylko pilnością, moralnością i zdolnością kandydata ale także względami na pożyteczność pewnego zawodu dla społeczeństwa w danej chwili w celu uniknięcia hiperprodukcji pracowników w jednej gałęzi technicznej a zaniedbaniu drugiej i w tym celu przyzna ewentualnie pierwszeństwo kandydatom do pewnej gałęzi rękodzieła i przemysłu.

Stypendja nadaje się zasadniczo na rok jeden lub na czas kursu naukowego krócej trwającego. Po złożeniu sprawozdania stypendysty z nauki w roku ubiegłym lub z odbytego kursu i po przedłożeniu chlubnych świadectw może Komitet przedłużyć stypendjum na rok drugi lub na nowy kurs.

O ileby stypendysta postępami rokował większe nadzieje, natenczas może otrzymać drugie stypendjum w wysokości dotychczasowego na kształcenie się zagranicą oraz koszta wyjazdu.

Jeśli stypendysta kształcić się ma w Krakowie pobierać będzie stypendjum w ratach miesięcznych z góry, jeżeli poza Krakowem może pobór następować kwartalnie lub półrocznie z góry. Sposób wypłaty ewentualnie przez pocztę lub w obrocie czekowym postanawia Komitet ogólnie lub od przypadku do przypadku.

Stypendysta traci stypendjum, jeżeli przez cały rok lub po skończeniu kursu nie uzyskał poświadczenia odpowiedniego postępu w nauce, lub prowadzi naganne życie, o czem rozstrzyga Komitet bez odwołania.

VIII. Ogłaszanie sprawozdań o stanie kapitału fundacyjnego i stypendjów.

Na podstawie corocznego sprawozdania o stanie finansowym fundacji oraz uchwał Komitetu w sprawie rozdania stypendjów Przewodniczący ogłosi sprawozdanie, oraz prześle je władzy nadzorującej.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

P. **Stefan Łempicki,** tyt. radca Izby Obrachunkowej mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 roku radcą Izby Obrachunkowej z poborami VI. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 2647/28).

P. **Inż. Zdzisław Miedniak,** tyt. radca Budownictwa miej., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 radcą Budownictwa m. z poborami VI. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 1289/28).

P. **Dr. Józef Porębski,** tytul. radca M. Izby Obrachunkowej mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. radcą Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VI. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 2648/28).

P. **Inż. Jerzy Tokarski,** st. referent Zarządu Wodociągu mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym radcą technicznym Wodociągu miejskiego z poborami VI. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 1346/28).

P. **Albin Florjan** 2 im. **Kamiński,** wicesekretarz Magtu mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 sekretarzem Magtu z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 1239/28).

P. **Antoni Roman** 2 im. **Kłósak,** wicesekretarz Mgtu mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 sekretarzem Mgtu z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1238/28).

P. **Kazimierz Piotr** 2 im. **Kozakiewicz,** wicesekresarz Mgtu, mianowany został z dniem 31 grudnia 1927 r, sekretarzem Mgtu z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 1233/28).

P. **Wilhelm Mehoffer,** rewident M. Izby Obrachunk., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 starszym rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 2659/28).

P. **Ignacy Rys,** rewident M. Izby Obrachunk., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym starszym rewidentem M. Izby Obrachunkowej, z poborami VII. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 2660/28).

P. **Antoni Stróżyński,** adjunkt Zarządu Wodociągu miej., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym komisarzem Wodociągu miej. z poborami VII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 1347/28).

P. **Emiljan Batko,** adjunkt Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. wicesekretarzem Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1245/28).

P. **Paweł Cieplik,** adjunkt Miejskiej Izby Obrachunkowej, mianowany został nadetat. rewidentem M. Izby Obrachunkowej, z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2667/28).

P. **Tadeusz Gernand,** adjunkt Miej. Izby Obrachunkowej, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 rewidendem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 2665/28).

P. **Karol Górka,** oficjał Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. ad personam adjunktem kancelaryjnym Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1315/28).

P. **Kazimierz Kawczyński,** adjunkt Miejskiej Izby Obrachunkowej, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2666/28).

P. **Teresa Kuczkiewiczówna,** adjunkt Miejskiej Izby Obrachunkowej, mianowaną została z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetat. rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2668/28).

P. **Marjan Lityński,** adjunkt M. Izby Obrach., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetatowym rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej, z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. L. 2669/28).

P. **Stefan Ostrowski,** adjunkt manipulacyjno-techniczny Budownictwa m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetatowym inspektorem manipulacyjno-technicznym z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1223/28).

P. **Władysław Rożen,** komisarz targowy Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. komisarzem targowym Mgtu, z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez 1279/28).

P. **Edward Ryszanek,** adjunkt Magtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. wicesekretarzem Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1251/28).

P. **Władysław Siwek,** adjunkt Miejskiej Izby Obrachunkowej, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2664/28).

P. **Alojzy Skorka,** adjunkt Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. wicesekretarzem Mgtu z poboprami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1244/28).

P. **Stefan Sadlik,** adjunkt M. Izby Obrachunkowej, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetatowym rewidentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2670/28).

P. **Marjan Stawski,** adjunkt M. Izby Obrach., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetato-

wym rewidentem M. Izby Obrach. z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez 2672/28).

P. **Juljan Ścibor,** adjunkt Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. wicesekretarzem Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1247/28).

P. **Wilhelm Alojzy** 2 im. **Wolski,** oficjał Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. ad personam, adjunktem kancelaryjnym Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1314/28).

P. **Marjan Zembaczyński,** adjunkt Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. wicesekretarzem Mgtu z poborami VIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1248/28).

P. **Jan Tullius,** oficjał Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. ad personam, adjunktem kancelaryjnym Mgtu z poborami VIII grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 1312/28).

P. **Feliks Juljan** 2 im. **Bielecki,** praktykant komisarjatu targow. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. komisarzem targowym z poborami IX grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 12523/27).

P. **Bolesław Majer,** asystent administr. Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 adjunktem administracyjnym Mgtu z poborami IX. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 13510/27).

P. **Dr. Mieczysław Niwiński,** mianowany został z dniem 1-go kwietnia 1928 nadetatowym aplikantem Archiwum Akt Dawnych z poborami IX. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 2140/28).

P. **Karol Józef** 2 im. **Ostrowski,** kontrakt. pomocn. rachunk. Miejskiej Izby Obrach. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 adjunktem Miejskiej Izby Obrach. z poborami IX. grupy uposażenia. szczebel **e.** (L. prez. 2673/28).

P. **Tomasz Pinkalski,** asystent admin. Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 adjunktem administracyjnym Mgtu z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 13509/27).

P. **Róża Reymanówna,** prow. nauczycielka Miej. Szkoły Gospodarstwa dom. mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 stałą nauczycielką Miej. Szkoły Gosp. dom. z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 13507/27).

P. **Stanisław Sednik,** asystent M. Izby Obrach. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 adjunktem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 2674/28).

P. **Stefan Uznański,** asystent M. Izby Obrach. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 adjunktem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 2675/28).

P. **Wanda Wanicka,** prow. nauczycielka Miej. Szkoły Gospodarstwa dom., mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 stałą nauczycielką M. Szkoły Gospodarstwa domowego z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 13508/27).

P. **Władysław Włodarczyk,** asystent admin. Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 roku adjunktem administracyjnym Mgtu z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 13240/27).

P. **Władysław Zasadni,** asystent administr. Mgtu, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 roku adjunktem administracyjnym Mgtu z poborami IX. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 13511/27).

P. **Stefanja Bobrówna,** prow. kancelista Mgtu mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 kancelistą Mgtu z dotychczasowymi poborami uposażenia grupy X. szczebel **a.** (L. prez. 11006/27).

P. **Leon Brzezowski,** kontraktowy pracownik Miejsk. Zakł. Ceramicznych, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym maszynistą Miejskich Zakładów Ceramicznych z poborami X. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 1350/28).

P. **Marja Dzierżyńska,** prow. kancel. Mgtu, mianowana została z dniem 1 lipca 1927 r. kancelistą Mgtu z dotychczasowymi poborami uposażenia grupy X. szczebel **a.** (L. prez. 13524/27).

P. **Czesława Filipczykówna,** prow. kancelista Mgtu, mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. kancelistą Mgtu z dotychczasowymi poborami uposażenia grupy X. szczebel **a.** (L. prez. 5710/28).

P. **Jakób Jeziorański,** praktykant targowy, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prow. komisarzem targowym z poborami X. grupy uposażenia szczebel **a.** L. prez. 4327/28).

P. **Franciszka Jurkiewiczówna,** pomocn. rachunk. Miej. Izby Obrach. mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym nadet. pomocniczym asystentem M. Izby Obrachunkowej z poborami X. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2681/28).

P. **Klementyna Kilińska,** pomocn. rachunkowy Miej. Izby Obrachunkowej mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym nadetatowym pomocniczym asystentem Miejskiej Izby Obrach. z poborami X. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2682/28).

P. **Zygmunt Kołodkiewicz,** kontraktowy pracownik M. Zakł. Ceramicznych, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 magazynierem M. Zakł. Ceramicznych z poborami X. grupy uposażenia szczebel **d.** (L. prez. 1349/28).

P. **Anna Konowalukówna,** prow. kancelista Mgtu, mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. kancelistą Mgtu z dotyczasowymi poborami uposażenia grupy X. szczebel **a.** (L. prez. 11010/27).

P. **Cecylja Kuszewska,** pomocn. rachunk. Miej. Izby Obrach. mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym nadetat. pomocniczym asystentem Miej. Izby Obrachunkowej z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 2680/28).

P. **Adam Launer,** rysownik Budownictwa miejskiego Oddz. B., mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym archiwarjuszem Budownictwa miejskiego Oddz. B. z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 13120/27).

P. **Augusta Mikulska,** pomocn. rachunk. Miej. Izby Obrach., mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym nadetat. pomocniczym asystentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 2684/28).

P. **Zofja Rakiszówna,** pomocn. rachunk. Miej. Izby Obrach., mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym pomocniczym asystentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami X. grupu uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2683/28).

P. **Adolf Schneider,** kontraktowy pracownik Mgtu pełniący obowiązki komisarza targowego, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 komisarzem targowym z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 13506/27).

P. **Jadwiga Szczerbińska,** pomocn. rachunk. Miej. Izby Obrach., mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. pomocniczym asystentem Miejskiej Izby Obrachunkowej z poborami X. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 2679/28).

P. **Anna Szwarnożanka,** pomocnica kancel. M. Zakładów Ceramicznych, mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym kancelistą Miejskich Zakładów Ceramicznych z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 12223/27).

P. **Helena Trzopówna,** pomocnica kancelaryjna Miej. Zakł. Ceramicznych, mianowana została z dniem 1 stycznia 1928 r. prow. kancelistą Miejskich Zakładów Ceram. z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 13512/27).

P. **Sebastjan Jedynak,** ogrodnik miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia r. 1928 ogrodnikiem miejskim z poborami XI. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11297/27).

P. **Franciszek Barteczko,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym rękodzielnikiem Miej. Parku Samochod. z poborami XII. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 11780/27).

P. **Józef Strug,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym rękodzielnikiem w Miejskim Parku Samochodowym z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 11837/27).

P. **Adam Bujas,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym kierowcą samoch. w Miejskim Parku Samochodowym z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11782/27).

P. **Józef Góralczyk,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym kierowcą samochodowym w Miejskim Parku Samochodowym z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 13032/27).

P. **Bolesław Gwóźdź,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym rękodzielnikiem Miejskiego Parku Samochodowego z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 11836/27).

P. **Antoni Janczurowicz,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym rękodzielnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 13036/27).

P. **Józef Kaczmarczyk,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym rękodzielnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 13034/27).

P. **Paweł Masny,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym kierowcą samochodowym Zakładu Samochodowego z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11783/27).

P. **Antoni Potasiński,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym rękodzielnikiem Miejskiego Parku Samochodowego z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 11781/27).

P. **Jakób Ruszkowski,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym kierowcą w Miejskim Parku Samochodowym z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 11834/27).

P. **Antoni Sierdziński,** robotnik Zakładu cz. m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowiz. kierowcą samoch. w M. Parku Samochodowym z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11.833/27).

P. **Tadeusz Wójcik,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowiz. kierowcą samoch. w Miejskim Parku Samochodowym z poborami XIII. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11784/27).

P. **Władysław Chodyński,** robotnik Zakładu cz. m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowiz. rękodzielnikiem M. Parku Samochodowego z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11.835/27).

P. **Marcin Dulian,** prow. nadetat. dezynfekcjonarjusz m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym dezynfekcjonarjuszem m. z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 1975/28).

P. **Franciszek Faryniarz,** prow. nadetat. dezynfekcjonarjusz miejski mianowany został z dniem 1-go stycznia 1928 prow. dezynfekcjonarjuszem z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 12381/27).

P. **Władysław Mutuszyk,** robotnik M. Zakł. Ceramicznych mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetat. prowiz. niższym pracownikiem miejskim z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 13304/27).

P. **Teofil Pomietło,** robotnik M. Zakł. Ceramicznych mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowiz. nadetat. niższym pracownikiem miejskim z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **b.** (L. prez. 14.058/27).

P. **Franciszek Prochowski,** robotnik M. Zakł. Ceramicznych mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. nadetat. niższym pracownikiem miejskim z poborami XIV. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 13186/27).

P. **Stanisław Adamczyk,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta mianowany został z dniem 1-go stycznia 1928 prowizorycznym dozorcą Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 11785/27).

P. **Antoni Buda,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 14099/27).

P. **Franciszek Buda,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.100/27).

P. **Władysław Fronta,** robotnik Zakł. Czyszczenia miasta mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowiz. dozorcą Zakładu czyszczenia miasta z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **c.**
(L. prez. 11.787/27).

P. **Franciszek Gołąbek,** prow. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 881/28).

P. **Władysław Kaliciński,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1828 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14096/27).

P. **Jan Kargól,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 14.116/27).

P. **Władysław Kasznik,** prowizoryczny woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14101/27).

P. **Urban Klimara,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.102/27).

P. **Antoni Kocik,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym dozorcą Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **c.**
(L. prez. 11.786/27).

P. **Wojciech Kyrc,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.097/27).

P. **Marjan Lipnicki,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowiz. pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 13842/27).

P. **Piotr Małecki,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14107/27).

P. **Walerjan Mitka,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.108/27).

P. **Antoni Moksa,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.094/27).

P. **Franciszek Nosek,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14093/27).

P. **Jan Padoł,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14112/27).

P. **Jan Pawlik,** prow. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. przez. 14.115/27).

P. **Władysław Piechnik,** robotnik M. Zakł. Ceramicznych mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym niższym pracownikiem miejskim z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 13187/27).

P. **Stanisław Popczyński,** robotnik Miejskich Zakładów Ceramicznych mianowany został z dniem 1-go stycznia 1928 r. nadetatowym niższym pracownikiem miej. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 13.181/27).

P. **Józef Pułka,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 14.117/27).

P. **Stefan Rutka,** prow. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. przez. 14.103/27).

P. **Ludwik Sowa,** prow. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 14.118/27).

P. **Ignacy Stawiarz,** prowiz. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14.104/27).

P. **Franciszek Stefani,** prow. woźny m. mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym m. z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **a.**
(L. prez. 14091/27).

P. **Józef Stwora,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14095/27).

P. **Jakób Sukiennik,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14098/27).

P. **Władysław Surdel,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14110/27).

P. **Jan Szczepaniak,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14114/27).

P. **Antoni Szczurek,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14111/27).

P. **Jan Szumiec,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11788/27).

P. **Jan Trzpis,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14109/27).

P. **Jan Wyzga,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14090/27).

P. **Tomasz Zapałowicz,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia. szczebel **a.**
(L. prez. 14106/27).

P. **Roman Tadeusz** 2 im. **Zięba,** robotnik Miejskich Zakładów Ceramicznych, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 nadetatowym niższym pracownikiem miejskim z poborami XV. grupy uposażenia szczebel **c.** (L. prez. 13466/27).

P. **Stanisław Żyra,** prow. woźny miejski, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 woźnym miejskim z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 14092/27).

P. **Bronisław Babula,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 13029/27).

P. **Józef Dutkiewicz,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym rękodzielnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 13847/27).

P. **Jan Kaczor,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 13843/27).

P. **Franciszek Kania,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. (11793/27).

P. **Szymon Kowal,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11827/27).

P. **Franciszek Kowalczyk,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11828/27).

P. **Józef Machowski,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11791/27).

P. **Józef Mej,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11794/27).

P. **Franciszek Nowak,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 13839/27).

P. **Stanisław Szczepaniec,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 r. prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia szczebel **a.** (L. prez. 11790/27).

P. **Józef Szeliga,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 11789/27).

P. **Piotr Węgrzyn,** robotnik Zakładu Czyszczenia miasta, mianowany został z dniem 1 stycznia 1928 prowizorycznym pomocnikiem Zakładu Czyszczenia miasta z poborami XVI. grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 13840/27).

P. **Stanisław Wrona,** robotnik Zarządu Wodociągu miejskiego, mianowany został z dniem 1 lipca 1927 prowizorycznym pomocnikiem Wodociągu miejskiego z poborami XVI grupy uposażenia, szczebel **a.**
(L. prez. 6669/26).

EMERYTURY.

P. **Andrzej Jonas,** sierżant M. Straży Pożarnej przeniesiony został z powodu przekroczenia 60 roku życia i uzyskania prawa do pełnego uposażenia emerytalnego z dniem 31 stycznia 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał od dnia 1 lutego 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 35 lat od uposażenia służbowego tj. X. grupy szczebel **g.**
(L. prez. 13.534/27).

P. **Michał Węglarz,** dozorca Miej. Zakładów Ceramicznych przeniesiony został z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby i przekroczenia 60 roku życia z dniem 31 marca 1928 roku w stały stan spoczynku i otrzymał ze względu na policzalną służbę w ilości 32 lat od uposażenia służbowego tj. XIII. grupy szczebel **c.** (L. prez. 1840/28).

P. **Julja Królowa,** wdowa po emer. ogniomistrzu M. Straży Pożarnej otrzymała od 1 marca 1928 r. począwszy na czas wdowieństwa pensję wdowią w wysokości 50% emerytury zmarłego męża miesięcznie w ilości 255 punktów. (L. prez. 2793/28).

P. **Apolonja Kułakowska,** nauczycielka państw. szkoły przemysł. żeńskiej jako opiekunka Wandy Kułakowskiej, sieroty po inspektorze Ekonomatu m. otrzymała dla Wandy Kułakowskiej, sieroty, pozostałej po śp. Teodorze Kułakowskim, inspektorze Ekonomatu m. urodz. 20 stycznia 1875 r. umieszczonej jako nieuleczalnie chorej w Zakładzie im. Helclów, począwszy od dnia 1 lutego 1928 r. a to na czas aż do odwołania pensję sierocą w ilości 110 punktów miesięcznie.
(L. prez. 489/28).

P. **Franciszka Nowakowa,** wdowa po prow. majstrze kamieniołomów m. otrzymała od dnia 1 kwietnia 1928 r. począwszy na czas wdowieństwa pensję wdowią w ilości 150 punktów. (L. prez. 2535/28).

P. **Sebastjan Piasecki,** robotnik M. Zakładów ceram. zwolniony został z dniem 30 kwietnia br. ze służby w Gminie m. Krakowa i otrzymał w drodze łaski od 1 maja 1928 r. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 100 złotych miesięcznie. (L. prez. 2534/28).

P. **Grzegorz Burzyła (f. Borzeń),** b. robotnik miejski, otrzymał w drodze łaski od dnia 1 marca 1928 począwszy, nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 50 Zł miesięcznie. (L. prez. 13646/27).

P. **Józef Samoli,** robotnik Miej. Zakł. Ceram., otrzymał w drodze łaski od dnia 1 lutego 1928 r. począwszy, nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 50 Zł miesięcznie. (L. prez. 12530/27).

P. **Marja Krzywdowa,** wdowa po robotniku Teatru Miejskiego, otrzymała w drodze łaski od 1-go kwietnia 1928 r. począwszy, na czas wdowieństwa nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 30 złotych miesięcznie. (L. prez. 3074/28).

P. **Wiktorja Wołkowa,** wdowa po b. robotniku miejskim, otrzymała w drodze łaski od dnia 1 stycznia 1928 r. począwszy, na czas wdowieństwa nadzwyczajne zaopatrzenie w kwocie 25 Zł miesięcznie. (L. prez. 13889/27).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 190 (III-cie budżetowe) w kad. XVII z dnia **2 kwietnia 1928 roku.**

Obecni: *Przewodn. Prezydent m.* inż. Karol Rolle.
Wiceprezydenci m. Witołd Ostrowski
„ Dr. Ludwik Schneider
„ Dr. Piotr Wielgus
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **64.**
Początek posiedzenia o godz. **6·15 popołudniu.**

Przed porządkiem dziennym.

I. Powołanie nowego członka Rady m.

Imieniem Sekcji III Prezydent m. inż. Rolle. zgłasza następujący wniosek:

Rada m. uchwali:

W miejsce zmarłego Radcy m. błp. Henryka Heumanna powołuje się do Rady miejsk. p. Daniela Lauera

Uchwalono. (L. prez. 2818/928).

II. Wybór Komisji do rozpatrzenia prawnego uregulowania stosunku robotników miejskich.

Prezyd. m. inż. Rolle po krótkiem umotywowaniu zgłasza następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

a. Celem rozpatrzenia wniosków Prezydenta miasta co do prawnego uregulowania stosunku robotników miejskich wybiera się Komisję z 11 członków złożoną i poleca się jej, by do końca kwietnia b. r. złożyła Radzie miejskiej sprawozdanie.

Komisja wybiera sobie przewodniczącego, w obradach Komisji bierze udział Prezydent miasta, wiceprezydenci i referenci przez Prezydenta wyznaczeni.

b. W skład Komisji wchodzą: inż. Drobniak Franciszek, Dr. Muczkowski Józef, inż. Nitsch Leonard, inż. Peroś Jan, Dr. Tilles Samuel, Dr. Merz Ludwik, Potuczek Wacław jako członkowie, zaś zastępcy: Łuczko Karol, Dr. Lauer Ignacy.

Członkowie: Dr. Rozenzweig Józef, Ziffer Henryk, jako zastępca Kluczka Teodor.

Jako członek: Dr. Rowiński Stanisław, jak zastępca Dr. Szołayski Alfred.

Jako członek: Puchałka Jan, jako zastępca Pachoński Henryk.

Uchwalono.

III. Powołanie zastępcy członka do państwowej Rady kolejowej.

Prezyd. m. inż. Rolle zgłasza następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

Powołać do państwowej Rady kolejowej jako zastępcę członka w miejsce wybranego Radcy miejskiego Dra Krzetuskiego Karola, który z godności tej zrezygnował, Radcę miejskiego Dra Langa Marjana.

Uchwalono. (L. prez. 3105/928).

Dalszy ciąg dyskusji nad budżetem r. 1928/29.

Rm. Haecker wyraża uznanie p. Prez. Rollemu za to, że ruszył z martwego punktu piekącą sprawę budowy gmachu Muzeum Narodowego. Wszelako nowy projekt p. Prez. Rollego, żeby Muzeum zbudować przy wylocie ulicy Andrzeja Potockiego, Zyblikiewicza i Kopernika zawiera pewne niebezpieczeństwa, których lekceważyć nie można, albowiem miejsce to jest zamałe na gmach muzealny.

P. Prezyd. Rolle proponuje, żeby zbudować małe Muzeum i duży magazyn, w których schowanoby większą część zabytków i wystawiano je częściowo i kolejno na widok publiczny. To stanowisko jest nie do przyjęcia.

Przedewszystkiem zabytki będą się niszczyły przez przenoszenie, magazynowanie, wystawianie i znowu magazynowanie. Muzeum ma za zadanie dać możliwie najpełniejszy obraz kultury minionych epok. Magazynowanie jest przekreśleniem tego zadania. Powinniśmy przeto dla Muzeum Narodowego stworzyć warunki wzrostu w przyszłości. Muzeum amsterdamskie ma 11.000 m^2 zabudowanej powierzchni. Najnowsze muzeum w Europie, muzeum w Sztockholmie zbudowano systemem pawilonowym. Ten system jest najodpowiedniejszy, bo daje przyszłym pokoleniom możność przyczynienia się do rozwoju muzeum.

Sprawa ta powinna zostać gruntownie przedyskutowana w Komisji muzealnej, która jednak od szeregu miesięcy nie była zwołaną.

W sprawach kulturalnych Kraków nie powinien się dać zepchnąć na szary koniec, jeżeli chce, aby się z jego interesami liczono.

Kraków powinien w sprawach kulturalnych podtrzymywać swoje dawne stanowisko i nie dać się wyprzedzać. Obecnie, kiedy wszystkie większe miasta polskie ustanawiają nagrody literackie, pensje dla literatów itp., jakże szpeci budżet miasta Krakowa dotacja dla wielce zasłużonego literata Kazimierza Bartoszewicza w kwocie 150 zł miesięcznie.

W wydatkach tych, które równowagi budżetowej niezdolne są zwichnąć — Kraków nie powinien być małostkowy — w interesie Krakowa należy podtrzymać dawny splendor kulturalny tego miasta.

Rm. Marski omawiał potrzebę nowej ordynacji wyborczej do Rady miejskiej, sprawę kosztów administracyjnych, sprawę podatków, postulaty gmin przyłączonych, wreszcie sprawę opieki społecznej.

Rm. Potuczek stwierdza olbrzymie braki w sieci połączeń kolejowych, które wpływają zabójczo na rozwój Krakowa. Brak dogodnej komunikacji stara się zastąpić inicjatywa prywatna przez stworzenie ruchu autobusowego. Kursujące jednako autobusy są stare, zdezelowane. Po kilkudziesięciu turach muszą być wycofywane z obiegu. Inicjatywę prywatnych przedsiębiorców powinno przejąć miasto. Dyrekcja tramwaju wypuściła dotychczas 9 autobusów nowych systemów i na tem wyszła doskonale. Autobusy w ciągu roku prawie zamortyzowały się, dają poważny dochód, a również służą doskonale udogodnieniu komunikacyjnemu.

Przewodniczący wicepr. Dr. Schneider zarządza 15 minutową przerwę, po której zabrał głos:

Rm. Dr. Emilewicz przypominając, że przed 15 laty gdy Podgórze weszło w skład Krakowa, obiecane miał Kraków i Podgórze większe prawa polityczne. Niestety, w tym kierunku nie ruszono się krok naprzód. Podgórze niema należytej sieci wodociągowej. Mowca żąda odciążenia ruchu kołowego z ul. Kalwaryjskiej na Podgórzu i uregulowania go przez ul. Łagiewnicką i Zamoyskiego, usunięcia prochowni wojskowych z obrębu miasta, które ciągle zagrażają miastu.

Rm. Dr. Klimecki stwierdza, że dotychczas żaden z mowców nawet opozycyjnych nie wystąpił z poważnymi zarzutami przeciw budżetowi. Zarzucano jedynie, że budżet ma wielki garb (deficyt) i dużą głowę (za wielką administrację).

Nie obawia się dekretu Prezydenta Państwa o reformie administracji. Widzi w nim tylko chęć dobrej ingerencji rządu w sprawy samorządowe. Za czasów austrjackich rząd wprawdzie pozostawiał swobodę działania samorządów. Ale też nie troszczył się o rozwój tego samorządu. I dlatego w odległości 7 klm od Krakowa mamy jeszcze gminy, w których 70 proc. domów to kurne chałupy. Analfabeta wójt i półanalfabeta sekretarz gminy nie mogli podołać trudnościom samorządowym. Rząd polski ogranicza samorząd, zastrzega sobie możność ingerencji w jego sprawy, ale czyni to w dobrej intencji.

Jako bardzo pilne w obecnej chwili uważa Dr. Klimecki doprowadzenie Rynku krakowskiego do porządku, a więc wybrukowanie go mozaiką, usunięcie zbyt rozrosłych drzewek, które od strony chodników rynkowych przesłaniają perspektywę Sukiennic.

Omawiając ruch budowlany, wyraził zapatrywanie, że po wojnie przez długi jeszcze czas w tej dziedzinie nie da się utrzymać system kapitalistyczny.

Rm. Dr. Rafał Landau podnosi, że budżet miejski należy rozpatrzeć w świetle ciężkiego ogólnego położenia gospodarczego i nie zawsze życzliwej polityki centralnych władz wobec Krakowa, zmniejszania się dochodów, a ciągle rosnących wydatków i słusznych żądań ludności o polepszenie jej bytu. Jeżeli jednak mimo to budżet tegoroczny jest zrównoważony, to dowodzi to zdrowej gospodarki miejskiej. Mowca stwierdza, że program prac ustalony w roku ubiegłym został w całości wykonany, a nowy, na rok następny został ustalony rozważnie i w uwzględnieniu siły podatkowej ludności. Programy dalej idące, jakkolwiek słuszne, nie mogą być wykonane dla braku odpowiednich funduszów. Mowca podnosi, że dalsze podwyższanie podatków jest wręcz wykluczone. Właściciele domów, zwłaszcza nie odrestaurowanych, nie są w stanie ponosić tych ciężarów podatkowych, a kupcy i rękodzielnicy są zrujnowani, czego dowodem upadłości i zwijania przedsiębiorstw. Należy dążyć do zmniejszania podatków i umożliwić przez to rozwój gospodarczy przedsiębiorstw, a tem samem i miasta.

Dr. Landau rozpatrzywszy położenie finansowe miasta, omawia obszernie sprawę reorganizacji opieki społecznej, a jako przewodniczący sekcji opieki społecznej domaga się przedłożenia przez Prezydjum programu pracy dla tej opieki, nowoczesnym wymogom odpowiadającego.

Mowca omawia następnie cały szereg spraw dotyczących ludności żydowskiej. Wskazując szczegółowo na straszne stosunki mieszkaniowe i higjeniczne w dzielnicy żydowskiej, domaga się budowy domów w tej dzielnicy, budowy szkół, uregulowania placów targowych, oddania placu na budowę ochronki i żłóbka i znacznej dotacji na tę budowę i żali się na niskie subwencje, jakich Gmina udziela na szpital żydowski i nowo budujący się cmentarz. W zakończeniu swojego przemówienia oświadcza Dr. Landau, że będzie głosował za budżetem, gdyż ma zaufanie do Prezydjum miasta, które jest przejęte zasadami demokratyzmu i które z poświęceniem pracuje dla dobra miasta i jest przekonany, że te krzywdy, które się ludności żydowskiej wyrządza, usunięte zostaną.

Wiceprez. Dr. Schneider z powodu spóźnionej pory zamyka posiedzenie o godz. 10½ w nocy, a wobec zbliżających się Świąt, składa członkom Rady m. serdeczne życzenia.

Posiedzenie jawne 191 (IV-te budżetowe w kad. XVII) z dnia **12 kwietnia 1928 r.**

Obecni: *Prezyd. m.* inż. Karol Rolle.
Wiceprezyd. m. Witołd Ostrowski.
„ Dr. Ludwik Schneider.
„ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **62.**
Początek posiedzenia o godz. **6¼ popołudniu.**

Obrady nad budżetem r. 1928/29.
Dyskusja szczegółowa. — Budżet administracyjny.

Dział I. Administracja ogólna.

Prezydent Rolle przedstawia bilans wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych, wyrażającej się w kwocie:

Wydatki zwyczajne	5,613.914
„ nadzwyczajne	80.000
Razem .	5,693.914 zł

i daje wyjaśnienia co do ważniejszych pozycyj.

W dyskusji nad tym działem zabierali głos:

Rm. Pachoński zgłasza następujący wniosek:

„Rada miasta wybiera komisję, złożoną z 5-ciu członków Rady m., która wraz z Prezydjum m. będzie się zajmowała wycieczkami, obchodami i t. d“.

Rm. Pachoński uzasadniając swój wniosek w sprawie ruchu wycieczkowego w Krakowie jest zdania, że Komisja ta zajęłaby się organizacją i przyjmowaniem wycieczek pojedyńczych i zbiorowych. Mowca popiera projekt kontynuowania wydawnictwa księgi pamiątkowej miasta Krakowa, oraz monografji pierwszego Prezydenta miasta Dietla.

Rm. Puchałka stanął w obronie potrzeb pracowników miejskich, zaznaczając, że wobec rosnącej drożyzny, pobory ich nie wystarczają na codzienne potrzeby.

Rada m. winna pracownikom miejskim przyjść z pomocą w drodze przyznania przynajmniej 30% dodatku świątecznego.

Ponadto poruszył mowca sprawę odszkodowania funkcjonarjuszy, pełniących w gmachach miejskich obok swoich czynności, również obowiązki dozorców domowych, sprawę dostarczania mieszkań w razie przeniesienia tercjanów do innego działu służby, sprawę przyznania wyższych grup uposażenionych zasługującym na to niższym pracownikom, wreszcie sprawę stabilizacji i zaopatrzenia pracowników akcyzy miejskiej.

Rm. Dr. Rozenzweig porusza sprawę pojazdów miejskich i że te powinny być zaopatrzone w godła miejskie; poczem zgłasza poprawki do Dz. I:

1) Z poz. § 2 lit. l skreślić kwotę 50.000 zł, przeznaczające kwotę tą na rzecz odżywiania i odzieży dla dzieci szkół powszechnych.

2) Skreślić poz. 136, 137 w kwocie 50.000 zł, przeznaczając ją:

a) na bibljoteki dla dzieci szkolnych 15.000 zł,

b) na książki szkolne dla dzieci szkół powszechnych 20.000 zł,

c) dla Związku Muzyków 15.000 zł.

Następnie mowca uzasadnia wniosek swój wniesiony w dyskusji ogólnej dotyczący kontroli administracji.

Rm. Dr. Krzetuski proponuje, by uprościć biurowość w ten sposób, by połączyć biuro podawcze Magistratu z biurem informacyjnem, któreby uświadamiało proszących i klijentów o racjonalności ich podań i próśb, poczem zgłasza rezolucje:

1) „Zwrócić się do Rządu (Rady Ministrów) z prośbą o bezzwłoczne przekazanie wszystkich agend administracyjnych I. instancji, pełnionych dotychczas przez Gminę m. Krakowa w poruczonym zakresie działania, utworzonemu w Krakowie Starostwu Grodzkiemu, przy równoczesnem przejęciu na etat Skarbu Państwa urzędników i służby Gminy obecnie w tym dziale zajętych“.

2) „Przystąpić bezzwłocznie do nowej organizacji urzędów i zakładów gminnych, oznaczenia liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez Gminę płatnych, w myśl § 60 p. 3 statutu miejskiego (w brzmieniu ustawy z 12/4 1905 dz. u. kr. Nr. 70).

Aż do czasu uchwalenia tej nowej organizacji, oraz oznaczenia liczby urzędników, sług i wszystkich osób przez gminę płatnych nie wolno przekraczać obecnej liczby osób w służbie gminnej zajętych bez osobnego zezwolenia Rady miasta“.

W odpowiedzi Prezydent Rolle stwierdza, że rezolucja Rm. Dr. Krzetuskiego, aby wystąpić u Rządu z projektem zniesienia poruczonego zakresu Gminy, jest zbyt daleko idąca. Wystąpienie takie uderzyłoby ostrzem w ustrój samorządu. Prezydent miasta był do dziś starostą, do niego należy szereg takich funkcyj, jak policja budowlana, drogowa, weterynaryjna. Rezygnacja z tych wszystkich agend równałaby się rezygnacji z dotychczasowego stanowiska miasta i nie dałaby przewidzianej oszczędności, a wywołałaby u obywateli, szukających opieki u władz miejskich, niezadowolenie.

Prezyd. Rolle omawia dalej jedną z najważniejszych spraw, tj. sprawę pracowników miejskich. Prezydjum miasta stoi na stanowisku, że kto w gminie przepracował pewną ilość lat i jest gminie potrzebny, to powinien być bezwarunkowo stabilizowany. Odnośny projekt już opracował. W projekcie tym przewidziany jest okres 3 lat pracy prowizorycznej, a po 5-ciu latach zmiana na stałą płacę. Opracowując jednak wniosek o stabilizacji i awansach, musiano odpowiednio rozgraniczyć awansowanie niższych funkcjonarjuszy od funkcjonarjuszy z wyższem wykształceniem. Projekty te obciążą znacznie fundusze miasta. I pod tym względem budżet Krakowa musi być większy od budżetów samorządowych, np. w Królestwie, gdzie urzędnicy dopiero zostali przyjęci i gdzie fundusz emerytalny dla nich jeszcze nie istnieje.

W końcu Prezydent Rolle stwierdził, że obecny stan personalny urzędników w administracji nie jest wygórowany i prosi o przyjęcie Dz. I.

W głosowaniu rezolucję rm. Pachońskiego odrzucono.

Rezolucje rm. Dra Krzetuskiego odrzucono.

Poprawki rm. Dra Rozenzweiga skreślające w Dz. I § 2 l. odrzucono.

Rezolucję rm. Dra Rozenzweiga o powołaniu Urzędu kontroli administracji miejskiej przekazano do regulaminowego traktowania.

Dział I w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych, oraz w dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych uchwalono bez zmiany.

Dział II. Majątek komunalny.

Prezydent m. Rolle omawia ten dział i przedstawia bilans wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych jego.

1) Majątek komunalny wyd. zwycz. . . .	466.443 zł
1) „ „ „ nadzwycz. . .	1,347.038 „

W dyskusji nad tym działem zabierali głos:

Rm. Marski zgłasza wniosek:

„Stworzyć Komisję z 12-tu członków Rady miasta do pomocy Prezydjum miasta przy przydzielaniu mieszkań w budynkach miejskich, jak i ustalania czynszu“.

Rm. Drozdowski ponawia sprawę budowy hali targowej na Rynku kleparskim.

Rm. Pachoński zgłasza rezolucję:

„Rada miasta wzywa Prezydjum, by możliwie rychło przystąpiło do restauracji gmachu Sukiennic, a zwłaszcza do odnowienia wnętrza hal i herbów miast“.

W odpowiedzi na poruszone sprawy Prez. Rolle oświadcza się odmownie co do rezolucji Rm. Marskiego, zaś do rezolucji Rm. Pachońskiego oświadcza, że polecił zrobić kosztorys na wewnętrzne bramy w Sukiennicach, by w porze wieczornej oraz w święta można było przechodzić przez Sukiennice, restauracja całego gmachu jest rzeczywiście pilną.

W głosowaniu rezolucję rm. Marskiego odrzucono.

Rezolucję rm. Pachońskiego przyjęto, Dział II w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych uchwalono bez zmiany.

Dział III. Przedsiębiorstwa komunalne.

Prezyd. Rolle przedstawia bilans wydatków:

zwyczajnych na	330.000 zł
nadzwyczajnych	1,347,038 „
dochody zwyczajne . .	234.669 „

Dział III w wydatkach zwyczajnych, nadzwyczajnych i dochodach zwyczajnych uchwalono.

Dział IV. Spłata długów.

Prezyd. Rolle przedstawia bilans Działu IV:

Wydatki zwyczajne	3,124.324 zł
Dochody „	1,222.861 „
„ nadzwyczajne . . .	3,125.000 „

Rm. Dr. Rowiński zwraca uwagę na dawną niejako tradycję, że generalnym referentem budżetu był zawsze radca miejski, że od lat dwóch generalnym referentem jest członek Prezydjum miasta, co nie jest właściwe. Zauważa, że pożyczka konwersyjna dla miasta okazuje się koniecznością, cel zaś pożyczki w danych warunkach jest tylko ten, który przyniesie dochód, a zatem inwestycje dochodowe. Prosi o wygotowanie przez Prezydjum miasta planu inwestycyjnego.

Rm. inż. Adelmann zapytuje, czy w razie zaciągnięcia pożyczki zagranicznej, Prezydjum skonwertuje krótkoterminowe pożyczki na długoterminową.

Rm. Dr. Krzetuski zgłasza rezolucję:

„Rada miasta uprasza P. Prezydenta, aby bezzwłocznie przystąpił do realizacji pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego 20,000.000 zł i z funduszów tej pożyczki po spłacie poz. Z/1 zł. 4,000.000 (na spłatę pożyczki szwajcarskiej (spłacił wszystkie kredyty oprocentowane po $9^{1}/_{2}\%$ i wyżej, dalej wyrównał wszystkie zaległości umowne (rachunki dostawców, zaległe reszty cen kupna i t. d.).

Pozostającą w tym dziale z powodu spłaty pożyczek krótkoterminowych, kwotę około 760.000 zł należy użyć na pokrycie niedoboru przez wstawienie jej do działu „Dochody nadzwyczajne“ Dział VII par. 76, poz. e pod tytułem „zysk z konwersji 760.000 zł“.

W głosowaniu rezolucję rm. Krzetuskiego odesłano do Sekcji II; Dział IV, w wydatkach zwyczajnych, dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych uchwalono bez zmiany.

Dział V i Va. Drogi i place publiczne, oraz pomiary i plany rozbudowy.

Prezyd. Rolle przedkłada bilans Działu V:

wydatki zwyczajne	1,804.005 zł
„ nadzwyczajne . . .	548.000 „
dochody zwyczajne	478.000 „

i bilans Działu V a:

wydatki zwyczajne	184.150 zł
„ nadzwyczajne . . .	5.000 „

Rm. Ziffer zgłasza następującą rezolucję:

„Rada miasta uchwala powołać do życia Komisję dla spraw dzielnic przyłączonych, składającą się z członków Rady miejskiej wybranych z dzielnic przyłączonych przy uzupełnieniu wakujących mandatów.

Komisja ta wypracuje program koniecznych inwestycyj dla dzielnic przyłączonych“.

Rm. Pachoński zgłasza rezolucję:

„Wzywa się Prezydjum, aby w budżecie na rok następny wstawiło odpowiednie kwoty na uporządkowanie stoku wawelskiego i obszaru między Wawelem a kościołem OO. Bernardynów i szkołą im. Konarskiego“.

Rm. Kluczka zgłasza rezolucję:

(„W Zakładzie czyszczenia m. wprowadzono nową instrukcję o umundurowaniu, przez którą doznali pokrzywdzenia pracownicy niższej kategorji, wobec czego wnoszę ponownie, aby krzywdę tę usunięto przez przyznanie pracownikom obecnie zatrudnionym uzupełnienia umundurowania na podstawie poprzedniej instrukcji“.

W dalszej dyskusji nad tymi działami zabierali głos: Rm. Prof. Dr. Juljan Nowak w sprawie złego stanu nawierzchni dróg w obrębie śródmieścia, Rm. Adelmann w sprawie przebudowy ul. Szpitalnej, ks. Masny o usunięcie młynówki ze śródmieścia, o uporządkowanie ulicy św. Anny, oraz usunięcie tramwaju z Rynku głównego. Rm. Puchałka popierając rezolucję rm. Pachońskiego, prosi o uporządkowanie ulicy Szpitalnej, oraz wstrzymanie ruchu kołowego ciężarowego na placu Marjackim.

Rm. Marski porusza sprawę zaniedbania ulic w dzielnicach przyłączonych.

Rm. Kęsek dopomina się o drogi w dzielnicy Płaszów.

Rm. Dr. Emilewicz i ks. Kasprzyk zgodnie występują o zaciągnięcie pożyczki na budowę nawierzchni, ostatni o zmianę nazwy ulicy Bożego Miłosierdzia i uporządkowanie placu Marjackiego.

W odpowiedzi Prezyd. Rolle stwierdza konieczność szeregu inwestycyj, poprawy dróg i bruków, między innemi w ulicy Gołębiej, św. Anny, Karmelickiej, Łobzowskiej, św. Filipa, Krótkiej, Krzywej, Krakowskiej, Salinarnej, uporządkowanie nawierzchni dróg w Ludwinowie, Zakrzówku i w dzielnicach podmiejskich.

W głosowaniu rezolucję Rm. Ziffera odrzucono.

Rezolucję Rm. Kluczki odesłano do Sekcji I.

Rezolucję Rm. Pachońskiego odesłano do Komisji drogowo-kanałowej.

Dział V i Va w wydatkach zwyczajnych, nadzwyczajnych, oraz w dochodach zwyczajnych uchwalono bez zmiany.

Przewodniczący wiceprez. Dr. Schneider wobec spóźnionej pory zamyka posiedzenie o godzinie 11 w nocy.

Posiedzenie jawne 192 (V-te budżetowe) w kad. XVII 192 z dnia 13 kwietnia 1928.

Obecni: *Prezydent m.:* Inż. Karol Rolle.
Wiceprez. m. Witołd Ostrowski.
„ „ Dr. Ludwik Schneider.
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **64.**
Początek posiedzenia o godz. **6 popołudniu.**

Przed porządkiem dziennym.

Ślubowanie nowego członka Rady miejskiej.

Przewodn. Prezyd. Rolle zaprosił nowopowołanego członka Rady m. p. Daniela Lauera do złożenia ślubowania radzieckiego.

Sekretarz odczytał przepisane ślubowanie radzieckie, poczem przez podanie ręki p. Lauera przewodniczącemu, dokonano ślubowania.

Urlop Radcy miejskiego.

Rada miejska udzieliła Rm. Marskiemu celem poratowania zdrowia urlopu 4-tygodniowego.

Porządek dzienny.

Dalszy ciąg dyskusji nad budżetem 1928/29 r.

Przewodnictwo obejmuje wicepr. Dr. Schneider.

W dalszej dyskusji ogólnej zabrał głos:

Rm. Dr. Ignacy Landau, który zapytuje w sprawie nowego rozporządzenia Ministerstwa Skarbu, zarządzającego odebranie Magistratowi egzekucji podatków państwowych. Na podstawie dotychczasowej działalności miejskiego Urzędu egzekucyjnego mowca dochodzi do wniosku, że Magistrat egzekucje spełniał należycie, z podatników ściągał rocznie około 3½ mil. złotych, tj. maksimum, jakie wydobyć można od podatników. Uważa, że egzekucja państwowa nie osiągnie takiego rezultatu, z powodu braku znajomości lokalnych, a natomiast może doprowadzić do zwiększenia liczby licytacji ruchomości u prywatnych podatników, co z pewnością nie wpłynie na wzmożenie pobranych przymusowo podatków. Jaskrawym przykładem jest, że w zeszłym roku w Łodzi, gdzie rząd ściąga podatki, przeprowadzano dziennie 70—80 licytacyj, podczas gdy w ciągu całego ubiegłego roku przeprowadzono egzekucyj 65. W zasadzie Rząd nie uzyska więcej dochodu, a faktycznie ograniczył zakres działania krakowskiego samorządu. Mowca podnosi ostrożną gospodarkę Zarządu miasta, wykonywanie wielu prac dla podniesienia miasta, mimo szczupłych źródeł dochodu, a tym, którzy powołują się na stosunki gdzieindziej panujące, dla ilustracji podał mowca ciekawą cyfrę budżetu miasta Nowego Yorku, którego budżet w przeliczeniu na złote polskie, obraca się w cyfrze 4 miljardów złotych, a więc dwa razy większej, aniżeli budżet Państwa Polskiego.

Rm. Rymar podnosi, że wydany drukiem w formie wielkiej książki projekt budżetu gminy m. Krakowa, w dużej rubryce, mieszczącej się na każdej kartce pod nagłówkiem „objaśnienia", niema żadnych objaśnień, tylko puste białe miejsca, skutkiem czego budżet jest nieprzejrzysty i trudno się w nim wyznać. Porównuje ułożenie budżetu miasta Poznania, gdzie przejrzystość jest idealna. Mowca przestrzega przed optymizmem pożyczkowym. Uznaje tylko dwa rodzaje pożyczki, jaką może zaciągnąć miasto Kraków: na cele wybitnie inwestycyjne i uregulowanie finansów gminnych. Uważa, że zakres działania i samodzielność naczelników Wydziałów Magistratu jest niedostateczną, należy zakres ten znacznie powiększyć, przez co członkowie Zarządu miasta mogą więcej oddać się sprawom organizacyjnym.

W końcu porusza sprawę znikomej propagandy miasta Krakowa.

Rm. Kluczka nawiązuje swoje przemówienie do sprawozdania Prezyd. m. inż. Rollego za rok 1927, wskazując na to, że polityka aprowizacyjna gminy jest jednym z najgłówniejszych zadań miasta. Mowca ma na myśli pod tym względem nietylko sprawę aprowizacji i targów, ale ujmuje całokształt, połączony z nadzorem nad środkami spożywczymi i ich cenami, przedsiębiorstwa komunalne, jak wodociąg, gazownię, elektrownię, targowicę na bydło rzeźne i rzeźnię miejską. Ze sprawą tą łączą się zarazem opłaty, pobierane na targowicach i w rzeźni miejskiej, oraz podatek od towarów dowożonych kolejami i drogami wodnemi. Mowca omawia politykę aprowizacyjną Rządu i zwalcza wysokie cło, jakie Rząd zaprowadził przy wwozie mąki do kraju. Występuje z zarzutem do Prezydjum miasta, że sporządza zły wykaz cen. Nie ujawnia bowiem faktycznego stanu drożyzny, bo w wykazie cennikowym brak takich pozycyj, jak ubranie i bielizna.

Atakuje rm. Kluczka zły objaw istnienia zbyt wielkiej ilości sklepików spożywczych. Zdaniem mówcy, na 10 rodzin zamieszkałych w Krakowie, jest jeden sklepik spożywczy. Doceniając ważność urządzeń targowych, domaga się zaciągnięcia pożyczki inwestycyjnej kilku miljonów złotych na budowę hal targowych i urządzeń targowic. Do podniesienia konsumcji przyczyniłaby się znacznie akcja budowy domów mieszkalnych, gdyż podczas budowy tychże szerokie warstwy mieszkańców, otrzymałyby pewny zarobek, zaś po wybudowaniu mieszkań znaczna część klasy pracującej, która w Krakowie zarabia, jednak zmuszona mieszkać w odległych okolicach, zamieszkałaby w Krakowie i powiększyłaby ilość konsumentów, z czegoby nietylko miasto, ale i przemysł i handel miały pewne korzyści.

Mowca apeluje do Rady miejskiej i Prezydjum miasta, aby przez wzmożoną ofiarną pracę, starały się podnieść ogólny stan gospodarczy ludności miasta.

Rm. Drozdowski porusza sprawę Rynku kleparskiego, na którym proponujc wybudowanie hali targowej.

Rm. Stączek przemawiając imieniem części właścicieli realności gmin przyłączonych, podnosi bolączki tychże gmin. Porusza sprawę znikomego wynagrodzenia przez Rząd szkód wyrządzonych przez wybuch prochowni w Witkowicach, w stosunku do powiatu, który został sowicie wynagrodzony. W końcu podnosi zarzut, że administracja jest zbyt kosztowną, bo pochłania 28% ogółu wydatków.

Rm. Dr. Rosenzweig żąda energicznej interwencji Prezydjum miasta w sprawie skandalicznego funkcjonowania nowych telefonów w Krakowie. Przechodząc do spraw budżetowych, nawiązuje do sprawy ordynacji wyborczej i nowych wyborów do Rady miejskiej, domagając się szczerego postawienia sprawy przez Radę miasta.

Rada miasta uchwaliła zasadę 5-cio przymiotnikowego prawa głosowania wyborczego, zaś ubocznie mówi się o wprowadzeniu dwóch kuryj, a to wyborców opodatkowanych i nieopodatkowanych. Dotychczasowy ustrój Rady miasta nie może być dłużej utrzymany, należy domagać się od Rządu i Sejmu w sposób stanowczy bezzwłocznego przeprowadzenia nowych wyborów do Rady miejskiej na zasadzie nowej ordynacji wyborczej. W tym kierunku mowca zgłasza następującą rezolucję:

„Rada miejska stwierdza, że niemożliwem jest utrzymanie dotychczasowego składu Rady miejskiej z powodu jej zdekompletowania i pochodzenia z kurjalnego systemu wyborczego.

Zmiana tych stosunków nastąpić może tylko drogą zmiany ordynacji wyborczej i przez przeprowadzenie nowych wyborów.

Stojąc na stanowisku uchwał Rady miejskiej z roku 1919 o pięcioprzymiotnikowem prawie głosowania Rada miasta zwraca się do Rządu i Sejmu, aby przez rozszerzenie ordynacji wyborczej, obowiązującej dla miast b. Kongresówki, tymczasowo, aż do załatwienia przez Sejm ustaw samorządowych, umożliwił bezzwłocznie przeprowadzenie nowych wyborów do krakowskiej Rady miejskiej“!

W dalszym ciągu swego przemówienia, omawiając akcję opieki społecznej i inne, zgłasza rezolucję:

1) „Rada miejska wzywa Prezydenta miasta, aby bezzwłocznie w wykonaniu ustawy z dnia 6 marca 1928 poz. 267 powołał do życia miejską Komisję opieki społecznej i instytucję opiekunów społecznych, dzielnicowych“.

2) „Rada miejska wzywa P. Prezydenta miasta, aby dla każdej szkoły powszechnej ustanowiono zawodową opiekunkę szkolną, która ma się zająć zdrowiem młodzieży, zbadaniem konieczności niesienia dla niej pomocy żywnościowej, odzieżowej i szkolnej i przedkładania odnośnych wniosków Prezydentowi miasta i miejskiej Komisji Opieki Szkolnej.

Wydatki połączone z utrzymaniem tych opiekunek przedłoży Prezydent miasta — odnośnym Sekcjom i Radzie miejskiej do uchwalenia“.

3) „Wzywa się P. Prezydenta miasta, aby przedłożył Radzie miejskiej wnioski w sprawie ustanowienia miejskiej inspekcji mieszkaniowej, której zadaniem będzie badanie stanu mieszkaniowego ludności miasta.

Na podstawie opinji inspekcji mieszkaniowej — Prezydjum zarządzi w pierwszym rzędzie przeniesienie lokatorów, przebywających w mieszkaniach przepełnionych i niehygjenicznych do budynków miejskich na ten cel przeznaczonych“.

Przechodząc do spraw administracji, zgłasza następujące rezolucje:

1) „Rada miejska powołuje do życia Urząd kontroli administracji miejskiej, który zbada stan administracji miejskiej, i przedłoży Radzie miejskiej wnioski dotyczące reformy administracji miejskiej.

Urząd kontroli składa się z Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, 3 urzędników miejskich, a to 1 naczelnika Wydziału, 1 urzędnika Izby Obrachunkowej, 1 urzędnika kancelaryjnego i 3 radców miejskich.

Urząd Kontroli miejskiej spełnia czynności swoje bezpłatnie. Członkowie kontroli mają prawo wglądu każdej chwili do wszystkich czynności, aktów, ksiąg, urządzeń i majątków wszystkich Instytucyj i Zakładów miejskich.

Urzędowi Kontroli podlega także administracja miejskiej Izby Obrachunkowej.

Urząd kontroli jest Komisją Rady miejskiej i podlega tylko jej nadzorowi.

Urząd Kontroli miejskiej wypracuje dla siebie w miarę potrzeby regulamin czynności.

Wnioski Urzędu Kontroli miejskiej będą przedłożone Sekcji III, a następnie Radzie miejskiej“.

2) „Rada miejska wzywa Prezydenta miasta, aby bezzwłocznie wyłożył wszystkie zamknięcia rachunkowe niezałatwione dotychczas przez Radę miejską do publicznego przeglądu, a następnie przedłożył je Radzie miejskiej do zatwierdzenia“.

Mowca domaga się energicznego wystąpienia Prezydjum miasta u władz centralnych o budowę pałacu sprawiedliwości, poczem krytykuje działalność komunalnych kopalni węgla w Jaworznie, żąda podwyższenia subwencji dla orkiestry symfonicznej Związku Muzyków, sprzeciwia się dalszemu pokrywaniu deficytu teatru miejskiego im. Słowackiego przez gminę.

Domaga się redukcji pojazdów Prezydjum miasta, podniesienia dochodów gminy ze Spółki targowej „Caro“ z 10.000 zł na 30.000 zł.

W końcu zapowiada mowca imieniem klubu P. P. S. kontynuowanie rzeczowej opozycji w stosunku do Zarządu miasta.

Wobec wyczerpania listy mowców, którzy zabierali głos w dyskusji ogólnej, na poruszone w tejże dyskusji sprawy przez Radców miejskich, zabrał głos Prezydent m. inż. Rolle, jako generalny sprawozdawca budżetowy.

Na wstępie na apel wystosowany do Prezydenta, jako Senatora, aby na gruncie parlamentarnym starał się przyspieszyć wydanie nowej ordynacji wyborczej, zwraca uwagę, że z tym apelem występują Radcy m. należący do obozu, zwalczającego potrzebę Senatu, ograniczającego jego kompetencje. Wiadomą jest rzeczą że inicjatywa ustawodawcza należy do Sejmu i do posłów sejmowych z apelem zwrócić się należy. Mowca stoi na stanowisku, że jak długo Rada m. nie zmieni swego zapatrywania na zasady ordynacji wyborczej, obowiązuje uchwała jej z r. 1919 i w tym duchu w skie-

rowanych do Rządu memorjałach Zarząd miasta dotychczas występował.

W dalszym ciągu podnosi mowca, że bardzo wyczerpująca dyskusja ogólna stwierdziła, że praca Zarządu miasta, obracając się w granicach możliwości, była wydatną i rezultaty tej pracy we wielu kierunkach znalazły uznanie nawet u Panów przestawicieli t. zw. opozycji, choć termin ten techniczny, przeniesiony do nas z życia ciał politycznych o tyle jest nie na miejscu, że wszyscy Panowie biorą żywy udział w życiu gospodarczem i zasługi postępu w gospodarce miasta rozkładają się na nas wszystkich.

Wytykane były pewne niedomagania, usterki, czy braki. Wszyscy chcielibyśmy widzieć to miasto kwitnące, ja niemniej jak Panowie, ale wszyscy rozumiemy, że środki, jakimi rozporządzamy, pętają nam skrzydła. Zostaje, szara, codzienna praca i powolne wykuwanie lepszej przyszłości.

Stwierdzić muszę, że w dyskusji nie było jednego objawu, jaki w zeszłorocznej dyskusji dominował, obrzydliwego pesymizmu i upartego wmawiania w około, że Kraków upada. Wojna wstrzymała rozwój miast w ogólności, przesilenie gospodarcze dotknęło dotkliwiej miasta niż wsie, zahamowany ruch budowlany, odpływ wielu sił gospodarczo wydatniejszych skutkiem zniknięcia granic, to wszystko prawda, ale cyfry budżetu, tego właściwego miernika naszego życia, świadczą, że o upadku nie ma mowy. Co chwila podnoszą się od dwóch lat alarmy, że Katowice to, czy owo nam „zabierają". Na razie wyników tej zaborczości poza słowami nie widzę. Na zwrócone w tej sprawie zapytania do Rządu otrzymałem stanowcze zapewnienie, że w pogłoskach tych niema słowa prawdy i że niepotrzebnie niepokoimy się plotkami.

Wobec pewnych spraw, poruszonych w dyskusji generalnej, pragnąłbym zająć stanowisko.

Najwybitniejsza sprawą, o której mówili pp. Rm. Dr. Bobrowski, Dr. Lang, Dr. Schreiber i Dr. Klimecki, to stanowisko nasze wobec dekretu p. Prezydenta Rzeczypospolitej o ustroju i zakresie działania władz administracji ogólnej z 19 stycznia 1928 r.

Przyznaję, że nie podzielam zdania tych Panów, którzy w tem rozporządzeniu widzą zupełne pogwałcenie samorządu wbrew nawet postanowieniom konstytucji, nie godzę się nawet z powołanymi przez p. posła Bobrowskiego wywodami i p. Przeorskiego w „Samorządzie" i w „Czasie".

W dekrecie tym widzę bardzo ważny krok Rządu w kierunku uporządkowania chaotycznych stosunków, panujących w administracji czy to samorządowej, czy państwowej na całym obszarze ziem polskich. Widzę pożądaną unifikację Władzy, jako przeciwstawienie się temu niedawnemu rozbiciu władz I i II instancji, które jeszcze niedawno stwarzało wprost operetkowe stosunki istnienia na jednym obszarze Krakowa kilkunastu władz drugiej instancji. Dekret jest wydany pod kątem widzenia stosunków w całem państwie, a przecież musimy przyznać, że niestety zbyt wiele mamy w państwie jednostek terytorjalnych, do których nie dotarła myśl państwowa i pozostawienie im pełni samorządu mogłoby być zwycięstwem zasady, ale byłoby zgubnem dla Państwa. Dekret dopuszcza w wielu wypadkach przelanie wielu agend państwowych na samorządy; naszą rzeczą będzie poczynić w tym kierunku przedstawienia i wnioski. Nie widzę powodu, byśmy upierali się z żądaniem, by Rząd nie zabierał nam pewnych agend administracji, t. zw. poruczonej, dotychczas przez nas sprawowanych. Słusznie w swem przemówieniu podniósł p. Rm. Dr. Klimecki, że to, co było obroną polskich interesów wobec Rządu zaborczego, dziś przestało być motorem naszych poczynań.

W ostatnich dniach Izba skarbowa zabrała z powrotem egzekucję podatków rządowych (prócz lokatorskiego, od nieruchomości i gruntowego). Pozwoli nam to na przeprowadzenie pewnych oszczędności w kosztach administracji.

Może i inne działy t. zw. poruczonego zakresu ulegną likwidacji. Nie zapominajmy, że dziś około 75% spraw w naszym Magistracie, to sprawy poruczonego działania.

Ale nie mogę się zgodzić i ze stanowiskiem Rm. Dra Klimeckiego, który poszedł tak daleko, że stwierdził, iż daleko idąca ingerencja Rządu jest pożądaną. Samorząd jest jednak szkołą życia i wciągnięciem wielu sił do pracy obywatelskiej. Francja tak długo „rządzona", także zaczyna się skłaniać ku „samorządzeniu".

W dyskusji ogólnej kilku radców m. poruszyło problem niedostatecznego rozwinięcia u nas opieki społecznej. Przypominam Panom, że w naszych oczach dawna „dobroczynność" przekształca się w nowocześnie pojętą „opiekę społeczną" i że ja byłem pierwszym z członków Zarządu miasta, który przez 10 lat dział ten prowadząc z zasłużonym naczelnikiem Wydziału p. Banasiem, rozwinąłem go znacznie. W wielu moich przemówieniach nad budżetem tego działu podnosiłem różne nasze braki i wiem, że na tem polu jest dużo do zrobienia. Dział ten rozwija się szybciej, niż na to pozwalają nasze środki, w porównaniu z rokiem zeszłym wydatki jego wzrosły o 31%.

Dziś żyjemy pod znakiem opieki społecznej. Ustawodawstwo gorliwie pracuje nad tym działem.

Boję się, czy nie wjeżdżamy na tor fałszywy, który nas może zawieść tam, gdzie nie pożądamy. Człowiek musi ze siebie wydać maksimum pracy, a dopiero tam, gdzie już zdolność do pracy zapełnie zanika, przychodzi z pomocą społeczeństwo. I w tym kierunku musi nastąpić pewna reforma. „Opieka społeczna" musi zmniejszać liczbę swych pupilów. Obawiam się, że u nas powiększa.

Doniosłą sprawę budowlaną doskonale ujął Rm. Dr. Gross. Ważne zagadnienie w dyskusji postawione: czy Gmina buduje sama, czy ułatwia budowę prywatnym, na razie musi być rozstrzygnięte w kierunku budowy przez Gminę, jak długo dostarczenie jakiegokolwiek dachu nad głową jest doniosłą kwestją społeczną.

Kilku radców m. poruszyło sprawę dzielnic przyłączonych. Mówi się ciągle o zaniedbaniu tych dzielnic. W odpowiedzi powołam się na moje sprawozdanie w Nrze 2 r. 1928 Dz. rozp. co Kraków zrobił w dzielnicach przyłączonych. Tym, którzy twierdzą, że te dzielnice sameby więcej wykonały, gdyby pozostawały w bycie samoistnym, wskażę na cyfrę końcową, prawie 20-tu miljonów. Chyba dostateczna odpowiedź! Wydajność podatkowa tych dzielnic nie uprawnia do stawiania nadmiernych życzeń, wynosi ona około 600.000 zł rocznie, a wydatki dla tych dzielnic czynione, znacznie prze-

wyższają te wpływy. Mówi się, że te dzielnice wniosły majątek. Tak jest, ale tego majątku się nie uszczupla, a inwestycyj w tych dzielnicach nie czyni się z majątku.

Stan dzielnic przyłączonych w porównaniu z tym, co Kraków objął, zmienił się wprost nie do poznania. O tem się rychło zapomniało.

Prace około podniesienia dzielnic dalszych trwać będą nieprzerwanie i w miarę funduszów będą prowadzone bardzo intenzywnie. Z oświetleniem, kanalizowaniem i porządkowaniem ulic pójdziemy szybko do granic miasta.

Z dwóch stron uczyniono Zarządowi miasta zarzuty na nierównomierne traktowanie żydów. Prezydjum obecne spotykało się w części naszej prasy z zarzutami, że zbytnio popiera żydów. Prawda musi być gdzieś w środku. Co do nieprzyjmowania żydów do pracy w Gminie, to na podstawie 15-letniego doświadczenia stwierdzić muszę, że żydzi nie garną się do służby urzędniczej. Ci, co są, spełniają ją bardzo dobrze.

Do społeczności żydowskiej odnoszę się zupełnie sprawiedliwie. Dałem tego liczne dowody. I słuszne postulaty muszą być w miarę możności budżetowej uwzględnione.

P. Rm. Schreiber zarzuca nam, że nie popieramy potrzeb kulturalnych żydów. Ale żydzi w Krakowie czerpią tak pełną garścią z instytucyj kulturalnych krakowskich, że nie widzę potrzeby stwarzać fikcji, że oprócz tych, chcą mieć jeszcze odrębne swoje.

Wiele zagadnień kulturalnych było w dyskusji poruszonych. I nie dziw: Muzeum Narodowe, wygląd miasta, zabytki. To jest nasz majątek, to w znacznej części nasz „sposób zarobkowania". Ogólne moje wywody o Muzeum Narodowem spotkały się z krytyką p. rm. Haeckera. Opieram się przy swojem zdaniu co do większej wartości placu przy wylocie ul. Mikołajskiej. Będziemy o tem mieli sposobność mówić na Komisji Muzeum Narodowego. Tu muszę zaznaczyć, że Muzeum będzie zawsze co najmniej w c z t e r e c h punktach naszego miasta: Sukiennice (sztuka współczesna), Dom im. Szołayskich (zbiory Jasieńskiego a może i inne), Dom Matejki i właściwe Muzeum. Dla tego ostatniego na długo nie potrzebujemy więcej miejsca, niż te 4 tysiące metrów kw. przy ul. Potockiego. O tem p. Rm. Haecker zapomniał.

Rm. Krzetuski w swym krytycznym wywodzie wskazuje na nierealność budżetu z powodu deficytu z r. 1926. Nie ukrywałem tego deficytu, bo mówię o nim w moim wywodzie wstępnym. Rzecz prosta, że przyjdę z wnioskami co do pokrycia tego deficytu, bo brak gotówki do obrotu z tego tytułu powstały, daje się nam dotkliwie odczuć.

Zarzutu uprawiania systemu „prezydencjalnego" przyjąć nie mogę, jak również zarzutu niezwoływania Sekcyj, stawiania ich wobec faktów dokonanych. Krytyczne te wywody o podkładzie subjektywnym nie zostały poparte dowodami.

Rm. inż. Adelmann swoje interesujące wywody zakończył wezwaniem do współpracy wszystkich czynników zainteresowanych dobrem Miasta. Chętnie to wezwanie podejmuję, tem chętniej, że już przed dwoma laty, obejmując rządy Miasta, zwróciłem się w imię idei współpracy do obu grup, zajmujących w Radzie m. stanowisko opozycyjne, o współudział w zarządzie Miasta Niestety oferta moja ówczesna została odrzucona, widocznie na współpracę wówczas czas jeszcze nie nadszedł, pokazuje się jednak, że się zbliża.

Na inne sprawy, poruszone w dyskusji ogólnej, bedę miał sposobność odpowiedzieć przy rozpatrywaniu poszczególnych działów budżetu.

P r z e w o d n i c z ą c y wiceprez. Dr. S c h n e i d e r wobec spóźnionej pory zamyka posiedzenie o godzinie $10^{1}/_{2}$ w nocy.

Posiedzenie jawne 193 (VI-te budżetowe) w kadencji XVII **z dnia 19 kwietnia 1928 r.**

Obecni: *Prezydent m.:* Inż. Karol R o l l e.
Wiceprez. m.: Witołd O s t r o w s k i.
„ „ Dr. Ludwik S c h n e i d e r.
„ „ Dr. Piotr W i e l g u s.
Sekretarz Rady m.: Franciszek S t r a s i k.
Radców m. obecnych: **70.**
Początek posiedzenia o godz. **6 $^{1}/_{4}$ popołudniu.**

Przed porządkiem dziennym.

Wnioski nagłe.

S e k r e t a r z odczytał następujące wnioski nagłe:

1. Rm. K r z e p o w s k i e g o i tow. w sprawie miej. pojazdów samochodowych:

„Samochody osobowe i ciężarowe należące do Miasta lub przedsiębiorstwa miejskiego będą w miejscu widocznem oznaczone herbem miasta Krakowa".

2. Rm. P o t u c z k a i tow. w sprawie reorganizacji szkolnictwa:

„Rząd nosi się z zamiarem reorganizacji szkolnictwa w Polsce. Odnośny projekt wypracowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświaty Publicznej, wyszedł w druku, z zawezwaniem ogółu społeczeństwa do wydania swej oceny tej zamierzonej ustawy, króra się opiera na siedmioklasowej szkole powszechnej i restryngcji szkół średnich (gimnazjów) z 8 na lat 5.

W tym przedmiocie odbyły się niezliczone zgromadzenia kół nauczycielskich, jakoteż wiece komitetów rodzicielskich szkół średnich w całej Polsce.

Godzi się, aby w tak ważnej dla przyszłej kultury Polski sprawie, zajęła głos i Rada miasta Krakowa, miasta, kolebki oświaty, kultury i sztuki polskiej.

Wzywa się przeto Prezydjum miasta, ażeby sprawę zamierzonej zmiany szkolnictwa w Polsce wzięło na porządek dzienny jednego z najbliższych posiedzeń Rady miasta".

3. Rm. Dr. L a n g a i Dr. R o s e n z w e i g a w spr. budowy Pałacu Sprawiedliwości w Krakowie:

„Budynki sądowe w Krakowie znajdują się w stanie zupełnego zniszczenia. Sale rozpraw, biura sędziów i kancelarje sądowe oraz registratury mieszczą się w wilgotnych norach. Więzienie krakowskie to walące się kazamaty podziemne, wilgotne, z których każdy więzień wychodzi z gruźlicą.

W tych warunkach budowa Pałacu Sprawiedliwości jest koniecznością, która w interesie powagi prawa i wymiaru sprawiedliwości nie może ulec dalszej zwłoce.

Z okazji pobytu Pana Ministra Sprawiedliwości w Krakowie wnosimy:

Rada miejska wzywa Prezydjum miasta, aby wraz z delegacją wybrać się mającą przez Radę miejską przedłożyło Panu Ministrowi Sprawiedliwości straszne warunki, wśród jakich urzędują sądy krakowskie i niezdrowe stosunki panujące w więzieniach krakowskich, w tym celu, aby rząd przyspieszył budowę Pałacu Sprawiedliwości i nowych więżeń w Krakowie".

W odpowiedzi Prezydent Rolle zaznaczył, że Prezydjum m. przygotowało już odpowiedni memorjał do Pana Ministra Sprawiedliwości i wręczy go dziś.

Wniosek rm. Dr. Langa i Dr. Rosenzweiga uchwalono.

Pisma.

Sekretarz odczytał pismo podpisane przez rm. Dr. Emilewicza, Dr. Krzetuskiego, Stączka, Krzepowskiego, Marskiego, Czubryta, Kęska, które brzmi:

„Panie Prezydencie! Podpisani radcy miejscy postanowili z dniem dzisiejszym zawiązać między sobą zespół radców wybranych z nowych dzielnic miasta, pod nazwą Klubu Pracy Gospodarczej.

Program tego Klubu stanowi organiczne złączenie dzielnic z śródmieściem przez szybszą rozbudowę komunikacji i wyposażenie dzielnic w urządzenia kulturalne, ogólne uzdrowienie finansów miejskich i doprowadzenie do faktycznej równowagi budżetowej, obniżenie kosztów administracyjnych, zdrową politykę gruntową i mieszkaniową i podniesienie dobrobytu mas najszerszych.

W skład zarządu Klubu Pracy Gospodarczej wchodzą następujący Radcy m.:

Przewodniczący: p. radca Stączek.

Zastępca Przewodniczącego: p. radca Dr. Krzetuski.

Sekretarz: p. radca Dr. Emilewicz.

Komisję parlamentarną tworzą pp. radcy: Marski, Krzepowski, Stączek, Dr. Krzetuski i Dr. Emilewicz" oraz drugie pismo Klubu Pracy Gospodarczej podpisane przez rm. p. Dr. Emilewicza:

„W imieniu Kolegów — Radców Klubu Pracy Gospodarczej mam zaszczyt oświadczyć co następuje:

Należąc do najrozmaitszych kierunków politycznych złączyliśmy się do wspólnej pracy na terenie Rady m. Krakowa, stawiając sobie za cel: gospodarczy rozwój i dobrobyt całego miasta, zbliżenie przedmieść do stanu kulturalnego starego Krakowa i uzdrowienie finansów miejskich.

Pod względem społecznym dążyć będziemy do wyrównania uczuć nieprzyjaznych między klasami i grupami zawodowemi.

Dobrobyt materjalny i podniesienie poziomu etycznego wśród szerokich mas leżą nam tak samo na sercu jak podniesienie poczucia godności tej Rady i przywrócenia jej w całej rozciągłości uprawnień statutem miejskim i innemi ustawami Radzie przyznanych.

Będziemy zawsze bronili samorządu tak przeciw etatyzmowi i centralizmowi jak przeciw uroszczeniu władz miejskich i ich wdzieraniu się w atrybucje Rady miasta, jej sekcyj i komisyj.

Ze szczególną troską śledzimy ujemny rozwój skarbowości miejskiej. Deficytowa gospodarka ciągnąca się od 1926 roku musi się zakończyć, a jedyna droga do uzdrowienia wiedzie przez twarde i niewdzięczne zadanie zszeregowania potrzeb do ograniczenia wydatków, wyszukania i technicznie szczęśliwego uchwycenia nowych źródeł dochodowych w pierwszem rzędzie dominialnych (z majątku i przedsiębiorstw) a w dalszym rzędzie podatkowych.

Będziemy w tej akcji sanacyjnej pomocni, pragniemy współdziałać w każdej pozytywnej pracy, szczerze, w miarę sił i zapewniamy, że bez cienia uprzedzeń staniemy za każdą dobrą, etyczną społecznie i gospodarczo zdrową sprawą".

Dalszy ciąg obrad nad budżetem r. 1928/29.

Dz. VI. Oświata.

Prezydent m. inż. K. Rolle jako generalny sprawozdawca budżetowy przedstawia następujący bilans Dz. VI.

Wydatki zwyczajne	703.240 złotych
„ nadzwyczajne . . .	36.000 złotych

W dyskusji zabierali głos:

Rm. Dr. Meisels wysunął postulat poparcia szkoły zawodowej dla dziewcząt żydowskich »Ognisko Pracy«, która dając wychowanie około 200 uczenicom odciąża państwową szkołę przemysłową żeńską, a zwłaszcza miejską szkołę gospodarstwa domowego.

Mowca żąda założenia szkoły dla dzieci mających upośledzoną wymowę, poczem zgłasza dwie rezolucje:

1. »Wzywa się Prezydjum miasta aby przygotowało wnioski zmierzające do zorganizowania w najbliższym roku szkolnym obok szkoły dla dzieci niedorozwiniętych prowadzonej przy ul. Rajskiej, specjalnej szkoły (na razie klasy pierwszej) dla dzieci z zaburzeniami mowy, jak jąkanie, bełkotanie, niemota słuchowa na wzór podobnych szkół istniejących zagranicą, a w szczególności w Niemczech i Austrji przy wyjednaniu odpowiedniego kredytu na ten cel«.

2. »Wzywa się Prezydjum miasta, aby przedłożyło sekcjom wnioski w sprawie znaczniejszej subwencji dla szkoły zawodowej dla dziewcząt prowadzonej przez Stowarzyszenie »Ognisko Pracy« przy uwzględnieniu okoliczności, że szkoła odciąża miejskie szkoły zawodowe i miejską szkołę gospodarstwa domowego«.

Rm. Bieleś zgłasza rezolucję:

„Wysokie Prezydjum miasta raczy w miarę uzyskania funduszów (z pożyczki inwestycyjnej) przeprowadzić:

a) konieczne inwestycje w budynkach szkolnych, które najwięcej tego potrzebują;

b) budowę trzech szkół podwójnych męskich i żeńskich, a to w dzielnicy XXII - Podgórze, XVIII, - Warszawskie i VIII - Kazimierz;

c) wziąć pod rozwagę nadbudowę II piętra w szkole przy ul. Lwowskiej l. 60; oraz

d) budowę sali, którąby służyła na odbywanie religji, na gimnastykę, pracownię fryzjerską i t. p. cele w szkole XI im. Dietla (róg ul. Starowiślnej i Miodowej), wskutek czego zniknie wreszcie w szkołach krakowskich powszechnych nauka popołudniowa, która jest ciężarem nietylko dla dzieci, ale dla rodziców i nauczycielstwa".

Rm. P a c h o ń s k i zgłasza rezolucje:

1. Prezydjum poczyni starania u Władz Szkolnych Centralnych zwłaszcza po rozporządzeniu Pana Prezydenta z 19 I. 1928 w sprawie stosunku władz szkolnych do politycznych, aby przewodniczącym Rady szkolnej miejskiej w miastach, gdzie Prezydent jest również starostą, był przewodniczącym nie inspektor szkolny lecz Prezydent miasta.

2. Prezydjum poczyni starania, aby kursa nauczycielskie przeniesione były ze szkoły św. Scholastyki do Państwowego Seminarjum męskiego, poczem przeprowadzi w szkole św. Scholastyki urządzenie sali gimnastycznej, kuchni szkolnej, sali robót kobiecych.

3. Po zaciągnięciu pożyczki Prezydjum wstawi w budżet inwestycyjny budowę szkół a przedewszystkiem na Warszawskiem i w Podgórzu.

Rm. H a e c k e r w dłuższem przemówieniu polemizował z projektem Prezydenta miasta budowy Muzeum Narodowego na zbiegu ul. Potockiego i Kopernika. Mowca proponuje dwa inne punkty nadające się na ten cel: parcelę trzyfrontową przy ul. Rajskiej, lub obszerny objekt gminny przy ulicy Lubicz, dalej mowca porusza sprawę deficytu teatru miejskiego im. Słowackiego. Kraków musi utrzymać teatr, ale dopłacanie kwoty 330.000 zł. rocznie nie na to, żeby ludzie chodzili do teatru, lecz za to, że nie chodzą do teatru, nie może być uważane za popieranie kultury. Pieniądze te płacą mieszkańcy zbyt ubodzy, aby chodzić do teatru, za tych, których na to stać, ale którym się do teatru chodzić nie chce. Taki paradoksalny stan rzeczy nie powinien trwać. Mylne jest przekonanie, jakoby teatr w dzisiejszych czasach nie miał »towaru«. Przeciwnie »towar« jest, ale teatr nie umie go sprzedać. Teatr miejski jest pod względem kupieckim źle prowadzony. Naprawa jest tu konieczna i możliwa. Należy dokonać jej wprzód, zanim teatr zaciągnie nowe zobowiązania na przyszły sezon. Z tego powodu mowca wnosi następującą rezolucję:

»Rada miasta wzywa Komisję teatralną, by zastanowiła się nad sposobami zmniejszenia deficytu teatru miejskiego im. J. Słowackiego i przedłożyła Radzie sprawozdanie w tej kwestji najdalej w przeciągu miesiąca.

Rm. S z u l c porusza sprawę dokończenia Akademji górniczej; przez wykończenie budynku opróżni się pomieszczenie Akademji górniczej dla szkoły powszechnej, porusza konieczność powiększenia lekarzy szkolnych itp.

Rm. S t ą c z e k podnosi kwestję adaptacyj szkół w dzielnicach przyłączonych.

Rm. K o s o b u d z k i porusza naglącą potrzebę przebudowy szkoły przy placu św. Ducha. Co do budowy Muzeum Narodowego, przeciwny jest pomieszczeniu u wylotu ulicy Wolskiej, popiera projekt rm. Haeckera poczem zgłasza rezolucję:

»Rada miasta uprasza Pana Prezydenta, aby polecił jak najrychlejsze zbudowanie szkoły Władysława Jagiełły«.

W odpowiedzi na poruszone przez mowców sprawy Prez. R o l l e udziela szczegółowych wyjaśnień, żali się, że dyskusja budżetowa trwa zbyt długo, przez co cierpi niesłychanie tok urzędowania i czynności administracyjne Magistratu. Prez. Rolle proponuje zwołanie konwentu seniorów dla ukrócenia zbyt szeroko rozwiniętej dyskusji.

Po przerwie wiceprez. D r. S c h n e i d e r podaje do wiadomości uchwałę konwentu seniorów, że z każdego klubu może przemawiać dwóch mowców, z których pierwszy 10 minut, drugi zaś pięć.

W g ł o s o w a n i u D z i a ł VI u c h w a l o n o w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych. Rezolucje zgłoszone do tego działu odesłano do Sekcji IV.

Dział VII Kultura i sztuka.

Prezydent miasta inż. R o l l e przedstawia następujący bilans:

Wydatki	zwyczajne . . .	459.414 zł.
„	nadzwyczajne . .	39.263 „

poczem zapowiada szereg restauracyj zabytków, jak wieży ratuszowej, Barbakanu, Bramy florjańskiej, pomników, przechodzi także do sprawy teatru. Ze względu na liczne trudności trzeba będzie może pomyśleć o wydzierżawieniu teatru. Porusza sprawę budowy Muzeum Narodowego, broniąc swego projektu.

W dyskusji zabierali głos Rm. Prof. Dr. N o w a k, opowiadając się za projektem Prezyd. budowy Muzeum Narodowego, poczem popiera akcję Związku Zawodow. muzyków prosząc o podwyższenie subwencji do 10.000 zł.

Poparcia dla projektu Prez. Rollego budowy Muzeum Narodowego u zbiegu ulicy Kopernika i Potockiego udzielił również Rm. Dr. M u c z k o w s k i.

Rm. Dr. S z o ł a y s k i popiera sprawę subwencji Związkowi Zawodow. muzyków.

Rm. Dr. L a n g przytacza cyfry wykazujące, że frekwencja teatru w roku bieżącym jest naogół większa, niż w roku ubiegłym i nie ma powodów do zbyt wielkich alarmów.

W dalszej dyskusji zabierali głos rm. O p l u s t i l poruszając sprawę zaniedbania kościoła OO. Karmelitów na Piasku, oraz omawiał frekwencję teatru im. J. Słowackiego i sprawę budowy Muzeum Narodowego.

Rm. P a c h o ń s k i zgłasza rezolucję:

1. „Prezydjum poczyni starania, aby planty były otoczone odpowiedniem trwałem ogrodzeniem.

2. Dla dobra młodzieży szkolnej Prezydjum urządzi na Groblach i na Placu Kleparskim skwery i ogródki".

Rm. ks. K a s p r z y k prosi o podwyższenie subwencji dla Muzeum etnograficznego do 1000 zł., porusza sprawę odnowienia kościoła XX. Pijarów, oraz popiera wniosek o podwyższenie subwencji Związkowi Zawodow. muzyków.

Po wyjaśnieniu Prezyd. R o l l e g o — Dział VII. u c h w a l o n o oraz z Działu III. d e f i c y t t e a t r u im. S ł o w a c k i e g o.

Z g ł o s z o n e r e z o l u c j ę d o t e g o D z i a ł u o d e s ł a n o d o S. IV.

Dział VIII. Zdrowie publiczne.

Prezydent R o l l e przedstawia następujący bilans Działu VIII.

Wydatki	zwyczajne . . .	3,075.972 zł.
„	nadzwyczujne . .	1,020.390 „

Rm. D r o z d o w s k i zapytuje w jakiem stadjum przygotowań znajduje się sprawa budowy linji tramwajowej do cmentarza rakowickiego.

Rm. Marski zgłasza rezolucję:

„Wzywa się Prezydjum, ażeby poleciło Magistratowi wypracowanie planu przyszłego centralnego ogrodu (handlowego) miejskiego i plan ten do trzech miesięcy przedłożyło Radzie m. do zatwierdzenia“.

Rm. Krzepowski porusza sprawę przejazdu przez most dębnicki ciężarowych aut Zakładu czyszczenia miasta, które mogą spowodować groźne następstwa gdyż most przez ciągłe przejazdy ciężarowych aut nie wytrzyma obciążenia.

Rm. inż. Adelman zgłasza rezolucję:

„Wzywa się Prezydjum miasta do przedłożenia w terminie jak najkrótszym odnośnej Sekcji i Radzie miejskiej wniosków w sprawie rozszerzenia cmentarza Rakowickiego“.

Mowca porusza sprawę wykończenia kolektorów i usunięcia raz na zawsze groźby wylewu.

Rm. inż. Drobniak domaga się większego udotowania dla parku Wolskiego.

Rm. Stawiński jest zdania, że kierownictwo parku wolskiego powinno spoczywać w Zarządzie ogrodów miejskich.

Szczegółowych wyjaśnień na poruszone kwestje udzielił Prezyd. Rolle.

W głosowaniu Dział VIII. uchwalono.

Zgłoszone rezolucje odesłano do S. I.

Dział IX. Opieka społeczna.

Prezydent Rolle przedstawia następujący bilans Działu IX.

Wydatki zwyczajne . . .	1,380.521	zł.
„ nadzwyczajne . .	25.000	„

Dział IX uchwalono bez dyskusji.

Dział X. Popieranie rolnictwa.

Prezydent Rolle przedstawia następujący bilans Działu X.

Wydatki zwyczajne 28.050 zł.

W głosowaniu Dział X uchwalono bez dyskusji.

Dział XI. Popieranie przemysłu i handlu.

Prezydent Rolle przedstawia następujący bilans Działu XI.

Wydatki zwyczajne . . .	1,005.268	zł.
„ nadzwyczajne . .	191.000	„

Rm. inż. Adelman porusza sprawę zamierzonej wystawy papierniczo-graficznej.

W głosowaniu Dział XI uchwalono bez dyskusji.

Dział XII. Bezpieczeństwo publiczne.

Prezydent Rolle przedstawia następujący bilans Działu XII.

Wydatki zwyczajne . . .	1,005.268	zł.
„ nadzwyczajne . .	191.000	.,

W głosowaniu Dział XII uchwalono bez dyskusji.

Dział XIII. Różne.

Prezydent Rolle przedstawia następujący bilans Działu XIII.

Wydatki zwyczajne . . .	53.220	zł.
„ nadzwyczajne . .	11.500	„

W głosowaniu Dział XIII uchwalono bez dyskusji.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 11·45 w nocy.

Posiedzenie jawne 194 (VII. budżetowe) w kad. XVII z dnia 20 kwietnia 1928.

Obecni: *Prezydent m.:* Inż. Karol Rolle.
Wiceprez. m. Witołd Ostrowski.
„ „ Dr. Ludwik Schneider.
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **57.**
Początek posiedzenia o godz. **6·15 popołudniu.**

Dalszy ciąg obrad nad budżetem roku 1928/29.

Prezydent Rolle jako generalny referent budżetowy przedstawia bilans

dochodów zwyczajnych:

Dział I.	Majątek komunalny	1,679.073	zł.
„ II.	Przedsiębiorstwa komunalne .	2,412.700	„
„ III.	Subwencje i dotacje	234.669	„
„ IV.	Zwroty	1,222.861	„
„ V.	Opłaty administracyjne . . .	478.000	„
„ VI.	Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publiczn.	375.400	„
„ VIII.	Udział w podatkach państw. .	2,200.000	„
„ IX.	Dodatki do podatków państw.	4,315.000	„
„ X.	Podatki samoistne	3,405.820	„
„ XI.	Różne	125.101	„

Dochody nadzwyczajne:

Dział I.	Ze sprzedaży i likwid. majątku	500.000	zł.
„ IV.	Pożyczki	3,125.000	„
„ VII.	Różne	1,725.618	„

Razem dochody budżetu administr.

Zwyczajne . . .	19,827.224	zł.
nadzwyczajne . .	5,350.618	„
Razem . .	25,177.842	zł

W dyskusji zabierali głos:

Rm. Dr. Rosenzweig domaga się podwyższenia dochodu ze Spółki »Caro« o 20.000 zł. i przeznaczenia tego dochodu na akcję dożywiania dzieci szkolnych, poczem zgłasza rezolucję:

1. „Rada miejska wzywa Prezydenta miasta, aby dla każdej szkoły powszechnej ustanowiono zawodową opiekunkę szkolną, która ma się zająć zdrowiem młodzieży, zbadaniem konieczności niesienia dla niej pomocy żywnościowej, odzieżowej i szkolnej, i przedkładania odnośnych wniosków Prezydentowi miasta i miejskiej Komisji Opieki Szkolnej.

Wydatki połączone z utrzymaniem tych opiekunek przedłoży Prezydent miasta odnośnym Sekcjom i Radzie miejskiej do uchwalenia".

2. „Rada miejska wzywa Prezydenta miasta, aby bezzwłocznie w wykonaniu ustawy z dnia 6-go marca 1928 r. poz. 267 powołał do życia miejską Komisję opieki społecznej i instytucję opiekunów społecznych—dzielnicowych".

3. „Rada miejska wzywa Prezydenta miasta, aby bezzwłocznie wyłożył wszystkie zamknięcia rachunkowe niezałatwione dotychczas przez Radę miejską do publicznego przeglądu, a następnie przedłożył je Radzie miejskiej do zatwierdzenia".

W odpowiedzi na wniosek Rm. Dra Rosenzweiga, Prezyd. Rolle zaznacza, że nie uważa za wskazane podwyższenie dochodów z tej spółki, ponieważ ma ona charakter użyteczności publicznej. Dochody z tej Spółki mają już swoje przeznaczenie, albowiem z nich i z zaoszczędzonych innych wydatków, postanowiło Prezydjum miasta przystąpić do budowy schroniska dla bezdomnych.

Rm. Dr. Krzetuski zgłasza wniosek:

„Wzywa się pp. radców członków Rady Zawiadowczej S. A. Komun. Kopalni w Jaworznie, aby bilans tej Spółki za rok 1927 z załącznikami przed Walnem Zebraniem akcjonarjuszy przedłożyli Sekcji Skarbowej celem udzielenia zastępcom miasta w Radzie zawiadowczej wskazówek co do zatwierdzenia rachunków rocznych i rozdziału zysków".

Rm. inż. Drobniak po bardzo wyczerpującem ujęciu gospodarki Jaworznickiej Komun. Kopalni węgla zgłasza wniosek:

„Wzywa się pp. radców m. Członków Rady Nadz. Komun. Kopalni węgla w Jaworznie, aby zamknięcie rachunkowe wraz z sprawozdaniem za rok 1927 po Walnem Zebraniu przedłożyli Radzie miejskiej".

W głosowaniu wniosek Rm. Dra Rosenzweiga upadł.

Budżet administracyjny w dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych uchwalono.

Rezolucję Rm. Dra Rosenzweiga przekazano odnośnym Sekcjom.

Wniosek Rm. inż. Drobniaka uchwalono.

Wniosek Rm. Dra Krzetuskiego upadł.

Budżety przedsiębiorstw komunalnych.

Prezydent m. inż. K. Rolle przedstawia budżety Zakładów miejskich w wydatkach zwyczajnych, nadzwyczajnych, w dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych:

Wodociąg miejski:

Wydatki zwyczajne . . .	2,410.092	zł.
„ nadzwyczajne . .	503.436	„
dochody zwyczajne . . .	2,910.092	„
„ nadzwyczajne . .	503.436	„

Elektrownia miejska:

Wydatki zwyczajne . . .	6,714.750	zł.
„ nadzwyczajne . .	2,575.000	„
dochody zwyczajne . . .	7,564.750	„
„ nadzwyczajne . .	2,575.000	„

Gazownia miejska:

Wydatki zwyczajne . . .	2,725.502	zł.
„ nadzwyczajne . .	430.000	„
dochody zwyczajne . . .	3,124.002	zł.
„ nadzwyczajne . .	430.000	„

Rzeźnia miejska wraz z chłodnią, fabryką lodu i kafilerją:

Wydatki zwyczajne . . .	784.162	zł.
„ nadzwyczajne . .	527.050	„
dochody zwyczajne . . .	1,334.162	„
„ nadzwyczajne . .	527.050	„

Miejska wytwórnia mydła:

Wydatki zwyczajne . . .	173.700	zł.
dochody „ . . .	179.900	„

Miejskie zakłady ceramiczne:

Wydatki zwyczajne . . .	820.000	zł.
dochody „ . . .	920.000	„

Miejski skład węgla i drzewa:

Wydatki zwyczajne . . .	113.500	zł.
dochody „ . . .	119.500	„

Mechaniczna piekarnia:

Wydatki zwyczajne . . .	1,349.000	zł.
dochody „ . . .	1,350.000	„

Teatr miejski im. Jul. Słowackiego:

Wydatki zwyczajne . . .	841.400	zł.
„ nadzwyczajne . .	30.000	„
dochody zwyczajne . . .	511.400	„
„ nadzwyczajne . .	30.000	„

Następnie Prezyd. Rolle zgłasza wniosek Komisji dla zakładów przemysłowych:

„Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1928 stałą opłatę wodociągową t. zw. podatek wodociągowy z § 6 ustawy wodociągowej dla m. Krakowa od właścicieli realności w wysokości 4% czynszu podstawowego, ustalonego dla wymiaru podatku od nieruchomości przy potrąceniu z sumy czynszu 4% tytułem świadczeń wodociągowych". (L. 25/3 z. w. 927).

Budżety przedsiębiorstw miejskich uchwalono bez dyskusji.

Ustawę wodociągową uchwalono.

Prezydent inż. K. Rolle zgłasza następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

1) zatwierdza się przedłożony budżet administracyjny wydatków i dochodów oraz budżety przedsiębiorstw komunalnych;

2) opodatkowani w mieście Krakowie uiszczać będą:

a) podatki i opłaty o charakterze podatków bezpośrednich,

b) podatki i opłaty o charakterze podatków pośrednich, których wyszczególnienie znajduje się w niniejszym budżecie w działach VIII, IX i X dochodów, str. 126—131;

3) Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1928 stałą opłatę wodociągową t. zw. podatek wodociągowy z § 6 ustawy wodociągowej dla m. Krakowa od właścicieli realności w wysokości 4 procent czynszu podstawowego ustalonego dla wymiaru podatku od nieruchomości przy potrąceniu z sumy czynszu 4 procent tytułem świadczeń wodociągowych.

Wniosek Prez. Rollego uchwalono.

Wobec uchwalenia całego budżetu Prez. Rolle złożył podziękowanie członkom Rady miasta za pracę

w obradach siedmiu posiedzeń budżetowych, oraz wiceprez. Dr. Schneidrowi za trudy przewodnictwa.

Po wyczerpaniu obrad nad budżetem przystąpiono do głosowania nad rezolucją rm. Dr. Rosenzweiga w sprawie nowych wyborów do Rady m.

Rezolucja brzmi:

„Rada miejska uznaje, że utrzymanie dotychczasowego składu Rady miejskiej, z uwagi na jej zdekompletowanie i pochodzenie z kurjalnych wyborów, jest niemożliwem. Jedynem wyjściem z tej sytuacji jest rozpisanie wyborów do Rady miejskiej. Stojąc na stanowisku uchwały Rady miejskiej z roku 1919, o wprowadzeniu 5-przymiotnikowego prawa wyborczego do Rady miasta Krakowa, Rada wzywa Prezydenta miasta, aby zwrócił się do Sejmu i do Rządu o rozszerzenie dekretu 5-przymiotnikowego prawa wyborczego, obowiązującego na terenie b. Kongresówki, na miasto Kraków, celem bezzwłocznego rozpisania nowych wyborów".

Rezolucję rm. Dr. Rosenzweiga uchwalono.

Przewodnictwo obejmuje Prezydent inż. K. Rolle.

Poza porządkiem dziennym.

I. Pożyczka 200.000 złotych na dokończenie budowy domu mieszk. przy ulicy Słonecznej.

Imieniem Prezydenta miasta wiceprezydent Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 200.000 złotych (dwieście tysięcy) z funduszu rozbudowy miast na dokończenie budowy 3-piętrowego domu mieszkalnego przy ulicy Słonecznej w Dz. XII dla funkcjonarjuszy Elektrowni miejskiej.

2. Pożyczka zostanie zaciągniętą z funduszów przeznaczonych na cele rozbudowy miast w myśl uchwały Komitetu rozbudowy z dnia 11 kwietnia b. r. na warunkach ustalonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Ponieważ zaciągnąć się mająca pożyczka wypłacona być może wedle wskazanej już kolejności dopiero po kilku tygodniach, przeto upoważnia się Pana Prezydenta miasta, by w Banku Gospodarstwa Krajowego z tegoż funduszu na warunkach przez Bank podanych zaciągnął pożyczkę w kwocie 200.000 zł. z tem, że pożyczka ta zostanie spłacona w swoim czasie z pożyczki w ustępie 1 podanej.

4. Do podpisania niniejszych dokumentów upoważnia się P. Prezydenta miasta względnie Jego zastępcę oraz Radców m. pp. Dra Marjana Langa i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich pp. Radców m. Dra Adama Müllera i Marcelego Dutkiewicza.

Uchwalono. (L. prez. 4162/28).

II. Pożyczka 300.000 zł. na budowę domów mieszkalnych o małych mieszkaniach.

Imieniem Prezydenta miasta wiceprezydent Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia pożyczki z funduszu rozbudowy miast w kwocie 300.000 złotych (trzysta tysięcy) na budowę domów mieszkalnych o małych mieszkaniach.

2. Pożyczka zostanie zaciągnięta z funduszów przeznaczonych na cele rozbudowy miast w myśl uchwały Komitetu rozbudowy z dnia 11 kwietnia b. r. na warunkach ustalonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Ponieważ zaciągnąć się mająca pożyczka wypłacona być może wedle wskazanej już kolejności dopiero po kilku tygodniach, przeto upoważnia się Pana Prezydenta miasta, by w Banku Gospodarstwa Krajowego z tegoż funduszu na warunkach przez Bank podanych zaciągnął pożyczkę w kwocie 300.000 złotych z tem, że pożyczka ta zostanie spłacona w swoim czasie z pożyczki w ustępie 1 podanej.

4. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta względnie Jego zastępcę oraz Radców miejskich pp. Dra Marjana Langa i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich pp. Radców miejskich Dra Adama Müllera i Marcelego Dutkiewicza.

Uchwalono. (L. prez. 4163/28).

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 7 1/2 wieczór.

Posiedzenie jawne 195 w kad. XVII z dnia 26 kwietnia 1928.

Obecni: *Prezydent m.:* Inż. Karol Rolle.
Wiceprez. m. Witołd Ostrowski.
„ „ Dr. Ludwik Schneider.
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **62.**
Początek posiedzenia o godz. **6·15 popołudniu.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie żałobne.

Prezyd. Rolle poświęcił gorące wspomnienie żałobne zmarłemu Członkowi Rady m. śp. Michałowi Konopińskiemu, wygłaszając następujące przemówienie:

Świetna Rado!

W dniu 23-go bm. po długiej chorobie zmarł Kolega nasz śp. Michał Konopiński.

Jeszcze przed oczami mamy tę piękną postać, tak charakterystyczną wśród murów naszego Miasta, jeszcze mamy w pamięci pogodne oblicze patrzące na świat oczami Człowieka bez żółci, a już Go wśród nas nie ma.

Ciężka choroba od pół roku już nie pozwalała Mu brać udziału w naszych obradach, ale dawniej należał On do najczynniejszych Członków Rady, a w sprawach oświatowych i kulturalnych zabierał często głos, słuchany zawsze z uwagą i uznaniem.

Rzecz każdą ujmował z nadzwyczajną rozwagą, a zgłębiał ją gruntownie, bo sumienna praca i gruntowne opanowanie przedmiotu było cechą Jego.

Był bardzo lubiany przez wszystkich, którzy się z Nim zetknęli, poważanie miał u najszerszych warstw.

Wybrany w r. 1905 do Rady Miasta zajmował się głównie sprawami szkolnemi, które Jego, jako dawnego pedagoga szczególnie pociągały.

Wybrany delegatem Rady do Rady Szkolnej Krajowej, mandat ten wysoko cenił, bardzo poważnie go traktował, a sprawozdania Jego ze sprawowania mandatu, wydawane drukiem, są obrazem szkolnictwa ówczesnej epoki w b. Galicji.

Przez 40 lat nieprzerwanie w Krakowie redagował »Nową Reformę«, zrósł się z miastem, ukochał je i wiernie mu służył. Z grona ludzi bliskich, z grona, które naszej Radzie dało Asnyka, Rottera, Bandrowskiego, i wielu innych, wyszedł i ich towarzysz śp. Konopiński.

Uczciliście pamięć tego, który był dobrym synem Ojczyzny, dobrym obywatelem tego miasta, a imię Jego w kronikach naszych ku wiecznej pamięci zapisane będzie.

Przemówienia Prezydenta Rollego wysłuchała Rada miejska stojąc.

Urlopy.

Rada miejska udzieliła następujących urlopów celem poratowania zdrowia:

Prezyd. m. Rollemu w czasie od 1/6 do 15/7, wiceprez. m. Witołdowi Ostrowskiemu od 1/7 do 15/8, wiceprez. Dr. Schneidrowi od 1/8 do 15/9, wiceprez. Dr. Wielgusowi od 15/7 do 31/7 i od 15/8 do 15/9.

Radcy m. Chwastkowi na 8 tygodni.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał następujący wniosek nagły Rm. inż. Adelmana i tow. w sprawie okrężnego handlu:

Wniosek brzmi:

»W powołaniu się na art. 55 rozp. Prez. R. P. o prawie przem. z dnia 7 czerwca 1927 Dz. U. Nr. 53 poz. 468 wnoszę:

1) Z uwagi na niepomierny wzrost handlu okrężnego Rada Miejska uchwala odnieść się do miejscowej Władzy Wojewódzkiej, aby ta korzystając z przepisu art. 55 ustęp I. cyt. ustawy przemysł. wydała zarządzenie, iż w gminie m. Krakowa na prowadzenie przemysłu okrężnego wymienionego w art. 45 lit. l. tj. na sprzedaż towarów od 1 czerwca 1928 wymagane będzie osobne zezwolenie miejscowej władzy przemysłowej I instancji«.

Wniosek niniejszy odesłano do Sekcji III i VIII do regulaminowego traktowania.

Porządek dzienny.

W związku z zamiarem zaciągnięcia pożyczki zagranicznej w wysokości 8,000.000 dolarów, waloryzacją pożyczki 4,000.000 złotych zaciągniętej w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, oraz zaciągnięciem krótkoterminowej pożyczki w wysokości 14,000.000 zł. w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na inwestycje miejskie i programem zużycia tych pożyczek, wiceprezydent m. Dr Wielgus złożył Radzie miejskiej następujące sprawozdanie:

Skryptem dłużnym z dnia 10 czerwca 1925 zaciągnęła Gmina m. Krakowa w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczkę w kwocie 4,000.000 zł. oprocentowaną po 10½ w stosunku rocznym, zwrotną w ciągu 3-ch lat tj. najpóźniej 30 czerwca 1928 r. Procenta od pożyczki zostały potrącone przy wypłacie samej pożyczki do dnia 31 grudnia 1925 r., od tego zaś dnia obowiązana była Gmina płacić przypadające odsetki co pół roku z góry dnia 1 stycznia i 1 lipca każdego roku. W razie zwłoki w opłacie procentów pretensja cała miała być naraz płatną. Od zaległych procentów półrocznych obowiązaną była Gmina płacić odsetki zwłoki w wysokości 2% miesięcznie.

Gmina nie zapłaciła ani żadnej z półrocznych rat odsetkowych ani też nie zapłaciła żadnych procentów zwłoki.

Promesą z dnia 6 września 1926 r. L. 80001/201056 H. 7882/2934 przyznał Bank Gosp. Gminie m. Krakowa nową pożyczkę hipoteczną w kwocie 400.000 zł. w złocie. Gdy Gmina m. Krakowa chciała przystąpić do realizowania tej pożyczki, wtedy Bank Gospodarstwa Krajowego zażądał aby cała ta pożyczka została zużyta na pokrycie zaległych odsetek i odsetek zwłoki od wspomnianej pożyczki 4,000.000 zł. z przyn., inaczej zagroził Bank Gospodarstwa Krajowego wdrożeniem kroków egzekucyjnych celem ściągnięcia całej pożyczki 4 miljony zł. z przyn. Wskutek tego Gmina m. Krakowa odniosła się do Banku Gospodarstwa Krajowego pismem z dnia 26 października 1926 L. 24371/26/II. a. proponując Bankowi Gospodarstwa Krajowego konwersję tej pożyczki 4 miljony zł. z przyn. w ten sposób, by tę pożyczkę Bank Gospodarstwa Krajowego rozdzielił na dwie części: częściową kwotę 2,200.00 zł. zamienił na kredyt długoterminowy, przy jednoczesnem obniżeniu oprocentowania reszty pożyczki w kwocie 1,800.000 zł. jako użytej na spłatę pożyczki szwajcarskiej, odnośnie do której Gmina m. Krakowa przyjęła na siebie daleko idące zobowiązania, bo właśnie w kwocie 1,800.000 zł., choć w rzeczywistości Gmina m. Krakowa byłaby uprawniona zwaloryzować w sumie o wiele niższej.

Na wspomniane pismo Gminy m. Krakowa Bank Gospodarstwa Krajowego pismem z dnia 7 stycznia 1927 r. zaproponował nowację powyższej pożyczki 4 miljony zł. i zamianę jej z pożyczki krótkoterminowej na pożyczkę długoterminową pod następującymi warunkami:

1) Pożyczka zostanie zwaloryzowana na złote w złocie t. zn. Gmina winną będzie Bankowi Gospodarstwa Krajowego 4 miljony złotych w złocie, co po dzisiejszym kursie franka szwajc. wynosi około złotych obiegowych 7 miljonów 60 tysięcy.

2) Przy zamianie na pożyczkę długoterminową będą liczone odsetki 8% rocznie i to od dnia 1 stycznia 1926 r., a odnośna kwota zostanie doliczona do kapitału dłużnego (1,402.000), co wszystko wyniosłoby razem około 8,400.000 zł.

3) Na całą w ten sposób obliczoną sumę udzieli Bank Gospodarstwa Krajowego Gminie m. Krakowa pożyczkę w obligacjach komunalnych lub w listach zastawnych, które Bank zakupi po kursie 80%.

Sprawa ta była przedmiotem obrad na połączonych Sekcjach II. i III. w dniu 2 marca 1927, 22 marca 1927 r., 12 października 1927 r. i 9 grudnia 1927 r., przyczem obie te Sekcje wyraziły zapatrywanie, że sprawę tę należy kompromisowo załatwić i zgodzić się na częściową waloryzację wspomnianej pożyczki 4 miljony z przyn. pod warunkami, że:

1) Pierwsza alternatywa: z całej pożyczki zostanie zwaloryzowana tylko częściowa kwota 2,200.000 zł., najwyżej o 25%, a Gmina zapłaci wszystkie zaległe procenta i procenta zwłoki; obliczona w ten sposób pretensja zostanie Bankowi naraz zapłacona.

2) Druga alternatywa: całe 4,000,000 zł. będą zwaloryzowane o 25%, odsetki zwłoki odpadają, zaś procenta bieżące zostaną ograniczone na 8%; spłata zaś całej pożyczki gotówką.

Przy pierwszej kombinacji, gdzie procenta i procenta zwłoki pozostają, a waloryzacja 25% dotyczy tylko częściowej kwoty 2,200.000 zł., waloryzacja wyniesie 550.000 zł. czyli mniej od tego co żąda Bank (624.650 zł.) w kwocie 74.650 zł.

Przy drugiej alternatywie, gdzie waloryzacja całych 4,000.000 zł. w wysokości 25%, procenta zwłoki odpadają, a procenta bieżące ograniczono do 8%, w ten sposób obliczona waloryzacja tj. 4,000.000 zł. + 25% waloryzacji tj. 1,000.000 zł. + 8% za $2^1/_2$ lat tj. 800.000 zł. czyli mniej o 92.000 zł.

3) Gmina m. Krakowa otrzyma od Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczkę w kwocie do 15,000.000 zł. w obligach komunalnych, przyczem z pożyczki tej spłacona zostanie wspomniana pożyczka 4,000.000 zł. z przyn., reszta zaś zostanie wypłacona Gminie gotówką, przyczem Sekcje upoważniły Prezydenta miasta do przeprowadzenia z Bankiem Gospodarstwa Krajowego pertraktacyj na zasadach wyż wspomnianych.

Pan Prezydent miasta wspólnie z Drem Zollem i ze mną a następnie jeszcze raz bez współudziału Pana Doktora Zolla odbył konferencję z reprezentantami Banku Gospodarstwa Krajowego, opierając się na wskazówkach Sekcyj II. i III.

Po przeprowadzonych pertraktacjach Bank Gosp. Kraj. pismem z dnia 30 grudnia 1927 roku przedstawił Gminie m. Krakowa swoje odmienne w tej sprawie stanowisko, a zarazem rozliczenie pretensji z tytułu na wstępie wspomnianej pożyczki, przyczem w rozliczeniu tem obstaje przy procentach bieżących $10^1/_2$%, procenta zaś zwłoki oblicza po dzień 30 czerwca 1926 po 24%, od 1 lipca 1926 do 31 marca 1927 po 20%, od 1-go kwietnia 1927 do 30 września 1927 po 14%, a od 1-go października 1927 po 12%, tytułem zaś częściowej waloryzacji policza Bank kwotę 624.650 zł. tj. około 15% tak, że cała pretensja Banku po dzień 31 grudnia 1927 wynosi łączną kwotę 5,640.000 zł., zaś przyjmując dzień 30 kwietnia 1928 jako dzień prawdopodobnej wypłaty tej pożyczki kwotę 5,892.000 zł.

Bank Gosp. Kraj. oświadczył, że na pokrycie tej pożyczki, a nawet na projektowane przez Gminę inwestycje udzieli Gminie m. Krakowa pożyczkę w wysokości 17,000,000 zł. w złocie 7%-owych obligacjach komunalnych bez podania wysokości kursu, który to kurs obraca się obecnie wokoło 81 do 82% i odnośne pismo do Gminy miasta Krakowa wystosował z podaniem warunków których dopełnić należy.

W międzyczasie jednak sytuacja uległa zmianie, o tyle, że Bank Gosp. Kraj. swoje pierwotne stanowisko co do pożyczki długoterminowej zmienił wprawdzie niewyraźnie, ale w tej formie, że byłby skłonnym umożliwić Gminie za pośrednictwem swych korespondentów zagranicznych uzyskanie znaczniejszej dolarowej pożyczki miejskiej.

Przy ustnej dopiero pertraktacji P. Prezydenta m. i Wiceprezydenta Wielgusa z P. Naczelnym Dyrektorem Banku Gospod. Kraj. Konderskim w Krakowie stwierdzono, że poprzednie przyrzeczenie Banku Gosp. Kraj. udzielenia Gminie m. Krakowa pożyczki w obligach komunalnych w kwocie 17 miljonów złotych w złocie jest nierealne, bo Min. Skarbu transakcji tej nie aprobuje, wychodząc ze założenia, że Bank Gosp. Kraj. długoterminowe pożyczki komunalne może udzielać tylko tym miastom, które nie są w możności uzyskania pożyczki zagranicznej, że natomiast Kraków jako jedno z miast większych, tudzież takie, które ma zagranicą dobre imie jako silna finansowa jednostka, winno się starać o długoterminową pożyczkę zagraniczną, a nie korzystać w tym kierunku z funduszów Banku Gosp. Kraj.

Dano nam przytem znać poufnie, że na krótkoterminową pożyczkę Banku Gosp. Kraj. liczyć możemy. W tym też sensie otrzymało Prezydjum miasta pismo Banku Gosp. Kraj. z dnia 28 marca 1926, w którem Bank Gosp. Krajow. oświadczył gotowość prowadzenia gestji pożyczki zagranicznej.

Wskutek tego Prezydjum miasta wniosło do Banku Gosp. Kraj. pismo z dnia 12 kwietnia 1926 z prośbą o udzielenie Gminie miasta Krakowa już tylko krótkoterminowej gotówkowej pożyczki w kwocie 12 miljonów złotych z tem, że z tej pożyczki zostanie spłacona pożyczka t. zw. szwajcarska w sumie około 6 miljonów zł. zaś reszta około 6 miljonów zł. zostanie przeznaczona na inwestycje. Pożyczka ta ma być spłacona z długoterminowej pożyczki zagranicznej.

Bank Gosp. Kraj. zajął zasadniczo przychylne stanowisko i telegraficznie zawiadomił Prezydjum miasta w dniu 20 kwietnia 1928, że pożyczkę 8 miljonów zł. na $9^1/_2$% zasadniczo przyznano i że promesa nadejdzie. Podczas telefonicznej w tej sprawie rozmowy reprezentant Banku oświadczył, że możliwe jest podwyższenie tej pożyczki do 8,000.000 zł.

Ponieważ w międzyczasie okazało się, że na najkonieczniejsze inwestycje potrzeba obecnie Gminie nie 6 ale 8 miljonów zł. zwłaszcza, że od tej pożyczki zostaną strącone półroczne odsetki po $9^1/_2$% i koszta administracyjne, przeto należy poczynić starania, ażeby Bank Gosp. Kraj. udzielił Gminie m. Krakowa pożyczkę któtkoterminową w wysokości 14 miljonów złotych i od uzyskania takiej pożyczki uczynić zależnem waloryzację pożyczki 4 milj. zł. z przyn. przez Bank Gosp. Kraj. zaprojektowaną — poczem imieniem Sekcji skarbowej i prawniczej zgłasza następujące wnioski:

Rada miejska uchwali:

I. Waloryzacja pożyczki 4,000.000 złotych zaciągniętej w Banku Gospodarstwa Kraj. w Warszawie.

1. Rada miasta imieniem Gminy miasta Krakowa postanawia zwaloryzować pożyczkę zaciągniętą w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie skryptu dłużnego z dnia 10 czerwca 1925 r. w kwocie 4,000.000 zł. oprocentowanej po $10^1/_2$% w stosunku rocznym, zwrotnej w ciągu trzech lat t. j. najpóźniej w dniu 30 czerwca 1928 r. zpn. kwotą 624.650 zł.

2. Rada miejska upoważnia Prezydenta miasta do spłacenia pożyczki pod 1) wspomnianej obliczonej w spo-

sób wskazany pismem Banku Gosp. Kraj. z dnia 30-go grudnia 1927 L. 18, 645/OKD/II. K. 24 przy uwzględnieniu częściowej waloryzacji pożyczki w kwocie 624.650 złotych.

3. Częściową waloryzację pożyczki czyni Gmina miasta Krakowa zawisłą od udzielenia przez Bank Gospodarstwa Krajow. nowej pożyczki gotówkowej w wysokości 14,000.000 złotych, z której to kwoty pożyczka pod 1) zostanie w całości spłaconą.

4. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Prezydenta miasta względnie jego zastępcę oraz Radców m. Dra Ignacego Landaua i Dra Marjana Langa, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, Radców m. Henryka Pachońskiego i Zygmunta Siemka. (L. prez. 15/28).

II. Sprawa zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w Bankach zagranicznych w wysokości 8.000.000 dolarów St. Zjedn. Ameryki półn., względnie za pośrednictwem Banku Gospod. Krajow. na inwestycje miejskie.

1. Rada miasta imieniem Gminy m. Krakowa postanawia zaciągnąć w Bankach zagranicznych za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego lub też bezpośrednio długoterminową pożyczkę inwestycyjną w wysokości do 8,000.000 dolarów St. Zjedn. Ameryki północnej na najdogodniejszych warunkach i upoważnia Prezydenta miasta do przeprowadzenia potrzebnych pertraktacyj z tem zastrzeżeniem, że po przeprowadzonych pertraktacjach szczegółowe warunki pożyczki zatwierdzi Sekcja II i III tudzież Rada miejska.

2. Ponieważ zrealizowanie wspomnianej pożyczki wymagać będzie stosunkowo dłuższego czasu, dlatego postanawia Rada miejska zaciągnąć w Banku Gospod. Krajow. w Warszawie krótkoterminową pożyczkę gotówkową w kwocie 14,000.000 zł. spłacalną z pożyczki pod 1). Zaciągnięcie tej pożyczki nastąpi na warunkach przez Bank Gospod. Kraj. wskazanych. Rada miejska upoważnia Prezydenta miasta do przeprowadzenia potrzebnych pertraktacyj i zrealizowania tej pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajow. imieniem Gminy m. Krakowa.

3. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Prezydenta miasta względnie jego zastępcę oraz Radców m. Dra Ignacego Landaua i Dra Marjana Langa, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich Radców m. Henryka Pachońskiego i Zygmunta Siemka. (L. prez. 4261/28).

III. Sprawa zaciągnięcia krótkoterminowej pożyczki w wysokości 14,000.000 zł. w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na inwestycje miejskie i program zużycia tejże pożyczki.

Zgodnie z uchwałą Rady m. z dnia 26 kwietnia 1928 r. L. prez. 4261/28 upoważniającą Prezydenta m. do zaciągnięcia dla Gminy miasta Krakowa gotówkowej pożyczki w kwocie 14,000.000 złotych w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, uchwala się następujący program zużycia powyższej pożyczki:

1. Na spłacenie pożyczki w kwocie 4,000.000 zł. zaciągniętej w Banku Gosp. Kraj. w Warszawie na podstawie skryptu dłużnego z dnia 10 czerwca 1925 r. wraz z należnemi odsetkami, odsetkami zwłoki po dzień 30 kwietnia 1928 r. i częściową waloryzacją . . . . 5,892.000 zł

2. Na przeprowadzenie następujących inwestycyj: a) na zapłacenie ceny kupna gruntów nabytych:

I. Od hr. Alfreda Potockiego w Dz. XXI. (Płaszów) . . . . 636.500 „

II. Od Zakonu OO. Augustjanów w Dz. VIII. (Kazimierz) . . . . . . 900.000 „

III. Od Dobrowolskiego w Dz. XXII. (Podgórze) . . . . 110.500 „

b) na dotowanie nadzwycz. budżetu na rok 1928/29 na następujące wydatki:

Dz. V. Drogi i place publiczne:

§ 148 b) zakupno dwóch walców drogowych . . . 76.000 zł
§ 148 c) zakupno maszyny do robienia bet. asfalt. . . 27.500 „

Dz. VIII. Zdrowie publiczne:

§ 171 a) zapłata trzech rat za samochody zakupione dla Zakł. czyszcz. m. . 400.000 „
§ 172 a) budowa kolekt. zach. 200.000 „
§ 178 a) b) budowa ustępów publicznych . . . . 60.000 „

Dz. XI. Popieranie przemysłu i handlu:

§ 184 a) Budowa targowiska na Placu Nowym . . . 123.000 zł

Dz. XII. Bezpieczeństwo publiczne:

§ 185 a) uzupełn. i wymiana przyrządów dla Straży pożarnej . . . . . 129.000 zł — 1,015.500 zł

c) budowa hal targowych . . . . 970.000 „

d) budowa szkoły męsko-żeńskiej w Dz. Warszawskie . . . . 600.000 „

e) rozszerzenie cmentarza przez wykupno gruntów od Jędrzeja Kumali i tow. w Dz. XVIII. . . . . 600.000 „

f) udział Gminy w budowie mostu na Wiśle w przedłużeniu ul. Krakowskiej 800.000 „

g) budowa Muzeum Narodowego I. rata . . . . 1,000.000 „

h) kupno cegielni miejsk. I. rata . 1,000.000 „

i) usunięcie Młynówki w obrębie miasta . . . . 300.000 „

13,824.500 zł

Koszta odsetki i t. p. . . . . . 175.500 „

Razem . . . 14,000.000 zł

Przed wykonaniem poszczególnych inwestycyj podane będą szczegółowe wnioski i kosztorysy poszczególnym Sekcjom Rady m. i Radzie miejskiej do zatwierdzenia. (L. prez. 3864/28).

W dyskusji na ten temat zabrali głos:

Rm. Dr. Krzetuski obawia się pożyczki zagranicznej amerykańskiej, która w najlepszym razie po-

ciągnie za sobą wydatek roczny w procentach w sumie 800.000 zł. rocznie. Imieniem Klubu Pracy Gospodarczej uważa, że najpierw należałoby znaleźć pokrycie w budżecie dla takiej pożyczki a potem dopiero stawiać pytania, czy pożyczkę zaciągnąć. Pożyczkę 8 miljonów dolarów uważa mowca za zbyt wysoką dla Krakowa. Należałoby zdaniem mowcy przyznać Bankowi Gosp. Kraj. klauzulę waloryzacyjną w sprawie 4 miljonowej pożyczki i umówić się o nowe spłaty.

Wydatki inwestycyjne, jakie przedstawia Prezydjum miasta, są częściowo przewidziane w zwykłym budżecie a częściowo dadzą się odłożyć na czas poprawy warunków finansowych miasta.

Rm. Holeksa jest zdania, że podane przez referenta Dr. Wielgusa warunki pożyczki, nie są dość jasne — $9^1/_2$ %, jakie żąda Bank Gospodarstwa Krajowego są — procentem lichwiarskim, ponieważ Bank Gospodarstwa Krajowego operuje funduszami nieoprocentowanymi, bo państwowymi.

Odsetki z sumą, którą miasto będzie musiało zapłacić Bankowi Gosp. Kraj. tytułem prowizji, są zbyt wygórowane; prywatne instytucje udzielą dziś miastu pożyczek znacznie tańszych.

Rm. Dr. Rosenzweig oświadcza, że w interesie miasta leży zaciągnięcie pożyczki, ma jednak pewne zastrzeżenia co do programu prac inwestycyjnych i pożyczki amerykańskiej.

Rm. Dr. Lang przestrzega przed zaciąganiem pożyczki zagranicznej, która obciąży na szereg lat budżet miasta, a to ze względu na wysoką obecnie stopę procentową pożyczek zagranicznych i zaleca, aby w umowie miasto zastrzegło sobie możność wcześniejszej spłaty sumy pożyczkowej.

Rm. Dr. Gross stwierdza, że pożyczka krótkoterminowa w Banku Gosp. Kraj. zaciągnięta zostaje w rachunku bieżącym — wobec tego miasto będzie tylko o tyle podnosiło pożyczkę, o ile będzie potrzebowało pieniędzy. Szczegółowe plany inwestycyj będą przedłożone Radzie i dopiero po ich uchwaleniu będzie się podnosić z Banku potrzebne kwoty. Mówca twierdzi że Dr. Krzetuski niesłusznie zarzuca, że naprzód trzeba znaleźć pokrycie procentów i zwrotu pożyczki, a potem dopiero można pożyczkę zaciągnąć. Taki proceder byłby zupełnie nieracjonalny. Można tylko w ogólności zbadać sprawę późniejszego pokrycia, licząc się z ogólną możnością finansową miasta. Kraków jest jednak miastem bardzo bogatem, a skoro tylko warunki normalne nastaną, wtedy Kraków nie będzie prosił się wierzyciela o pożyczkę — lecz odwrotnie — wierzyciel będzie poszukiwał nasze miasto, jako dłużnika, bo Kraków jest dobrym dłużnikiem!

Co do pożyczki zagranicznej — to Dr. Gross jest zasadniczo przeciwnikiem zaciągania dziś pożyczek przez miasto. Uważa, że najracjonalniej byłoby, gdyby Bank Gosp. Kraj. dał wewnętrzną pożyczkę długoterminową. Pożyczki zagraniczne są znacznie cięższe niż wewnętrzne. Jednakże rząd stoi na stanowisku, że miasta większe nie mogą otrzymać pożyczki wewnętrznej, lecz muszą zaciągać pożyczki zagraniczne. Taka polityka rządu jest nieracjonalna. Niestety, rząd decyduje, a Rada miejska niema możności sprzeciwienia się. Będziemy się jednak starali opóźnić pożyczkę zagraniczną i to do czasu, aż rząd od swego zapatrywania odstąpi, ale jeśli rząd będzie ciągle przy swojem stanowisku obstawał, to niestety, miastu nie pozostanie nic innego, jak tylko zastosować się do polecenia, a wtedy przyjdziemy przed Radę m. i przedstawimy wszystkie szczegóły pożyczki zagranicznej, podamy je rozwadze i decyzji plenum Rady.

Przemówienie Dra Grossa przyjęła Rada miejska hucznymi oklaskami.

Rm. Dr. Rowiński oświadcza się przeciw zbyt pochopnemu zaciąganiu pożyczki zagranicznej ze względu na zbyt wygórowaną stopę procentową, jakiej banki zagraniczne żądają od kredytów udzielanych w Polsce. Mówca przewiduje bowiem, że z powodu drogiego pieniądza, nie będziemy mogli korzystać z ofert zagranicznych i wtedy stanie się aktualne pobranie w Banku Gosp. Kraj. jeszcze jakiejś kwoty dodatkowej do pożyczyć się mających 14 miljonów złotych. Wtedy stanie się również aktualną rewizja programu inwestycyj i wtedy Rada miejska musi obmyśleć takie inwestycje, które z dochodów pokryją amortyzację pożyczki.

W dyskusji zabierali jeszcze głos rm. inż. Adelmann i Kosobudzki, poczem wiceprezydent Dr. Wielgus udzielił wyczerpujących wyjaśnień.

W głosowaniu wnioski S. II i III pod I, II i III uchwaliła Rada m. jednogłośnie.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, Przewodniczący Prezydent inż. Rolle zamyka posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczór.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Pod przewodnictwem P. Wiceprezydenta miasta Dra Wielgusa i przy współudziale P. Wiceprez. miasta Dra Schneidra odbyło się w dniu 17-go kwietnia b. r. **posiedzenie Sekcji ekonomicznej i policyjno-budowlanej Rady miejskiej.**

Sekcja zatwierdziła jedną z przedłożonych przez krakowskich budowniczych ofert na kompletną budowę 4-piętrowego domu o małych mieszkaniach w Dz. VIII. na t. zw. Birnbaumówce. W domu tym, którego budowa zostanie natychmiast rozpoczęta, znajdzie pomieszczenie szereg rodzin z kilku starych, zniszczonych i przeznaczonych z tego powodu do zburzenia domów mieszkalnych w Dz. VIII.

Następnie uchwaliła Sekcja sprzedać skrawek gruntu gm. w Dz. XII do linji regulacyjnej dla umożliwienia budowy prywatnego domu mieszkalnego, oraz nabyć skrawek gruntu prywatnego w Dz. XXII na cele regulacji ulicy Kalwaryjskiej.

Poza porządkiem dziennym omówiła Sekcja szereg poruszonych przez poszczególnych Radców miejskich aktualnych spraw porządkowych i administracyjnych, które przekazano Magistratowi do normalnego traktowania.

Pod przewodnictwem r. m. Dra Muczkowskiego, przy współudziale Wiceprezydentów m. Ostrowskiego i Dra Schneidra odbyło się w dniu 23-go kwietnia br.

posiedzenie podkomitetu Sekcji I. dla spraw ogrodowych i plantacyjnych.

Podkomitet przyjął do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie inspektora ogrodów miejskich Gauzego o dokonanych w roku bieżącym wiosennych robotach ogrodowych na plantacjach, w parkach, na skwerach i t. p., oraz sprawozdanie nadradcy leśnictwa Wobra kierownika Zarządu lasu m. na Woli Justowskiej, o postępie dalszych robót około stworzenia tam prawdziwie pięknego miejskiego parku ludowego.

Podkomitet wyraził zarazem obydwu powyższym kierownikom uznanie za ich celową i energiczną pracę w tych działach gospodarki miejskiej.

Podkomitet zatwierdził następnie wnioski Magistratu w sprawie otwarcia w dniu 3-go maja b. r. dla publiczności nowo urządzonych plant dietlowskich, które w roku bieżącym — ze względu na młodą roślinność — traktowane będą jeszcze jako ogród, t. zn. otwierane rano, a zamykane z nastaniem zmierzchu.

W końcu omówił Podkomitet obszernie sprawy uporządkowania pod względem ogrodowym Placu Kossaka, otoczenia Wawelu i t. d. i przekazał je Magistratowi do normalnego traktowania, wydając ogólne dyrektywy co do ich opracowania i wygotowania wniosków.

—

Pod przewodnictwem rm. Breuera i przy współudziale Wiceprezydenta m. Ostrowskiego odbyło się w dniu 23-go kwietnia b. r. **posiedzenie Podkomitetu Sekcji I. dla spraw cmentarnych.**

Podkomitet zadecydował rozszerzenie domu przedpogrzebowego na cmentarzu rakowickim przez odpowiednią przebudowę istniejącego budynku i dobudowę doń nowej części. W ten sposób ilość miejsc na katafalki zwiększy się o sześć i wynosić będzie razem 17, co już najzupełniej odpowie dzisiejszej potrzebie w tym dziale administracji cmentarza.

Następnie przyjął Podkomitet do wiadomości sprawozdanie Magistratu o prowadzonej już od dłuższego czasu akcji, zmierzającej do rozszerzenia cmentarza rakowickiego, stwierdzając przytem, że Prezydjum miasta dokłada usilnych starań, aby istniejące jeszcze w tej sprawie trudności usunąć i doprowadzić ją rychło do pomyślnego dla miasta zakończenia.

Poza tem załatwił podkomitet szereg drobnych lecz aktualnych spraw cmentarnych o charakterze porządkowym i administracyjnym.

—

W dniu 24-go kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego posiedzenie **połączonych Sekcji skarbowej i prawniczej Rady miejskiej,** na którem uchwalono zaciągnąć w Banku Gospodarstwa Kraj. pożyczkę w kwocie 14,000.000 zł. częściowo na konwersję dawniej zaciągniętej pożyczki a częściowo na cele inwestycyjne.

—

Dnia 25-go kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Schneidra **posiedzenie Sekcji prawniczej i szkolnej,** na którem uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej wnioski w sprawie zezwolenia T. S. L. na nadbudowę II piętra w szkole XIV im. Sienkiewicza przy ulicy Szkolnej 6, na pomieszczenie seminarjum żeńskiego im. Preisendanza, dalej w sprawie utworzenia nowej parafji na Grzegórzkach, która ma powstać z części terytorjalnych, wyłączonych z bardzo rozległej parafji im. św. Mikołaja w Krakowie, wreszcie wnioski w sprawie zmiany instalacji elektrycznej w Teatrze Miejsk. im. J. Słowackiego na prąd zmienny.

—

Dnia 27-go kwietnia b. r. odbyło się posiedzenie **Komisji teatralnej** pod przewodnictwem Prezydenta m. Karola Rollego. Po wysłuchaniu szczegółowego sprawozdania dyrektora Teatru miejsk. Zygmunta Nowakowskiego Komisja stwierdziła, że pod względem finansowym Teatr miejski znajduje się w stałym rozwoju, co charakteryzuje przewyżka dochodów z biletów wstępu tegorocznego sezonu nad dochodem zeszłorocznym z tego samego okresu czasu, przekraczająca kwotę 80 tysięcy złotych. Przecięcie dochodu z każdego przedstawienia wzrosło o 250 zł.

Po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji i po dokładnem rozpatrzeniu całokształtu artystycznej strony prowadzenia teatru Komisja doszła do przekonania, że nie ma żadnego powodu do jakiejkolwiek zmiany w kierownictwie teatru, a pogłoski o rzekomo zamierzonej zmianie ustroju teatralnego są pozbawione realnej podstawy.

—

Rozbudowa miasta. Pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Ostrowskiego i przy współudziale Wiceprezydenta Dra Schneidra oraz delegata Wojew. P. Michała Zawadzkiego i przedstawiciela Banku Gospodarstwa Krajow. P. Dyrektora Rokosza odbyło się w dniu 11 kwietnia b. r. posiedzenie **pełnego Komitetu rozbudowy miasta Krakowa.**

Komitet wysłuchał sprawozdania Subkomitetu rozbudowy o wnioskach na udzielenie poszczególnym petentom pożyczek budowlanych, poczem uchwalił zaproponować Bankowi Gosp. Krajow. przyznanie pożyczek z wyznaczonego dla Krakowa na rok 1928 kontyngentu, a to:

Gminie miasta Krakowa	500.000 zł.
instytucjom społecznym-humanitarnym . .	540.000 „
spółdzielniom mieszkaniowym	266.000 „
innym osobom prywatnym i prawnym . .	420.000 „
Czyli w łącznej sumie . . .	1,726.000 zł.

Rozpatrzenie pozostałych jeszcze podań o pożyczki odroczył Komitet aż do czasu przydzielenia dla Krakowa dalszych kredytów, o których uzyskanie Prezydjum miasta czyni nieustannie usilne starania.

Komitet rozważał następnie sprawę unormowania wysokości czynszów w domach wybudowanych przy pomocy pożyczek budowlanych, dalej sprawę prowadzenia przez Komitet rozbudowy kontroli nad celowem użyciem kredytów, wreszcie zastanawiał się nad sprawą wywłaszczenia na cele budowlane, na podstawie ustawy rozp. Prezyd. Rzplitej o rozbudowie miast — wielkiej, położonej w śródmieściu parceli budowlanej.

Sprawy powyższe przekazał Komitet Subkomitetowi rozbudowy do gruntownego rozpatrzenia oraz opracowania odpowiednich wniosków.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami Drukarni Muzeum Przem. pod kier. St. Baranowskiego w Krakowie, ul. Smoleńska 9